

Брюксел, 3 септември 2025 г.
(OR. en)

Междуинституционални
досиета:
2025/0192 (NLE)
2025/0191 (NLE)

12441/25
ADD 11

COLAC 128
POLCOM 212
SERVICES 48
FDI 43

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

От:	Генералния секретар на Европейската комисия, подписано от г-жа Martine DEPREZ, директор
Дата на получаване:	3 септември 2025 г.
До:	Г-жа Thérèse BLANCHET, генерален секретар на Съвета на Европейския съюз
№ док. Ком.:	COM(2025) 357 annex
Относно:	ПРИЛОЖЕНИЕ към предложението за Решение на Съвета за сключване от името на Европейския съюз на Временното споразумение за търговия между Европейския съюз, от една страна, и Южноамериканския общ пазар, Република Аржентина, Федеративна република Бразилия, Република Парагвай и Източна република Уругвай, от друга страна

Приложено се изпраща на делегациите документ COM(2025) 357 annex.

Приложение: COM(2025) 357 annex

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 3.9.2025 г.
COM(2025) 357 final

ANNEX 6

ПРИЛОЖЕНИЕ

към

предложението за Решение на Съвета

**за сключване от името на Европейския съюз на Временното споразумение за
търговия между Европейския съюз, от една страна, и Южноамериканския общ
пазар, Република Аржентина, Федеративна република Бразилия, Република
Парагвай и Източна република Уругвай, от друга страна**

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

СПИСЪК НА ЗАДЪЛЖЕНИЯТА ВЪВ ВРЪЗКА С ТРАНСГРАНИЧНОТО ПРЕДОСТАВЯНЕ
НА УСЛУГИ В СЪОТВЕТСТВИЕ С ЧЛЕНОВЕ 18.3 И 18.4

1. В списъка със задълженията по-долу са посочени секторите на услугите, либерализирани съгласно членове 18.3 и 18.4, и определя, под формата на резерви, ограниченията по отношение на достъпа до пазара и националното третиране, приложими към услугите и доставчиците на услуги в тези сектори от държавите от Меркосур, подписали споразумението. Списъкът по-долу съдържа две колони със следните съответни елементи:
 - а) секторът или подсекторът, в рамките на който Европейският съюз поема задължението, и обхватът на либерализацията, към която се прилагат резервите; и
 - б) описание на приложимите резерви.
2. Европейският съюз не поема никакви задължения за трансгранично предоставяне на услуги в сектори или подсектори, обхванати в част III от настоящото споразумение и неупоменати в настоящото приложение.
3. За целите на настоящото приложение, когато се определят отделните сектори и подсектори:
 - а) „СРС“ означава Временната централна класификация на продуктите, както е определена в член 9.3, буква в); и
 - б) „СРС ver. 1.0“ означава Централната класификация на продуктите, съставена от Статистическата служба на Организацията на обединените нации, Statistical Papers, Series M, № 77, CPC ver 1.0, 1998 г.

4. Списъкът в настоящото приложение не включва мерки, свързани с изискванията и процедурите за квалификация, с техническите стандарти и с изискванията и процедурите за получаване на лиценз, когато те не представляват ограничение по смисъла на членове 18.3 и 18.4 от настоящото споразумение. Дори и да не са включени в списъка, тези мерки (например необходимостта от получаване на лиценз, задълженията за универсална услуга, необходимостта от признаване на квалификации в регулираните сектори и необходимостта от полагане на специални изпити, включително езикови) при всички положения се прилагат към услугите и доставчиците на услуги от държавите от Меркосур, подписали споразумението.
5. Списъкът по-долу не засяга възможността за осъществяване на трансграничното предоставяне на услуги, предвидено в член 18.2, буква б), в определени сектори и подсектори на услугите, нито съществуването на държавен монопол и изключителни права съгласно списъка със задълженията относно установяването.
6. Европейският съюз поема задължения по отношение на достъпа до пазара, както е посочено в член 18.3, разграничени по държави членки, когато е приложимо.
7. От съображения за правна сигурност се уточнява, че за Европейския съюз задължението за предоставяне на национално третиране не включва изискването за включване на физически или юридически лица от държавите от Меркосур, подписали споразумението, в обхвата на третирането, предоставяно в определена държава — членка на Европейския съюз, в съответствие с Договора за функционирането на Европейския съюз или съгласно мярка, приета в съответствие с посочения договор, включително прилагането им в държавите членки на Европейския съюз по отношение на:
 - а) физически лица от държава — членка на Европейския съюз, или пребиваващи в държава — членка на Европейския съюз лица; или

- б) юридически лица, учредени или организирани съгласно правото на друга държава — членка на Европейския съюз, или на Европейския съюз, които имат седалище, централно управление или основно място на стопанска дейност в Европейския съюз.

Такова национално третиране се предоставя на юридически лица, които са учредени или организирани съгласно правото на държава членка или на Европейския съюз и чието седалище, централно управление или основно място на стопанска дейност се намира в държава — членка на Европейския съюз, включително тези, които са притежавани или контролирани от физически или юридически лица от държавите от Меркосур, подписали споразумението.

8. В списъка по-долу са използвани следните съкращения:

—	ЕС	Европейски съюз, включително всичките му държави членки
—	ЕИП	Европейско икономическо пространство
—	АТ	Австрия
—	BE	Белгия
—	BG	България
—	CY	Кипър
—	CZ	Чехия
—	DE	Германия
—	DK	Дания
—	EE	Естония
—	EL	Гърция
—	ES	Испания
—	FI	Финландия
—	FR	Франция
—	HR	Хърватия
—	HU	Унгария

—	IE	Ирландия
—	IT	Италия
—	LT	Литва
—	LU	Люксембург
—	LV	Латвия
—	MT	Малта
—	NL	Нидерландия
—	ОИСР	Организацията за икономическо сътрудничество и развитие
—	PL	Полша
—	PT	Португалия
—	RO	Румъния
—	SE	Швеция
—	SI	Словения
—	SK	Словашка република

Сектор или подсектор	Описание на резервите
Всички сектори	Недвижими имоти За начини 1 и 2 Във всички държави членки на Европейския съюз, освен в AT, BG, CY, CZ, DE, DK, EL, FI, HU, IE, IT, LT, MT, PL, RO, SI, SK: Няма. В AT: при придобиването, покупката, наемането или оперативния лизинг на недвижимо имущество от чуждестранни физически или юридически лица се изисква разрешение от компетентните регионални органи (Länder), които вземат предвид факта дали са засегнати или не съществени икономически, социални или културни интереси. В BG: Чуждестранни юридически лица и чуждестранни граждани с постоянно пребиваване в чужбина могат да придобиват собственост върху сгради и ограничени права на собственост¹ върху недвижими имоти с разрешение на Министерството на финансите. Изискванията за разрешение не се отнасят за лица, направили инвестиции в BG. Чуждестранни граждани с постоянно пребиваване в чужбина, чуждестранни юридически лица и дружества, чуждестранното участие в които осигурява мнозинство при вземането на решения или блокира вземането на решения, могат с разрешение да придобиват права на собственост върху недвижими имоти в специфични географски райони, определени от Министерския съвет. В CY: Нелиберализирани. В CZ: Земеделските и горските земи могат да се придобиват от чуждестранни физически и юридически лица с постоянно пребиваване в Чехия. Към земеделските и горските земи, които са държавна собственост, се прилагат специални правила.

¹ Българският закон за собствеността признава следните ограничени права на собственост: право на ползване, право на строеж, право на надстрояване и сервитути.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
	В DK: Прилагат се ограничения върху закупуването на недвижимо имущество от непостоянно пребиваващи физически или юридически лица. Прилагат се ограничения на закупуването на земеделски имоти от чуждестранни физически и юридически лица. В DE: Могат да се прилагат определени условия за реципрочност. В EL: Съгласно Закон № 1892/90 гражданите, които желаят да придобият земя в пограничните райони, трябва да получат разрешение от Министерството на отбраната. Във FI (острови Оланд): Прилагат се ограничения, приложими по отношение на правото на физическите лица, които не притежават местно гражданство на островите Оланд, и на юридическите лица да придобиват и притежават недвижимо имущество на островите Оланд без разрешение от компетентните органи на тези острови. Прилагат се също ограничения и по отношение на правото на установяване и на правото на предоставяне на услуги от физически лица, които не притежават местно гражданство на Оландски острови, или от юридически лица без разрешение от компетентните органи на Оландски острови. В HU: Нелиберализирани, що се отнася до придобиването на държавна собственост. Прилагат се ограничения върху придобиването на земя и недвижимо имущество от чуждестранни инвеститори¹. В IE: За придобиването на всякакви права върху земя в Ирландия от национални или чуждестранни дружества или от чуждестранни граждани е необходимо предварителното писмено съгласие на Комисията за поземлени имоти (Land Commission). Ако съответната земя е предназначена за ползване за промишлени цели (различни от земеделие), това изискване отпада след издаване на съответно удостоверение от Министерството на бизнеса, предприятията и иновациите. Това изискване не се прилага за земи, разположени в границите на градовете и населените места.

¹ По отношение на секторите в сферата на услугите тези ограничения не са по-строги от ограниченията, отразени в съществуващите задължения в рамките на ГАТС.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
	В IT: Покупката на недвижимо имущество от чуждестранни физически и юридически лица е предмет на условие за реципрочност. В LT: Нелиберализирани по отношение на придобиването на земя. В MT: Прилагат се изискванията на малтийското законови и подзаконови разпоредби по отношение на придобиването на недвижимо имущество. В PL: За придобиването, пряко или непряко, на недвижими имоти от чуждестранни лица (чуждестранни физически или юридически лица) е необходимо разрешение. Нелиберализирани по отношение на придобиването на държавна собственост (напр разпоредбите, уреждащи процеса на приватизация). В RO: Физическите лица, които не са с румънско гражданство или пребиваване в Румъния, както и юридическите лица, които не са установени в Румъния или чиято централа не е в Румъния, не могат да придобиват собственост върху поземлени парцели посредством актове <i>inter vivos</i>. В SI: Юридическите лица с чуждестранно капиталово участие, установени в SI, могат да придобиват недвижимо имущество на територията на SI. Клоновете¹, установени в Словения от чуждестранни лица, могат да придобиват само недвижими имоти (с изключение на земя), необходими за упражняването на стопанските дейности, за които са установени. В SK: Прилагат се ограничения, отнасящи се до придобиването на недвижими имоти от чуждестранни физически или юридически лица. Чуждестранните лица могат да придобиват недвижими имоти чрез учредяване на словашки юридически лица или чрез участие в съвместни предприятия. Нелиберализирани по отношение на земята, включително природните ресурси, езерата, реките и обществените пътища.

¹ Според Закона за търговските дружества установените в SI клонове не се смятат за юридически лица, но по отношение на тяхната дейност третирането е същото, както за дъщерните дружества, което е в съответствие с член XXVIII, буква ж) от ГАТС.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
1. Бизнес услуги	
A. Професионални услуги	
а) Правни услуги (CPC 861) ¹ С изключение на правните консултации и услугите във връзка с юридически документи и удостоверяване, предоставяни от юристи, които имат обществени функции, например нотариуси, „huissiers de justice“ или други „officiers publics et ministériels“.	За начини 1 и 2 В AT, EL, LT, MT, PL, SK: За придобиването на пълна адвокатска правоспособност, необходима за упражняване на професията в областта на вътрешното право (на ЕС и държавата членка), се прилага изискване за гражданство. В SK, съчетано с изискване за пребиваване в SK. Във FI: За пълноправното членство в адвокатската колегия, необходимо за предоставяне на услуги по процесуално представителство, се прилагат изискване за гражданство и изискване за пребиваване.

¹ Включва услуги по предоставяне на правни консултации, услуги по процесуално представителство, услуги по арбитраж и помирение или медиация, както и услуги по изготвяне на юридически документи и удостоверяване. Предоставянето на правни услуги е разрешено само ако се касае за сферите на международното публично право, правото на ЕС и законодателството на всяка юрисдикция на мястото, където доставчикът на услуги или неговият персонал има адвокатска правоспособност, и, както при предоставянето на друг вид услуги, се прилагат изискванията и процедурите за придобиване на правоспособност/получаване на разрешение, приложими в държавите — членки на Европейския съюз. За юристите, предоставящи правни услуги във връзка с международното публично право и чуждестранното право, тези изисквания и процедури за лицензиране може да са, например, под формата на местни етични кодекси, използване на званието, получено в държавата на произход (освен когато е приравнено към званието в приемащата държава), изисквания към застраховката, единствено регистрация в адвокатската колегия на приемащата държава или облекчен режим за приемане в адвокатската колегия на приемащата държава чрез полагане на изпит за правоспособност и съдебен или служебен адрес в приемащата държава. Правните услуги по въпросите на правото на Съюза по принцип трябва да се предоставят от или чрез правоспособен адвокат, членуващ в адвокатска колегия в държава — членка на Съюза, действащ от свое име, а правните услуги по въпросите на правото на конкретна държава — членка на Съюза, — от или чрез правоспособен адвокат, членуващ в адвокатската колегия на тази държава членка, действащ от свое име. Ето защо, за да е възможно представителство пред съд или друг компетентен орган в ЕС, може да е необходимо пълноправно членство в адвокатската колегия на съответната държава — членка на Европейския съюз, тъй като за това е нужна практика в областта на правото на ЕС и националното процесуалното право. Въпреки това в някои държави — членки на Европейския съюз, се разрешава чуждестранни адвокати, които не са пълноправни членове на адвокатската колегия, да представляват по граждански дела страна, която е гражданин или принадлежи на държавата, в която този адвокат има право да упражнява професията си.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
	В СУ: Прилагат се изисквания за гражданство и пребиваване. За предоставянето на правни услуги в Кипър се изисква пълноправно членство в адвокатската колегия. За пълноправното членство в адвокатската колегия се прилагат изискване за гражданство и изискване за пребиваване. Само адвокати, вписани в адвокатската колегия, могат да бъдат съдружници, собственици на дялове/акции или членове на съветите на директорите на адвокатско дружество в Кипър. В ВЕ: За пълноправното членство в адвокатската колегия, което е необходимо за услугите по процесуално представителство, се прилага изискване за гражданство. Изключения могат да се предоставят при определени условия (например изискване за пребиваване и реципрочност). Прилагат квоти за явяване пред „Cour de cassation“ по дела, които не са наказателни. В ВГ: Чуждестранни юристи могат да представляват само граждани на държавата, от която произхождат, и то в условия на реципрочност и сътрудничество с български юристи. За свързани с правна медиация услуги се изисква постоянно пребиваване. В СЗ: За предоставянето на правни услуги, включително представителство пред съд, се изисква пълноправно членство в адвокатската колегия. Прилагат се недискриминационни изисквания за правна форма. За предоставянето на правни услуги в областта на вътрешното право (на ЕС и на държавата членка), включително представителство пред съд, се изискват гражданство на държава от ЕИП или Швейцария и пребиваване в Чехия. В ДК: Предоставянето на правни услуги под титлата Advokat е разрешено само за адвокати с датски лиценз за упражняване на професията. Представителството пред съд е запазено основно за адвокати с датски лиценз за упражняване на дейността. Други лица, различни от адвокати, които притежават датски лиценз за упражняване на професията, могат да предоставят правни услуги в съответствие с датския Закон за правните услуги, но нямат право да използват титлата Advokat. За да получи лиценз за упражняване на професията, лицето трябва да има датска бакалавърска и магистърска степен по право и да е работило като помощник-адвокат в продължение на 3 (три) години.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
	В ЕС: За предоставянето на правни услуги в областта на правото на ЕС и правото на държава членка, включително представителство пред съд, се изисква пълноправно членство в адвокатската колегия. За предоставянето на правни услуги в областта на вътрешното право (правото на ЕС и правото на държава членка), включително представителство пред съд, се изисква гражданство на държава от ЕИП или Швейцария. Компетентните органи могат да отменят изискването за гражданство. Прилагат се недискриминационни изисквания за правна форма. За предоставянето на услуги като представители по индустриална собственост се изисква гражданство на държава от ЕИП. Във FR: За предоставянето на правни услуги в областта на френското право, включително представителство пред съд, се изисква пълноправно членство в адвокатската колегия. За приемането за пълноправно членство в адвокатската колегия се изисква пребиваване (търговско присъствие). За предоставянето на правни услуги в областта на вътрешното право (на Европейския съюз и на държавата членка) може да се изисква търговското присъствие да е учредено под някоя от правните форми, позволени съгласно националното законодателство на недискриминационна основа. Някои правни форми могат да бъдат запазени изключително за юристи, които са членове на адвокатската колегия, също на недискриминационна основа. За представителството пред „Cour de cassation“ и „Conseil d'Etat“ се прилагат ограничения под формата на квоти. В адвокатско дружество, което предоставя услуги по отношение на френското право или правото на ЕС, дяловото участие и правото на глас може да подлежат на количествени ограничения, свързани с професионалната дейност на съдружниците. Във FI: За да бъдат вписани в регистъра на патентните агенти, което е необходимо условие за упражняването на професията, патентните агенти трябва да пребивават в държава страна по споразумението за ЕИП. В HR: Нелиберализирани за практикуването на хърватско право. В HU: За пълноправното членство в адвокатската колегия се прилагат изискване за гражданство и изискване за пребиваване. Обхватът на правните дейности на чуждестранните юристи се ограничава до предоставяне на правни консултации.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
	В IE: За предоставянето на правни услуги в областта на ирландското право, включително представителство пред съд, се изисква пълноправно членство в адвокатската колегия. За приемането за пълноправно членство в адвокатската колегия се изисква пребиваване (търговско присъствие). Адвокатите в Ирландия са разделени в две отделни категории: адвокати (solicitors) и баристъри (barristers). Организацията Law Society of Ireland е законоустановената професионална организация, която регулира достъпа до упражняване на професията на адвокат (solicitor) в Ирландия. Организацията Honorable Society of King's Inns регулира достъпа до упражняване на професията на баристър (barrister) в Ирландия. В LV: За положилите клетва адвокати, за които е запазено правото на процесуално представителство по наказателни производства, се прилага изискване за гражданство. В PT: Правоспособност за упражняване на професия в областта на португалското право се признава въз основа на принципа на реципрочност. Прилага се изискване за гражданство за достъп до професията на нотариуси (solicitadores) и за специалист в областта на индустриалната собственост. В SI: Представителството на клиенти пред съд срещу заплащане се обуславя от търговско присъствие в Словения. Чуждестранен адвокат, който има право на адвокатска практика в чужда държава, може да предоставя правни услуги или да упражнява адвокатска дейност при условията на член 34а от Закона за адвокатурата, ако е изпълнено условието за фактическа реципрочност. Спазването на условието за реципрочност се проверява от Министерството на правосъдието. Търговското присъствие на вписаните в словенската адвокатска колегия адвокати може да е само под формата на еднолично дружество, адвокатско дружество с ограничена отговорност (съдружие) или адвокатско дружество с неограничена отговорност (съдружие). Дейностите на адвокатското дружество се ограничават до предоставянето на правни услуги. Само адвокати могат да бъдат съдружници в адвокатско дружество. В SE: За приемане в адвокатската колегия, необходимо единствено за използването на шведското звание „advokat“, се прилага изискване за пребиваване.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
б) 1. Счетоводство и счетоводни услуги (CPC 86212, различни от одиторски услуги, 86213, 86219 и 86220)	За начин 1 В HU, IT, MT, RO, SI, CY: Нелиберализирани. В AT: Представителството пред компетентните органи подлежи на изискване за гражданство. Във FR: За предоставянето на счетоводни услуги и водене на счетоводни книги от чуждестранен доставчик на услуги е необходимо решение на министъра на икономиката, финансите и промишлеността, съгласувано с министъра на външните работи. За начин 2 Няма.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
б) 2. Одиторски услуги (CPC 86211 и 86212, различни от счетоводни услуги)	За начин 1 В BE, BG, CY, DE, ES, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LU, MT, NL, PT, RO, SI: Нелиберализирани. В AT: За представителство пред компетентните органи и за извършване на одитите, предвидени в специални австрийски закони (напр. Закона за акционерните дружества, Закона за фондовата борса, Закона за банковата дейност и т.н.), се прилага изискване за гражданство. В HR: Чуждестранните одиторски дружества могат да предоставят одиторски услуги на хърватска територия, в случай че са учредили клон там. В SE: Само правоспособни в Швеция одитори, правоспособни одитори и регистрирани одиторски дружества могат да извършват услуги по задължителен одит по отношение на някои правни субекти, в това число всички дружества с ограничена отговорност, както и за физически лица. Само одитори, одобрени в Швеция, и регистрирани публични счетоводни дружества могат да притежават дялове или да се сдружават в дружества, които извършват професионален одит (за официални цели). За получаване на правоспособност или одобрение се изисква пребиваване в ЕИП. Наименованията „одобрен одитор“ и „правоспособен одитор“ може да бъдат използвани единствено от одитори, одобрени или получили правоспособност в Швеция. Одиторите на кооперативни стопански сдружения и на някои други предприятия, които не са правоспособни или одобрени счетоводители, трябва да пребивават в ЕИП. Компетентният орган може да предвиди изключения от това изискване. В LT: Одиторският доклад трябва да е изготвен съвместно с одитор, който разполага с разрешение да упражнява професията в Литва. За начин 2 Няма. CY: Нелиберализирани.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
в) консултантски услуги в областта на данъчното облагане (CPC 863) ¹	За начин 1 В АТ: За представителството пред компетентните органи се прилага изискване за гражданство. В СУ: Разрешение се дава след тест за икономическа необходимост. Основен критерий е състоянието на заетостта в този подсектор. В BG, CY, MT, RO, SI: Нелиберализирани. За начин 2 Няма.
г) архитектурни услуги и д) услуги по градоустройствено планиране и ландшафтна архитектура (CPC 8671 и 8674)	За начин 1 В АТ: Нелиберализирани, освен по отношение на чисто проектантските услуги. В BE, BG, CY, CZ, EL, IT, MT, PL, PT, SI: Нелиберализирани. В HU, RO: Нелиберализирани по отношение на услугите по ландшафтна архитектура. В HR: Физическите и юридическите лица могат да предлагат архитектурни услуги след одобрението на хърватската Камара на архитектите. Изготвените в чужбина дизайни или проекти трябва да бъдат валидирани от упълномощени физически или юридически лица в Хърватия по отношение на съответствието им с хърватското право. Нелиберализирани по отношение на градоустройственото планиране. За начин 2 Няма.

¹ Не включва услугите по предоставяне на правни консултации и процесуално представителство по данъчноправни въпроси, които са посочени в позиция 1.А.а) „Правни услуги“.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
е) инженерни услуги и ж) интегрирани инженерни услуги (CPC 8672 и 8673)	За начин 1 В АТ, SI: Нелиберализирани, освен по отношение на чисто проектантските услуги. В BG, CY, EL, IT, MT, PT: Нелиберализирани. В HR: Физическите и юридическите лица могат да предлагат инженерни услуги след одобрението на Хърватската камара на архитектите. Изготвените в чужбина дизайни или проекти трябва да бъдат валидирани от упълномощени физически или юридически лица в Хърватия по отношение на съответствието им с хърватското право. За начин 2 Няма.
з) медицински (включително услуги, предоставяни от психолози) и стоматологични услуги (CPC 9312 и част от 85201)	За начин 1 В АТ, BE, BG, CY, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, IE, IT, LU, MT, NL, PT, RO, SK: Нелиберализирани. В SI: Всички лица, предоставящи услуги директно на пациенти или лекуващи пациенти, се нуждаят от лиценз и разрешение за предоставяне на здравни услуги от Министерството на здравеопазването или медицинската камара. Нелиберализирани по отношение на услугите в областта на социалната медицина, санитарните, епидемиологичните, медицинските или екологичните услуги, осигуряването на кръв, кръвни препарати и органи/тъкани за трансплантация и аутопсиите. В CZ: Достъпът е ограничен само до физически лица. В HR: Нелиберализирани, освен по отношение на телемедицината. За начин 2 Няма.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
и) ветеринарни услуги (CPC 932)	За начин 1 В AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FR, HU, IE, IT, LV, MT, NL, PT, RO, SI, SK: Нелиберализирани. За начин 2 Няма.
й) 1. Акушерски услуги (част от CPC 93191) й) 2. Услуги, предоставяни от медицински сестри, физиотерапевти и парамедицински персонал; (част от CPC 93191)	За начин 1 В AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FR, HU, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PT, RO, SI, SK: Нелиберализирани. Във FI, PL: Нелиберализирани, освен по отношение на услугите, предоставяни от медицински сестри. В HR: Нелиберализирани, освен по отношение на телемедицината. За начин 2 Няма.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
к) търговски услуги по продажби на дребно на лекарствени продукти, медицински и ортопедични стоки (CPC 63211) и други услуги, предоставяни от фармацевти ¹	За начин 1 В AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EL, ES, FI, FR, HU, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SK, SI: Нелиберализирани. В LV: Нелиберализирани, освен по отношение на поръчките по пощата. В LT: Изисква се разрешение от компетентните органи. Поръчването по пощата на фармацевтични продукти е забранено. За начин 2 Няма.
Б. Компютърни и свързани с тях услуги (CPC 84)	За начини 1 и 2 Няма.

¹ Към доставките на лекарствени продукти за населението, както и към предоставянето на други услуги, съществуват изисквания и процедури за издаване на разрешения и за квалификация, приложими в държавите — членки на Европейския съюз. По принцип правото за извършване на тази дейност е запазено за фармацевти. В някои държави — членки на Европейския съюз, само доставките на лекарствата по рецепта са запазени за фармацевти.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
В. Услуги в областта на научноизследователската и развойната дейност (НИРД)	
Услуги в областта на НИРД — обществени и хуманитарни науки (CPC 852 с изключение на услугите, предоставяни от психолози) ¹	Няма.
Услуги в областта на НИРД — естествени науки (CPC 851) Интердисциплинарни услуги в областта на НИРД (CPC 853)	ЕС: изключителни права или разрешения във връзка с публично финансираните услуги в областта на НИРД се предоставят единствено на граждани на държавите — членки на Европейския съюз, и на юридически лица от Съюза със седалище в Съюза.
Г. Услуги, свързани с недвижими имоти ²	
а) Във връзка със собствени или наети имоти (CPC 821)	За начин 1 В BG, CY, CZ, EE, HU, IE, LV, LT, MT, PL, RO, SK, SI: Нелиберализирани. В HR: Изисква се търговско присъствие. За начин 2 Няма.

¹ Част от CPC 85201, която е посочена в позиция 1.А.з). Медицински (включително услуги, предоставяни от психолози) и стоматологични услуги.

² Тези услуги са свързани с професията на брокер на недвижими имоти и не засягат правата или ограниченията за физически лица и правни образувания, закупуващи недвижими имоти.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
б) Срещу възнаграждение или по договор (CPC 822)	За начин 1 В BG, CY, CZ, EE, HU, IE, LV, LT, MT, PL, RO, SK, SI: Нелиберализирани. В HR: Изисква се търговско присъствие. За начин 2 Няма.
Д. Услуги по отдаване под наем или на лизинг без оператори	
а) На плавателни съдове (CPC 83103)	За начин 1 В BG, CY, HU, MT, RO: Нелиберализирани. За начин 2 Няма.
б) На въздухоплавателни средства (CPC 83104)	За начин 1 и 2 ЕС: За отдаването под наем или на лизинг без екипаж (сух лизинг) на въздухоплавателни средства, използвани от въздушни превозвачи от ЕС, се прилагат изискванията за регистрация на въздухоплавателните средства. Споразуменията за сух лизинг, по които е страна въздушен превозвач от ЕС, са предмет на изискванията на правото на ЕС или на националното право в областта на безопасността на въздухоплаването, като например предварително одобрение и други условия, приложими за използването на въздухоплавателни средства, регистрирани в трети държави. За да бъде въздухоплавателното средство регистрирано, може да се изисква то да е собственост на физически лица, отговарящи на специални критерии за гражданство, или на предприятия, отговарящи на специални критерии за собственост на капитала и контрол.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
в) На други транспортни средства (CPC 83101, 83102 и 83105)	За начин 1 В BG, CY, HU, LV, MT, PL, RO, SI: Нелиберализирани. В SE: Доставчиците на услуги по даване под наем или оперативен лизинг на коли и на определени превозни средства с повишена проходимост („terrängmotorfordon“) без водач, дадени под наем или на оперативен лизинг за период, който не надвишава една година, са длъжни да определят лице, натоварено, например, да гарантира, че дейността се извършва при съблюдаване на приложимите норми и разпоредби и че се спазват правилата за пътна безопасност. Това лице трябва да има местожителство в Швеция. За начин 2 Няма.
г) На други машини и оборудване (CPC 83106, 83107, 83108 и 83109)	За начин 1 В BG, CY, CZ, HU, MT, PL, RO, SK: Нелиберализирани. За начин 2 Няма.
д) На лични и домакински вещи (CPC 832)	За начини 1 и 2 В BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EL, ES, FI, FR, HU, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, SK: Нелиберализирани. В EE: Нелиберализирани, освен по отношение на услуги за отдаване под наем или на лизинг на предварително записани видеокасети за използване с цел развлечения в домашни условия.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
е) Отдаване под наем на далекосъобщителна техника (CPC 7541)	За начини 1 и 2 Няма.
Е. Други бизнес услуги	
а) Рекламна дейност (CPC 871)	За начини 1 и 2 Няма.
б) Проучване на пазари и изследване на общественото мнение (CPC 864)	За начини 1 и 2 Няма.
в) Консултантски услуги в сферата на мениджмънта (CPC 865)	За начини 1 и 2 Няма.
г) Услуги, свързани с консултантските услуги в сферата на мениджмънта (CPC 866)	За начини 1 и 2 В НУ: Нелиберализирани по отношение на арбитражните и помирителните услуги (CPC 86602).

Сектор или подсектор	Описание на резервите
д) Услуги по технически изпитвания и анализи (CPC 8676)	За начин 1 В IT: Нелиберализирани по отношение на професиите „биолог“ и „химик-аналитик“. В HR: Нелиберализирани за услугите, свързани с издаването на задължителни сертификати и подобни официални документи. В BG, CY, CZ, MT, PL, RO, SE, SK: Нелиберализирани. За начин 2 В BG, CY, CZ, MT, PL, RO, SK, SE: Нелиберализирани. В HR: Нелиберализирани за услугите, свързани с издаването на задължителни сертификати и подобни официални документи.
е) Съветнически и консултантски услуги, свързани със селското, ловното и горското стопанство (част от CPC 881)	За начин 1 В IT: Нелиберализирани по отношение на дейностите, запазени за агрономи „periti agrari“. В RO, SI: Нелиберализирани. За начин 2 Няма.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
ж) Съветнически и консултантски услуги, свързани с риболова (част от CPC 882)	За начин 1 В LT, LV, MT, RO, SI: Нелиберализирани. За начин 2 Няма.
з) Съветнически и консултантски услуги, свързани с производството (част от CPC 884 и част от CPC 885)	За начини 1 и 2 Няма.
и) Услуги по трудово посредничество и осигуряване на персонал	
и) 1. Набиране на ръководен персонал (CPC 87201)	За начин 1 В AT, BG, CY, CZ, DE, EE, ES, FI, HR, IE, LT LV, MT, PL, PT, RO, SK, SE, SI: Нелиберализирани. За начин 2 В AT, BG, CY, CZ, EE, FI, HR, LV, LT, MT, PL, RO, SK, SI: Нелиберализирани.
и) 2. Услуги по трудово посредничество (CPC 87202)	За начин 1 В AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, SK: Нелиберализирани. За начин 2 В AT, BG, CY, CZ, EE, FI, HR, LT, LV, MT, PL, RO, SI, SK: Нелиберализирани.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
и) 3. Услуги по осигуряване на помощен персонал за работа в офис (CPC 87203)	За начин 1 В AT, BG, CY, CZ, DE, EE, FI, FR, HR, IT, IE, LT, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, SK: Нелиберализирани. За начин 2 В AT, BG, CY, CZ, EE, FI, HR, LT, LV, MT, PL, RO, SK, SI: Нелиберализирани.
и) 4. Услуги по осигуряване на помощен персонал в домакинството, други работници в сектора на търговията или промишлеността, сестрински и друг персонал (CPC 87204, 87205, 87206, 87209)	За начини 1 и 2 Във всички държави — членки на Европейския съюз, с изключение на HU: Нелиберализирани. В HU: Няма.
й) 1. Услуги по провеждане на разследване (CPC 87301)	За начини 1 и 2 В BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, HR, HU, IE, IT, LT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SK: Нелиберализирани.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
й) 2. Услуги по безопасност (CPC 87302, 87303, 87304 и 87305)	За начин 1 В HU: Нелиберализирани за CPC 87304, 87305. В BE, BG, CY, CZ, EE, ES, FI, FR, HR, IT, LT, LV, MT, PT, PL, RO, SI, SK: Нелиберализирани. За начин 2 В HU: Нелиберализирани за CPC 87304, 87305. В BG, CY, CZ, EE, HR, LT, LV, MT, PL, RO, SI, SK: Нелиберализирани.
к) Свързани научни и технически консултантски услуги (CPC 8675)	За начин 1 В BE, BG, CY, DE, DK, EL, ES, FR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO: Нелиберализирани по отношение на услугите, свързани с проучването (във FR: и с търсенето). В SI: За проучването и експлоатацията на минерални ресурси, включително регулирани услуги, свързани с минното дело, се изисква установяване във или гражданство на държава от ЕИП, Конфедерация Швейцария или държава — членка на ОИСР, или трета държава при условие на действителна реципрочност. Спазването на условието за реципрочност се проверява от Министерството за минното дело. В HR: Консултантските услуги по основни въпроси в областта на геологията, геодезията и минното дело, както и свързаните консултантски услуги по опазване на околната среда на територията на Хърватия може да се предоставят само съвместно с местни юридически лица или чрез тях. За начин 2 Няма.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
л) 1. Поддръжка и ремонт на плавателни съдове (част от CPC 8868)	За начин 1 За плавателни съдове за морски транспорт: В BE, BG, CY, DE, DK, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LT, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI: Нелиберализирани. За транспортни плавателни съдове по вътрешни водни пътища: Във всички държави — членки на Европейския съюз, с изключение на EE, HU, LV: Нелиберализирани. За начин 2 Няма.
л) 2. Поддръжка и ремонт на оборудване за железопътен транспорт (част от CPC 8868)	За начин 1 В AT, BE, BG, DE, CY, CZ, DK, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, SK: Нелиберализирани. За начин 2 Няма.
л) 3. Поддръжка и ремонт на моторни превозни средства, мотоциклети, снегомобили и оборудване за автомобилен транспорт; (CPC 6112, 6122, част от 8867 и част от 8868)	За начини 1 и 2 Няма.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
л) 4. Поддръжка и ремонт на въздухоплавателни средства и техни части (част от СРС 8868)	За начин 1 В BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PT, RO, SE, SI, SK: Нелиберализирани. За начин 2 Няма.
л) 5. Поддържане и ремонт на продукти от метали, техника (без офис техника), оборудване (без транспортно и офис оборудване) и лични вещи и стоки за бита ¹ (СРС 633, 7545, 8861, 8862, 8864, 8865 и 8866)	За начини 1 и 2 Няма.

¹ Ремонтът и поддръжката на транспортно оборудване (СРС 6112, 6122, 8867 и СРС 8868) фигурират в позиции от 1. Е. л) 1. Поддръжка и ремонт на плавателни съдове от 1. Е. л) 4. Поддръжка и ремонт на въздухоплавателни средства и техни части Услугите по поддръжка и ремонт на офис техника и оборудване, включително компютри (СРС 845), са посочени в позиция 1.Б. Компютърни и свързаните с тях услуги.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
м) Почистване на сгради (CPC 874)	За начин 1 В AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, SK: Нелиберализирани. За начин 2 Няма.
н) Фотографски услуги (CPC 875)	За начин 1 В BG, EE, MT, PL: Нелиберализирани по отношение на фотографските услуги за снимки от въздуха. В HR, LV: Нелиберализирани за специализирани фотографски услуги (CPC 87504). За начин 2 Няма.
о) Услуги по опаковане (CPC 876)	За начини 1 и 2 Няма.
п) Полиграфическа и издателска дейност (CPC 88442)	За начини 1 и 2 В SE: Прилага се изискване за пребиваване на издателя и собственика на издателство или печатница.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
р) Услуги по организиране на конгреси (част от CPC 87909)	За начини 1 и 2 Няма.
с) 1. Услуги по писмени и устни преводи (CPC 87905)	За начин 1 Във FI: За заклетите писмени преводачи се изисква пребиваване в ЕИП. В PL: Нелиберализирани по отношение на услугите, предоставяни от заклет устни преводачи. В HU, SK: Нелиберализирани по отношение на официалните писмени и устни преводи. В HR: Нелиберализирани за официалните документи. В CY: Нелиберализирани. За начин 2 Няма.
с) 2. Услуги по вътрешен дизайн и други специализирани услуги в областта на дизайна (CPC 87907)	За начин 1 В DE: Прилагане на националните правила за хонорари и възнаграждения за всички изпълнявани от чужбина услуги. За начин 2 Няма.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
с) 3. Услуги по събиране на парични вземания и неуредени задължения (CPC 87902)	За начини 1 и 2 В BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, HR, HU, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE: Нелиберализирани.
с) 4. Услуги по събиране на финансова информация за кредитния статус (CPC 87901)	За начини 1 и 2 В BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, HR, HU, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE: Нелиберализирани.
с) 5. Копирни услуги (CPC 87904) ¹	За начин 1 В AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, HR, HU, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SE, SK: Нелиберализирани. За начин 2 Няма.

¹ Не включва полиграфическите услуги, които попадат в позиция CPC 88442 и са посочени в позиция 1.Е.п). „Полиграфическа и издателска дейност“.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
с) 6. Консултантски услуги по далекосъобщения (CPC 7544)	За начини 1 и 2 Няма.
с) 7. Услуги по отговаряне на телефонни обаждания (CPC 87903)	За начини 1 и 2 Няма.
т) Продажби и маркетинг у) Услугите, свързани със системи за компютърни резервации (CRS)	За начини 1 и 2 ЕС: Когато доставчиците на CRS услуги извън ЕС не предоставят на въздушните превозвачи от ЕС третиране, равностойно на предлаганото в ЕС (т.е. недискриминационно), или когато въздушните превозвачи от ЕС не предоставят на доставчиците на CRS услуги третиране, равностойно на предоставяното в ЕС, могат да бъдат приети мерки за предоставяне на равностойно третиране съответно на въздушните превозвачи извън ЕС от страна на доставчиците на CRS услуги, упражняващи дейност в ЕС, или на доставчиците на CRS услуги извън ЕС от страна на въздушните превозвачи от ЕС.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
2. Комуникационни услуги	
А. Пощенски и куриерски услуги (Услуги, свързани с обработка¹ на пощенски пратки², с вътрешно или международно местоназначение, според следния списък на подсектори: i) обработка на адресирани писмени съобщения на всякакъв физически носител³, включително хибридна поща и директна поща, ii) обработка на адресирани пакети и колет⁴, iii) обработка на адресирани печатни издания⁵, iv) обработка на пратките, посочени в подточки i) — iii) по-горе, като препоръчани пратки или пратки с обявена стойност; v) експресна услуга⁶ за пратките, посочени в подточки i) — iii) по-горе, vi) обработка на неадресирани пратки, и vii) обмен на документи⁷.	За начини 1 и 2 Няма (зависи от съпоставимо обвързване на съществуващата автономна либерализация от подписаните споразумения държави от Меркосур).

¹ Понятието „обработка“ се отнася до дейности като събиране, сортиране, транспорт и доставка.

² „Пощенски пратки“ са пратките, обработени от всички видове търговски оператори, независимо дали са държавни или частни.

³ Например писма и пощенски картички.

⁴ Включително книги и каталози.

⁵ Списания, вестници и периодични издания.

⁶ Освен по-голямата бързина и надеждност експресната доставка може да включва някои други допълнителни удобства като вземане на пратките от първоначалния пункт, доставка лично на получателя, проследяване на пратката, възможност за промяна на местоназначението и получателя по време на транспорта или изпращане на обратна разписка.

⁷ Предоставяне на средства, включително предоставяне на специални помещения и осигуряване на превоз от трето лице, позволяващи самодоставка чрез взаимна размяна на пощенски пратки между потребителите, абониращи за тази услуга. „Пощенски пратки“ са пратките, обработени от всички видове търговски оператори, независимо дали са държавни или частни.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
Подсектори i), iv) и v) могат да бъдат изключени, ако влизат в обхвата на услуги, които могат да бъдат запазени за кореспондентски пратки, чиято цена е по-ниска с 5 (пет) пъти от основната държавна цена, при условие че тежат по-малко от 50 (петдесет) грама¹, и за препоръчаните писма при съдебни или административни производства.) (част от CPC 751, част от 71235², част от 73210³)	

¹ „Кореспондентска пратка“ е писмено съобщение върху какъвто и да било физически носител, което трябва да бъде пренесено и доставено на адреса, посочен от подателя върху самата пратка или върху нейната опаковка. Книгите, каталозите, вестниците и периодичните издания не се считат за кореспондентски пратки.

² Всякакъв вид сухопътен превоз на пощенски и куриерски пратки за собствена сметка.

³ Въздушен превоз на пощенски пратки за собствена сметка.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
Б. Далекосъобщителни услуги Далекосъобщителните услуги изключват услугите, предоставящи или упражняващи редакционен контрол върху предаваното съдържание.	
а) Всички услуги, състоящи се в предаване и приемане на електромагнитни сигнали чрез всякакви електромагнитни средства ¹ , с изключение на радио- и телевизионното разпръскване ²	За начини 1 и 2 Няма.
3. Строителство и свързани с него инженерни услуги (СРС 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517 и 518)	За начин 1 ЛТ: Изисква се разрешение. СУ: Прилагат се специални условия и се изисква разрешение. За начин 2 Няма.

¹ Тези услуги не включват обработката на онлайн информация или на данни (включително обработка на трансакции) (част от СРС 843), която е посочена в позиция 1.Б. Компютърни услуги и свързани с тях услуги.

² „Радио- и телевизионното разпръскване“ се определя като радиокомуникация, при която предаванията са предназначени за пряко приемане от широката общественост и могат да включват предаване на звук и телевизионно предаване.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
4. Дистрибуторски услуги (с изключение на дистрибуцията на оръжия, боеприпаси, взривни вещества и други военни материали) А. Търговско посредничество а) Услуги по търговско посредничество във връзка с моторни превозни средства, мотоциклети и снегомобили, както и с части и принадлежности за тях (част от CPC 61111, част от 6113, част от 6121) б) Други услуги по търговско посредничество (CPC 621)	За начини 1 и 2 Във всички държави — членки на Европейския съюз, с изключение на AT, FI, HR, SE, SI: Нелиберализирани по отношение на дистрибуцията на химически продукти и благородни метали и скъпоценни камъни. В AT: Нелиберализирани отношение на дистрибуцията на пиротехнически изделия, запалими изделия, взривни устройства и токсични вещества. В AT, BG: Нелиберализирани по отношение на дистрибуцията на продукти за медицинска употреба, като например медицински и хирургически изделия, фармацевтични продукти, медицински вещества и стоки с медицинско предназначение. В HR: Нелиберализирани по отношение на дистрибуцията на тютюн и тютюневи изделия.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
Б. Услуги по търговия на едро а) Услуги за търговия на едро с моторни превозни средства, мотоциклети и снегомобили, както и с части и принадлежности за тях (част от CPC 61111, част от 6113, част от 6121) б) Услуги за търговия на едро с крайни далекосъобщителни устройства (част от CPC 7542) в) Други търговски услуги по продажби на едро (CPC 622, с изключение на търговия на едро с енергийни продукти¹)	За начин 1 В AT, BG, FR, PL, RO: Нелиберализирани по отношение на дистрибуцията на тютюн и тютюневи изделия. В IT: Държавен монопол върху тютюна при търговските услуги по продажби на едро. В BG, FI, PL, RO: Нелиберализирани по отношение на дистрибуцията на алкохолни напитки. В SE: Нелиберализирани за търговията на дребно с алкохолни напитки. В CY, CZ, FI, FR, RO, SI, SK: Нелиберализирани по отношение на дистрибуция на фармацевтични продукти. В BG, HU, PL: Нелиберализирани по отношение на брокерските услуги по сделки със стоки. Във FR: В областта на услугите по търговско посредничество — нелиберализирани по отношение на търговците и брокерите в 17 сектора от национален интерес на пресни хранителни продукти. В MT: Нелиберализирани по отношение на търговското посредничество. В BE, BG, CY, DE, DK, EL, ES, FR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SK: Нелиберализирани в областта на услугите по продажби на дребно, с изключение на поръчките по пощата. В LT: За дистрибуцията на пиротехнически изделия се изисква лиценз. Лиценз може да бъде получен само от юридически лица, установени в ЕС. В ES: Държавен монопол за продажба на дребно или доставка на тютюн.

¹ Тези услуги, които включват CPC 62271, се намират в 14.Г Услуги по търговия на едро с твърди, течни и газообразни горива и свързани продукти и услуги по търговия на едро с електроенергия, пара и топла вода.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
В. Услуги по търговия на дребно¹ Услуги за търговия на дребно с моторни превозни средства, мотоциклети и снегомобили, както и с части и принадлежности за тях (СРС 61112, част от 61113 и част от 6121) Услуги за търговия на дребно с крайни далекосъобщителни устройства (част от СРС 7542) Търговски услуги по продажби на дребно на хранителни продукти (СРС 631)	

¹ Не включва услугите по поддържане и ремонт, които са посочени в резерви в 1.Б. Компютърни и свързани с тях услуги и 1.Е.л).1. Поддръжка и ремонт на плавателни съдове от 1. Е. л) 4.Поддръжка и ремонт на въздухоплавателни средства и техни части. Не включва търговия на дребно с енергийни продукти, които са посочени в 14.Д Услуги по продажба на дребно на моторни горива и 14.Е Продажби на дребно на мазут и бутилиран газ, въглища и дърва и услуги по търговия на дребно с електроенергия, (небутилиран) газ, пара и топла вода.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
Търговски услуги по продажби на дребно на други (неенергийни) стоки с изключение на търговските услуги по продажби на дребно на лекарствени продукти, медицински и ортопедични стоки¹ (СРС 632 с изключение на 63211 (с изключение на НУ) и 63297) Г. Франчайзинг (СРС 8929)	

¹ Търговските услуги по продажби на дребно на лекарствени продукти, медицински и ортопедични стоки са посочени в „Професионални услуги“ в 1.А.к)Продажби на дребно на фармацевтични продукти, медицински и ортопедични стоки и други услуги, предоставяни от фармацевти От съображения за правна сигурност се уточнява, че задължението на Унгария за начин 1 в СРС 63211 за услугите за дистрибуция е „няма“, докато за СРС 63211 е „нелиберализирани“, както е поето в рамките на професионалните услуги.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
5. Образователни услуги (само частно финансирани услуги)	
А. Услуги в областта на началното образование (CPC 921)	За начин 1 В BG, CY, FI, FR, HR, IT, MT, RO, SE, SI: Нелиберализирани. За начин 2 В CY, FI, HR, MT, RO, SE, SI: Нелиберализирани.
Б. Услуги в областта на средното образование (CPC 922)	За начин 1 В BG, CY, FI, FR, HR, IT, MT, RO, SE: Нелиберализирани. За начин 2 В CY, FI, MT, RO, SE: Нелиберализирани. За начини 1 и 2 В LV: Нелиберализирани по отношение на образователните услуги във връзка с техническото и професионалното средно образование за ученици с увреждания (CPC 9224).

Сектор или подсектор	Описание на резервите
В. Услуги в областта на висшето образование (CPC 923)	За начин 1 В AT, BG, CY, FI, MT, RO, SE: Нелиберализирани. Във FR: За преподаването в частно финансирана образователна институция се изисква френско или друго гражданство на ЕС. Независимо от това чуждестранните граждани може да получат разрешение от съответните компетентни органи, за да преподават в институции за висше образование. Чуждестранните граждани може също да получат разрешение от съответните компетентни органи за създаване и стопанисване или управление на институции за висше образование. Разрешението се предоставя въз основа на дискреционна преценка. В IT: Доставчиците на услуги са длъжни да бъдат граждани на държавата, за да получат разрешение да издават признати от държавата дипломи. За начин 2 В AT, BG, CY, FI, MT, RO, SE: Нелиберализирани. За начини 1 и 2 В CZ, SK: Нелиберализирани по отношение на услугите в областта на висшето образование, с изключение на услугите на техническото и професионалното обучение след завършено средно образование (CPC 92310).

Сектор или подсектор	Описание на резервите
Г. Услуги в областта на ученето за възрастни (CPC 924)	За начини 1 и 2 В CY, FI, MT, RO, SE: Нелиберализирани. За начин 1 В AT: Нелиберализирани по отношение на услугите в областта на ученето за възрастни чрез радио- или телевизионно разпръскване.
Д. Други образователни услуги (CPC 929)	За начини 1 и 2 В AT, BE, BG, CY, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, HU, IE, IT, LT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI: Нелиберализирани. За начин 1 В HR: Няма ограничения за дистанционното обучение чрез кореспонденция или чрез използване на телекомуникационни средства.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
6. Услуги в областта на околната среда А. Отпадъчни води (CPC 9401) ¹ Б. Управление на твърди или опасни отпадъци, с изключение на трансграничния превоз на опасни отпадъци а) Услуги по отвеждане и обезвреждане на отпадъци (CPC 9402) б) Санитарно-хигиенни и подобни услуги (CPC 9403) В. Опазване на въздуха и климата (CPC 9404) ²	За начин 1 ЕС: Нелиберализирани, освен по отношение на консултантските услуги. За начин 2 Няма.

¹ Съответства на „Канализационни услуги“.

² Съответства на „Услуги по пречистване на отработени газове“.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
Г. Възстановяване и почистване на почвите и водите а) Третиране и възстановяване на заразени или замърсени почви и води (част от СРС 94060)¹ Д. Намаляване на шума и вибрациите (СРС 9405) Е. Опазване на биологичното разнообразие и ландшафта а) Услуги, свързани с опазване на околната среда и ландшафта (част от СРС 9406) Ж. Други услуги в областта на околната среда и спомагателни услуги (СРС 94090)	

¹ Съответства на части от „Услуги по опазване на природата и ландшафта“.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
7. Финансови услуги	
А. Застрахователна дейност и свързани с нея услуги	За начини 1 и 2 В АТ, BE, CZ, DE, DK, EL, ES, FI, FR, HU, IE, IT, LU, NL, PL, PT, RO, SK, SE, SI: Нелиберализирани по отношение на услугите по пряко застраховане с изключение на застраховането срещу рискове, свързани с: а) морското корабоплаване, търговския въздушен транспорт, изстрелването на космически кораби и средства (включително спътници), като застраховката покрива всички или част от изброените по-долу елементи: превозваните стоки, транспортното средство, използвано за превоз на стоките, както и всякакви отговорности, произтичащи от това; или б) стоки, превозвани в режим международен транзит. В АТ: Рекламна дейност и посредничество от името на дъщерна фирма, установена извън ЕС, или от клон, установен извън Австрия (с изключение на дейността по презастраховане и ретроцесия), са забранени. Задължителната авиационна застраховка (освен застраховането на международния търговски въздушен транспорт) може да бъде сключвана само от дъщерно дружество, установено в ЕС, или от клон, установен в Австрия. В DK: Задължителната авиационна транспортна застраховка може да се сключва само от дружества, установени в ЕС. Никое лице или дружество (включително застрахователни дружества) не може със стопанска цел да извършва в Дания дейности по пряко застраховане на лица, пребиваващи в Дания, на датски кораби или на собственост в Дания, с изключение на застрахователните дружества, лицензирани съгласно датското законодателство или от датските компетентни органи.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
	В DE: Полиците за задължителна застраховка за въздушен транспорт могат да бъдат сключвани единствено от дъщерно дружество, установено в ЕС, или от клон, установен в Германия. Ако чуждестранно застрахователно дружество е установило клон в Германия, то може да сключва в Германия застрахователни договори относно международните превози единствено чрез този клон. Във FR: Застраховка срещу рискове, свързани с наземния транспорт, може да се сключва само от застрахователни дружества, установени в ЕС. В PL: Нелиберализирани, с изключение на презастраховане, ретроцесия и застраховка срещу рискове във връзка със стоки, с които се осъществява международна търговия. В PT: Авиационното и морското транспортно застраховане, включващо застраховката на товари, въздухоплавателни средства, плавателни съдове и застраховката „Гражданска отговорност“, могат да се сключват само от дружества, установени в ЕС. Единствено физически лица или дружества, установени в ЕС, могат да извършват дейност като посредници при сключването на такива застраховки в Португалия. В RO: Презастраховането на международния пазар е разрешено само ако презастрахованият риск не може да бъде отнесен към румънския пазар. SK: Застраховките за въздушен и морски транспорт, покриващи въздухоплавателното средство или плавателния съд и отговорността, могат да бъдат сключвани само от застрахователни дружества, установени в ЕС, или от клона на застрахователните дружества, които не са установени в ЕС и имат разрешение за осъществяване на дейност в Словакия.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
	За начин 1 В AT, BE, CZ, DE, DK, EL, ES, FI, FR, HU, IE, IT, LU, NL, PT, RO, SK, SE, SI: Нелиберализирани по отношение на услугите по посредничество при пряко застраховане с изключение на застраховането срещу рискове, свързани с: а) морски транспорт, търговско въздухоплаване, изстрелване в космоса, пренос на товари в космоса (включително спътници), като застраховката покрива всички или част от изброените по-долу елементи: превозваните стоки, транспортното средство, използвано за превоз на стоките, както и всякакви отговорности, произтичащи от това; или б) стоки, превозвани в режим международен транзит. В BG: Нелиберализирани по отношение на прякото застраховане, с изключение на услугите, предоставяни от чуждестранни доставчици на чуждестранни лица на територията на България. Транспортните застраховки, покриващи стоките, застраховките на превозни средства като такива и застраховките за отговорност по отношение на рискове в България не могат да бъдат сключвани пряко от чуждестранни застрахователни дружества. Чуждестранното застрахователно дружество може да сключва договори за застраховка само посредством клон в ЕС. Нелиберализирани по отношение на застраховането на депозити и аналогични компенсаторни схеми, както и по отношение на схемите за задължително застраховане. В CY, LV, MT: Нелиберализирани по отношение на услугите по пряко застраховане с изключение на застраховането срещу рискове, свързани с: а) морски транспорт, търговско въздухоплаване, изстрелване в космоса, пренос на товари в космоса (включително спътници), като застраховката покрива всички или част от изброените по-долу елементи: превозваните стоки, транспортното средство, използвано за превоз на стоките, както и всякакви отговорности, произтичащи от това; или б) стоки, превозвани в режим международен транзит.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
	В LT: Нелиберализирани по отношение на услугите по пряко застраховане с изключение на застраховането срещу рискове, свързани с: а) морски транспорт, търговско въздухоплаване, изстрелване в космоса, пренос на товари в космоса (включително спътници), като застраховката покрива всички или част от изброените по-долу елементи: превозваните стоки, транспортното средство, използвано за превоз на стоките, както и всякакви отговорности, произтичащи от това; или б) стоки, превозвани в режим международен транзит, с изключение на сухопътния транспорт, когато рискът е в Литва. В BG, LT, LV, PL: Нелиберализирани по отношение на застрахователното посредничество. Във FI: Единствено застрахователните дружества, чието главно управление се намира в ЕС или които имат клон във Финландия, могат да предлагат пряко застраховане (включително съвместно застраховане). За предоставянето на услуги като застрахователен брокер се изисква постоянното място на стопанска дейност да е в ЕС. Поне половината от членовете на съвета на директорите и на надзорния съвет и изпълнителният директор на застрахователно дружество, което предлага задължително пенсионно осигуряване, трябва да пребивават в ЕИП, освен ако компетентните органи не са позволили изключение от това правило. Поне един одитор трябва да пребивава постоянно в ЕИП. Генералният представител на застрахователно дружество от подписалите споразумението държави от Меркосур трябва да пребивава на територията на Финландия, освен ако седалището на дружеството е в ЕС.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
	В HR: Нелиберализирани по отношение на прякото застраховане и услугите по посредничество при пряко застраховане, с изключение на: а) предлагането на животозастраховане на чуждестранни лица, пребиваващи в Хърватия; б) предлагането на общо застраховане, различно от застраховка „Гражданска отговорност“ за автомобили, на чуждестранни лица, пребиваващи в Хърватия; и в) предоставянето на общо застраховане за морския и въздушния транспорт. В HU: Прякото застраховане на територията на Унгария от застрахователни дружества, които не са установени в ЕС, е разрешено само посредством клон, който е регистриран в Унгария. В IT: Нелиберализирани по отношение на актюерите. Транспортното застраховане на товари, застраховането на самите превозни средства и застраховката „Гражданска отговорност“ срещу рискове в Италия, могат да бъдат сключвани само от застрахователни дружества, установени в ЕС. Тази резерва не се прилага към международния транспорт, който включва внос в Италия. В SE: Прякото застраховане е разрешено само посредством доставчик на застрахователни услуги, който е получил разрешение в Швеция, при условие че чуждестранният доставчик на услуги и шведското застрахователно дружество са част от една и съща група от дружества или са сключили помежду си споразумение за сътрудничество. В ES: За упражняване на актюерската професия се изисква пребиваване в държавата или, като алтернатива, две години професионален опит.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
	За начин 2 В AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EL, ES, FI, FR, HU, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SE, SI: Нелиберализирани по отношение на посредничеството. В BG: В областта на прякото застраховане български физически и юридически лица, както и чуждестранни лица, които развиват стопанска дейност на територията на България, могат да сключват договори за застраховане по отношение на дейността си в България само с доставчици, които са лицензирани да осъществяват застрахователна дейност в България. Застрахователните обезщетения по тези договори се изплащат в България. Нелиберализирани по отношение на застраховането на депозити и аналогични компенсаторни схеми, както и по отношение на схемите за задължително застраховане. В HR: Нелиберализирани по отношение на прякото застраховане и услугите по посредничество при пряко застраховане, с изключение на: а) По отношение на животозастраховането, за възможността чуждестранни лица с пребиваване в Хърватия да получат животозастраховане; б) По отношение на общото застраховане, за възможността на чуждестранни лица, пребиваващи в Хърватия, да получат общо застраховане, различно от застраховка „Гражданска отговорност“ за автомобили, и за лично или имуществено застраховане за риск, което не е налично в Хърватия; дружества, сключващи застраховка в чужбина във връзка с инвестиционни дейности в чужбина, включително оборудването, необходимо за тези дейности; за гарантиране връщането на заеми в чуждестранна валута (допълнително застраховане); лично и имуществено застраховане на изцяло притежавани предприятия и съвместни предприятия, упражняващи стопанска дейност в чужда държава, ако това е в съответствие с нормативните разпоредби на съответната държава или ако се изисква за целите на регистрацията; кораби, които се строят или са подложени на основен ремонт, ако това е заложено в договора, сключен с чуждестранния клиент (купувач); и

Сектор или подсектор	Описание на резервите
	в) Предоставянето на общо застраховане за морския и въздушния транспорт. В ИТ: Транспортното застраховане на товари, застраховането на самите превозни средства и застраховката „Гражданска отговорност“ срещу рискове в Италия, могат да бъдат сключвани само от застрахователни дружества, установени в ЕС. Тази резерва не се прилага към международния транспорт, който включва внос в Италия.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
Б. Банкови и други финансови услуги (без застраховане)	За начин 1 В АТ, ВЕ, ВГ, СЗ, ДЕ, ДК, ЕЛ, ЕС, ФЛ, ФР, НУ, ИЕ, ИТ, ЛУ, НЛ, ПЛ, РТ, СЕ, СК: Нелиберализирани, с изключение на предоставянето на финансова информация и обработката на финансови данни, както и съветническите и другите спомагателни услуги с изключение на посредничеството. В ВЕ: За предоставянето на съветнически инвестиционни услуги се изисква установяване в Белгия. В ВГ: Може се да се прилагат ограничения и условия във връзка с използването на далекосъобщителната мрежа. В СУ: Нелиберализирани, освен по отношение на търговията с прехвърлими ценни книжа, предоставянето на финансова информация и обработката на финансови данни, както и консултантските и другите спомагателни услуги, с изключение на посредничеството. В ЕЕ: За приемане на депозити съществува изискване за получаване на разрешение от естонския орган за финансов надзор и за регистриране като акционерно дружество, дъщерно дружество или клон в съответствие с естонското право. Изисква се установяване на специализирано управляващо дружество за управление на инвестиционни фондове и само дружества със седалище в ЕС могат да действат като депозитари на активи на инвестиционни фондове. В НР: Нелиберализирани, освен по отношение на отпускане на заеми, финансов лизинг, услуги във връзка с плащания и парични преводи, гаранции и задължения, парично брокерство, предоставяне и предаване на финансова информация и консултантски и други спомагателни финансови услуги, с изключение на посредничество.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
	В LT: Изисква се създаване на специализирано дружество за управление за осъществяване на дейностите по управление на дялови тръстове и инвестиционни дружества и само дружества със седалище в Съюза могат да извършват дейност като депозитари на активите на инвестиционни фондове. В IE: За предоставяне на инвестиционни услуги или инвестиционни консултации е необходимо или: а) разрешение в Ирландия, за което по правило е необходимо субектът да бъде регистриран или да бъде дружество или едноличен търговец, като във всеки от случаите трябва да има главно управление/седалище в Ирландия (в някои случаи, например когато доставчик на услуги от трета държава няма търговско присъствие в Ирландия и услугата не се предоставя на отделни физически лица, е възможно да не се изисква разрешение), или б) разрешение в друга държава — членка на ЕС, в съответствие с Директива 2014/65/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 г. относно пазарите на финансови инструменти и за изменение на Директива 2002/92/ЕО и на Директива 2011/61/ЕС (ОВ ЕС L 173, 12.6.2014 г., стр. 349). В IT: Нелиберализирани по отношение на финансовите търговци „promotori di servizi finanziari“. В LV: Нелиберализирани, с изключение на участието в емитиране на всякакви видове ценни книжа, предоставянето на финансова информация и обработката на финансови данни, както и съветническите и други спомагателни услуги с изключение на посредничеството.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
	В LT: За управлението на пенсионни фондове се изисква търговско присъствие. В MT: Нелиберализирани, с изключение на приемането на депозити, отпускането на всякакви видове заеми, предоставянето на финансова информация и обработката на финансови данни, както и съветническите и други спомагателни услуги с изключение на посредничеството. В PL: За предоставянето и предаването на финансова информация и обработката на финансови данни и свързания с това софтуер се прилага изискване за използване на обществената далекосъобщителна мрежа или мрежата на друг лицензиран оператор. В RO: Нелиберализирани за финансовия лизинг, търговията с инструменти на паричния пазар, търговията с валута, деривативни инструменти, инструментите, свързани с обменния курс и лихвения процент, прехвърляемите ценни книжа и други инструменти и финансови активи, които могат да бъдат договорени, участието в издаване на всякакви видове ценни книжа, управлението на активи и услугите на сетълмент и клиринг на финансови активи. Плащания и прехвърляния на парични средства са разрешени само чрез банка, установена в Румъния.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
	B SI: а) Участие в издаването на съкровищни облигации, управление на пенсионни фондове: Нелиберализирани. б) Нелиберализирани, с изключение на: предоставяне на заеми от всякакъв вид; приемане на гаранции и задължения от чуждестранни кредитни институции от страна на местни юридически лица и еднолични търговци; предоставянето и предаването на финансова информация, както и обработката на финансови данни и свързания с това софтуер от доставчици на други финансови услуги; и консултантски и други спомагателни финансови услуги, свързани с банкови и други финансови услуги. Членовете на словенската фондова борса трябва да бъдат учредени в Словения или да са клонове на чуждестранни инвестиционни дружества или банки. Пенсионни схеми могат да бъдат предлагани от взаимни пенсионни фондове (които не са юридически лица и поради това се управляват от застрахователно дружество, банка или пенсионно дружество), от пенсионни или застрахователни дружества. Освен това една пенсионна схема може да се предлага и от пенсионноосигурителни институции, установени в съответствие с разпоредбите, приложими в държава—членка на Европейския съюз.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
	За начин 2 В BG: Може се да се прилагат ограничения и условия във връзка с използването на далекосъобщителната мрежа. В PL: За предоставянето и предаването на финансова информация и обработката на финансови данни и свързания с това софтуер се прилага изискване за използване на обществената далекосъобщителна мрежа или мрежата на друг лицензиран оператор.
8. Здравни и социални услуги (само частно финансирани услуги)	ЕС: нелиберализирани, що се отнася до дейности или услуги, представляващи част от публична пенсионна схема или от законоустановена система за социална сигурност.
А. Болнични услуги (CPC 9311) В. Услуги, предоставяни в здравни заведения за настаняване, различни от болнични услуги (CPC 93193)	За начин 1 В AT, BE, BG, DE, CY, CZ, DK, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, SK: Нелиберализирани. За начин 2 Няма.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
Г. Социални услуги (CPC 933)	За начин 1 В AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, HR, HU, IE, IT, LU, MT, PL, PT, RO, SE, SI, SK: Нелиберализирани. Във FR: Нелиберализирани за социалните услуги, различни от услугите, свързани с рехабилитационни заведения, почивни домове и домове за стари хора. За начин 2 В BE: Нелиберализирани, освен по отношение на услугите на рехабилитационни заведения, почивни домове и домове за стари хора.
9. Туристически услуги и услуги, свързани с пътувания	
А. Хотелиерство, ресторантьорство и кетъринг (CPC 641, 642 и 643) с изключение на кетъринга при услугите на въздушния транспорт¹	За начин 1 В AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EL, ES, FR, IE, IT, LT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SE, SI: Нелиберализирани, освен по отношение на кетъринга. В HR: Нелиберализирани. За начин 2 Няма.

¹ Кетърингът при въздушен транспорт фигурира в „Спомагателни услуги към транспортните услуги“, в 12.Д.а) „Наземни услуги“ (включително кетъринг услугите).

Сектор или подсектор	Описание на резервите
Б. Услуги на туристически агенции и туроператори (включително организатори на екскурзии) (CPC 7471)	За начин 1 В BG, CY, HU: Нелиберализирани. За начин 2 Няма.
В. Екскурзоводски услуги (CPC 7472)	За начин 1 В BG, CY, CZ, HU, IT, LT, MT, PL, SI, SK: Нелиберализирани. Във FR: Изисква се гражданство на държава — членка на ЕС, за предоставянето на екскурзоводски услуги на нейна територия. В ES: Прилага се изискване за гражданство. За начин 2 Няма.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
10. Развлекателни, културни и спортни услуги (освен аудио-визуални такива)	
А. Развлекателни услуги (включително тези, предлагани от театри, изпълнители на живо, циркове и дискотеки) (CPC 9619)	За начин 1 В BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, HR, HU, IE, IT, LT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SK: Нелиберализирани. За начин 2 В CY, CZ, FI, HR, MT, PL, RO, SI, SK: Нелиберализирани. В BG: Нелиберализирани, с изключение на развлекателните услуги, предоставяни от театрални продуценти, вокални групи, вокално-инструментални групи и оркестри (CPC 96191); услуги, предоставяни от автори, композитори, скулптори, хумористи и други индивидуални творци (CPC 96192); и спомагателните театрални услуги (CPC 96193). В EE: Нелиберализирани за други развлекателни услуги (CPC 96199), с изключение на услугите, предоставяни от киносалони. В LT, LV: Нелиберализирани, с изключение на услугите по управление на кината (част от CPC 96199).
Б. Услуги на информационни агенции и пресагенции (CPC 962)	За начин 1 В BG, CY, CZ, HU, LT, PL, RO, SK: Нелиберализирани. За начин 2 В BG, CY, CZ, HU, LT, MT, PL, RO, SI, SK: Нелиберализирани.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
В. Услуги на библиотеки, архиви, музеи и други културни услуги (CPC 963)	За начин 1 B BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, HR, HU, IE, IT, LT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, SK: Нелиберализирани. За начин 2 B BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EL, ES, FI, FR, HR, HU, IE, IT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, SK: Нелиберализирани.
Г. Услуги в областта на спорта (CPC 9641)	За начини 1 и 2 B AT: Нелиберализирани по отношение на услугите на ски училищата и планинските водачи. B BG, CZ, HR, LV, MT, PL, RO, SK: Нелиберализирани. За начин 1 B CY, EE: Нелиберализирани.
Д. Услуги на паркове за отдих и плажове (CPC 96491)	За начини 1 и 2 Няма.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
11. Транспортни услуги	
А. Морски транспорт а) Международен пътнически транспорт (СРС 7211 с изключение на национален каботажен транспорт¹). б) Международен товарен превоз (СРС 7212 с изключение на национален каботажен транспорт²).	За начини 1 и 2 ЕС: Няма.

-
- ¹ Без да се засяга обхватът от дейности, които могат да бъдат считани като част от „каботажа“ съгласно съответното национално законодателство, настоящият списък не включва националния каботажен транспорт, за който се предполага, че обхваща пътническият или товарния транспорт между пристанище или точка, разположена в държава — членка на Европейския съюз, и друго пристанище или точка, разположена в същата държава членка, включително върху нейния континентален шелф, както е посочено в Конвенцията на ООН по морско право, както и трафика, който започва и завършва в същото пристанище или точка, разположена в държава — членка на Европейския съюз.
- ² Без да се засяга обхватът от дейности, които могат да бъдат считани като част от „каботажа“ съгласно съответното национално законодателство, настоящият списък не включва националния каботажен транспорт, за който се предполага, че обхваща пътническият или товарния транспорт между пристанище или точка, разположена в държава — членка на Европейския съюз, и друго пристанище или точка, разположена в същата държава членка, включително върху нейния континентален шелф, както е посочено в Конвенцията на ООН по морско право, както и трафика, който започва и завършва в същото пристанище или точка, разположена в държава — членка на Европейския съюз.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
Г. Автомобилен транспорт а) Превоз на пътници (СРС 7121 и 7122) б) Превоз на товари (СРС 7123 с изключение на транспорта на пощенски и куриерски пратки за собствена сметка ¹)	За начин 1 ЕС: Нелиберализирани. За начин 2 Няма.
Д. Тръбопроводен транспорт на стоки, различни от горива ² (СРС 7139)	За начин 1 ЕС: Нелиберализирани. За начин 2 В AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, IE, IT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SE, SI: Нелиберализирани.

¹ Част от СРС 71235, която е посочена в „Комуникационни услуги“ 2.А. Пощенски и куриерски услуги.

² Тръбопроводният транспорт на горива е посочен в „Енергийни услуги“, 14.Б.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
12. Спомагателни услуги в областта на транспорта ¹	
А. Спомагателни услуги в областта на морския транспорт а) Услуги по обработка на морски товари б) Услуги по складиране и съхраняване на товари (част от CPC 742) в) Услуги по митническо оформяне г) Услуги по съхранение и складиране на контейнери д) Услуги по корабно агентиране е) Морски спедиторски услуги ж) Отдаване под наем на плавателни съдове с екипаж (CPC 7213)	За начин 1 ЕС: Нелиберализирани по отношение на обработването на морски товари и услугите по тласкане и влачене. ЕС: Няма, с изключение на изискването за пребиваване за услугите по митническо оформяне. В AT, BG, CY, CZ, DE, EE, HU, LT, MT, PL, RO, SE, SI, SK: Нелиберализирани по отношение на отдаването под наем на плавателни съдове с екипаж. В HR: Нелиберализирани, освен по отношение на услугите на агенции за превоз на товари. За начин 2 Няма.

¹ Не включва услуги по поддръжка и ремонт на транспортно оборудване, които са посочени в „Бизнес услуги“, 1.Е.л) 1. Поддръжка и ремонт на плавателни съдове от 1. Е. л) 4.Поддръжка и ремонт на въздухоплавателни средства и техни части.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
з) Услуги по тласкане и влачене (СРС 7214) и) Помощни услуги в областта на морския транспорт (част от СРС 745) й) Други помощни и спомагателни услуги (част от СРС 749)	

Сектор или подсектор	Описание на резервите
В. Спомагателни услуги в железопътния транспорт а) Услуги по обработка на товари (част от СРС 741) б) Услуги по съхранение и складиране (част от СРС 742) в) Услуги на агенции за превоз на товари (част от СРС 748) г) Услуги по тласкане и влачене (СРС 7113) д) Помощни услуги в железопътния транспорт (СРС 743) е) Други помощни и спомагателни услуги (част от СРС 749)	За начин 1 ЕС: Нелиберализирани по отношение на услугите по тласкане и влачене. В НР: Нелиберализирани, освен по отношение на услугите на агенции за превоз на товари. За начин 2 Няма.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
Г. Спомагателни услуги в областта на автомобилния транспорт а) Услуги по обработка на товари (част от CPC 741) б) Услуги по съхранение и складиране (част от CPC 742) в) Услуги на агенции за превоз на товари (част от CPC 748) г) Отдаване под наем на търговски пътни превозни средства с водач (CPC 7124) д) Помощни услуги в автомобилния транспорт (CPC 744) е) Други помощни и спомагателни услуги (част от CPC 749)	За начин 1 В AT, BG, CY, CZ, EE, HU, LT, LV, MT, PL, RO, SE, SI, SK: Нелиберализирани по отношение на отдаването под наем на търговски пътни превозни средства с водач. В HR: Нелиберализирани, освен по отношение на услугите на агенции за превоз на товари и помощните услуги в областта на автомобилния транспорт. За начин 2 Няма.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
Д. Спомагателни услуги във въздушния транспорт	
а) Услуги по наземно обслужване (включително кетъринг)	За начин 1 ЕС: Нелиберализирани, освен по отношение на кетъринга. За начин 2 В BG, CY, CZ, HR, HU, MT, PL, RO, SI, SK: Нелиберализирани.
б) Услуги по съхранение и складиране (част от CPC 742)	За начини 1 и 2 Няма.
в) Услуги на агенции за превоз на товари (част от CPC 748)	За начини 1 и 2 Няма.
Е. Спомагателни услуги в областта на тръбопроводния транспорт на стоки, различни от горива ¹ а) Услуги по съхранение и складиране на стоки, различни от горивата, пренасяни по тръбопроводи (част от CPC 742)	За начин 1 В AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, SK: Нелиберализирани. За начин 2 Няма.

¹ Спомагателните услуги в областта на тръбопроводния транспорт на горива фигурират в „Енергийни услуги“ в 14.В и „Услуги по съхранение и складиране на горива, транспортирани по тръбопроводи“.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
13. Други транспортни услуги	
Предоставяне на услуги в комбинирания транспорт	Във всички държави — членки на Европейския съюз, с изключение на AT, BG, CY, CZ, EE, HU, LT, LV, MT, PL, RO, SE, SI, SK: няма, без да се засягат ограниченията, посочени в настоящия списък, които се отнасят до един или друг начин на транспорт. В AT, BG, CY, CZ, EE, HR, HU, LT, LV, MT, PL, RO, SE, SI, SK: Нелиберализирани.
14. Енергийни услуги	
А. Услуги, свързани с минното дело (CPC 883) ¹	За начини 1 и 2 Няма. В SI: За проучването и експлоатацията на минерални ресурси, включително регулирани услуги, свързани с минното дело, се изисква установяване във или гражданство на държава от ЕИП, Конфедерация Швейцария или държава — членка на ОИСР, или трета държава при условие на действителна реципрочност. Спазването на условието за реципрочност се проверява от Министерството за минното дело. В SK: за минното дело, дейностите, свързани с минното дело, и геоложките дейности се изисква учредяване (без клонове).

¹ Включва следните услуги, предоставяни срещу възнаграждение или по договор: съветнически и консултантски услуги във връзка с минното дело, подготвянето на терена, инсталирането на сондажна апаратура на терена, сондирането, услугите във връзка със сондирането, инсталирането на обсадни тръби и полагането на тръбопровод, подготвянето и осигуряването на сондиращ разтвор, контрола на твърдата фаза в разтвора, ваденето на попадналите в сондажния кладенец предмети и операциите в сондажния кладенец, геологията на сондажния кладенец и контрола на сондирането, вземането на сондажна ядка, вземането на проби от сондажния кладенец, въжените линии, осигуряването и прилагането на течни добавки (разсоли), осигуряването и инсталирането на допълнителни устройства, циментирането (нагнетяване с помпи), стимулирането (образуване на разломи, киселинна обработка и нагнетяване с помпи), увеличаването на дебита и ремонтните работи по сондажния кладенец, запущването и ликвидирването на сондажния кладенец. Не включва пряк достъп до природни ресурси или тяхното експлоатиране.
Не включва дейностите по подготвяне на терена за добив на ресурси, различни от нефт и газ (CPC 5115), които са посочени в позиция 3. Строителство и свързани с него инженерни услуги.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
Б. Тръбопроводен транспорт на горива (CPC 7131)	За начин 1 ЕС: Нелиберализирани. За начин 2 В AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, IE, IT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, SK: Нелиберализирани.
В. Услуги по съхранение и складиране на горива, пренасяни по тръбопроводи (част от CPC 742)	За начин 1 В AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, SK: Нелиберализирани. За начин 2 Няма.
Г. Търговски услуги по продажби на едро на твърди, течни и газообразни горива и свързани продукти (CPC 62271) и търговски услуги по продажби на едро на електроенергия, пара и топла вода	За начин 1 ЕС: Нелиберализирани по отношение на търговските услуги по продажби на едро на електроенергия, пара и топла вода В SK: Нелиберализирани по отношение на създаването на преки клонове (изисква се учредяване като юридическо лице) за течни и газообразни горива. За начин 2 Няма.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
Д. Услуги за търговия на дребно с двигателно гориво (CPC 613)	За начин 1 ЕС: Нелиберализирани. За начин 2 Няма.
Е. Търговски услуги по продажби на дребно на мазут, бутилирана газ, въглища и дърва (CPC 63297) и търговски услуги по продажби на дребно на електроенергия, (небутилирана) газ, пара и топла вода	За начин 1 ЕС: Нелиберализирани по отношение на търговия на дребно с електроенергия, (небутилирана) газ, пара и топла вода. В BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EL, ES, FR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SK: за търговските услуги по продажби на дребно на мазут, бутилирана газ, въглища и дърва — нелиберализирани, освен по отношение на поръчките по пощата (няма ограничения за поръчки по пощата). За начин 2 Няма.
Ж. Услуги, свързани с енергоразпределението (CPC 887)	За начин 1 ЕС: Нелиберализирани, освен по отношение на консултантските услуги (няма ограничения за консултантски услуги). За начин 2 Няма.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
15. Други услуги, които не са включени другаде	
а) Услуги по пране, (химическо) чистене и боядисване (СРС 9701)	За начин 1 ЕС: Нелиберализирани. За начин 2 Няма.
б) Фризьорски услуги (СРС 97021)	За начин 1 ЕС: Нелиберализирани. За начин 2 Няма.
а) Козметични услуги, маникюр и педикюр (СРС 97022)	За начин 1 ЕС: Нелиберализирани. За начин 2 Няма.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
г) Други естетични процедури, неклафицирани другаде (CPC 97029)	За начин 1 ЕС: Нелиберализирани. За начин 2 Няма.
д) Спа процедури и нелечебни масажи, доколкото представляват процедури за отмора и поддържане на физическо благосъстояние и не са с медицинска или рехабилитационна цел ¹ (CPC ver. 1.0 97230)	За начин 1 ЕС: Нелиберализирани. За начин 2 Няма.
ж) Услуги по свързване на далекосъобщителни мрежи (CPC 7543)	За начини 1 и 2 Няма.

¹ Лечебните масажи и балнеоложките процедури фигурират в 1.А.з) „Медицински (включително услуги на психолози) и стоматологични услуги“, 1.А.й) 2. Услуги, предоставяни от медицински сестри, физиотерапевти и парамедицински персонал; Услугите, предоставяни от медицински сестри, физиотерапевти и парамедицински персонал, както и здравните услуги, фигурират в 8.А „Болнични услуги“ и 8.В „Услуги, предоставяни в здравни заведения за настаняване, различни от болнични услуги“.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

СПИСЪК НА ЗАДЪЛЖЕНИЯТА ВЪВ ВРЪЗКА С УСТАНОВЯВАНЕТО В
СЪОТВЕТСТВИЕ С ЧЛЕНОВЕ 18.3 И 18.4

1. В списъка на задълженията в настоящото приложение са посочени икономическите дейности, либерализирани съгласно членове 18.3 и 18.4, и са посочени ограниченията за достъп до пазара и национално третиране, които се прилагат за предприятията и инвеститорите на MERCOSUR в тези дейности посредством резерви. Списъкът в настоящото приложение съдържа две колони със следните съответни елементи:
 - а) секторът или подсекторът, в рамките на който Европейският съюз поема задължението, и обхватът на либерализацията, към която се прилагат резервите; и
 - б) описание на приложимите резерви.
2. Не се поемат задължения относно установяването в обхванатите от част III от настоящото споразумение сектори или подсектори, които не са посочени в списъка в настоящото приложение.
3. За целите на настоящото приложение, когато се определят отделните сектори и подсектори:
 - а) „СРС“ означава Временната централна класификация на продуктите, както е определена в член 9.3, буква в);

- б) „CPC ver. 1.0“ означава Централната класификация на продуктите, съставена от Статистическата служба на Организацията на обединените нации, Statistical Papers, Series M, № 77, CPC ver 1.0, 1998 г.; и
- в) „ISIC rev 3.1“ означава Международната стандартна отраслова класификация на икономическите дейности, съставена от Статистическата служба на Организацията на обединените нации, Statistical Papers, Series M No 4, ISIC rev 3.1, 2002 г.

- 4. Списъкът в настоящото приложение не включва мерки, свързани с изискванията и процедурите за квалификация, с техническите стандарти и с изискванията и процедурите за лицензиране, когато те не представляват ограничение по отношение на достъпа до пазара или националното третиране по смисъла съответно на членове 18.3 и 18.4. Дори и да не са включени в списъка, тези мерки (напр. необходимостта от получаване на лиценз, задълженията за универсална услуга, необходимостта от признаване на квалификациите в регулираните сектори, необходимостта от полагане на специални изпити, включително езикови, както и изискване за недискриминация, които забраняват извършването на определени дейности в екологични защитени зони или райони с особено историческо или културно значение), при всички положения се прилагат за предприятия и инвеститори от подписалите споразумението държави от Меркосур.
- 5. Европейският съюз поема задължения по отношение на достъпа до пазара, както е посочено в член 18.3(1), разграничени по държави членки, когато е приложимо.
- 6. От съображения за правна сигурност се уточнява, че за Европейския съюз задължението за предоставяне на национално третиране не включва изискването за включване на физически или юридически лица от държавите от Меркосур, подписали споразумението, в обхвата на третирането, предоставяно в определена държава — членка на Европейския съюз, в съответствие с Договора за функционирането на Европейския съюз или съгласно мярка, приета в съответствие с посочения договор, включително прилагането им в държавите членки на Европейския съюз по отношение на:
 - а) физически лица от държава — членка на Европейския съюз, или пребиваващи в държава — членка на Европейския съюз лица; или

- б) юридически лица, които са учредени или организирани съгласно правото на друга държава членка на Европейския съюз или на Европейския съюз и имат седалище, централно управление или основно място на стопанска дейност в държава — членка на Европейския съюз.

Такова национално третиране се предоставя на юридически лица, които са учредени или организирани съгласно правото на държава членка или на Европейския съюз и чието седалище, централно управление или основно място на стопанска дейност се намира в държава — членка на Европейския съюз, включително тези, които са притежавани или контролирани от физически или юридически лица от държавите от Меркосур, подписали споразумението.

7. В списъка в настоящото приложение се използват следните съкращения:

—	ЕС	Европейски съюз, включително всичките му държави членки
—	ЕИП	Европейско икономическо пространство
—	АТ	Австрия
—	БЕ	Белгия
—	БГ	България
—	СY	Кипър
—	СZ	Чехия
—	DE	Германия
—	DK	Дания
—	EE	Естония
—	EL	Гърция
—	ES	Испания
—	FI	Финландия
—	FR	Франция
—	HR	Хърватия

—	HU	Унгария
—	IE	Ирландия
—	IT	Италия
—	LV	Латвия
—	LT	Литва
—	LU	Люксембург
—	MT	Малта
—	NL	Нидерландия
—	PL	Польша
—	PT	Португалия
—	RO	Румъния
—	SK	Словацка република
—	SI	Словения
—	SE	Швеция

Сектор или подсектор	Описание на резервите
ВСИЧКИ СЕКТОРИ	Недвижими имоти Във всички държави членки на Европейския съюз, освен в AT, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, FI, HU, IE, IT, LV, LT, MT, PL, RO, SI, SK, ES: Няма. В AT: при придобиването, покупката, наемането или оперативния лизинг на недвижими имоти от чуждестранни физически лица и правни образувания се изисква разрешение от компетентните регионални органи (Länder — федерални провинции), които вземат предвид факта дали са засегнати или не съществени икономически, социални или културни интереси. В BG: чуждестранни физически и юридически лица (включително чрез техни клонове) не могат да придобиват право на собственост върху земя. Български юридически лица с чуждестранно участие не могат да придобиват собственост върху земеделска земя. Чуждестранни юридически лица и чуждестранни граждани с постоянно пребиваване в чужбина могат да придобиват собственост върху сгради и ограничени права на собственост¹ върху недвижими имоти с разрешение на Министерството на финансите. Изискванията за разрешение не се отнасят за лица, направили инвестиции в България. Чуждестранни граждани с постоянно пребиваване в чужбина, чуждестранни юридически лица и дружества, чуждестранното участие в които осигурява мнозинство при вземането на решения или блокира вземането на решения, могат с разрешение да придобиват права на собственост върху недвижими имоти в специфични географски райони, определени от Министерския съвет.

¹ Българският закон за собствеността признава следните ограничени права на собственост: право на ползване, право на строеж, право на надстрояване и сервитути.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
	В CY: Нелиберализирани. В CZ: Земеделските и горските земи могат да се придобиват от чуждестранни физически лица и юридически лица с постоянно пребиваване в Чехия. Към земеделските и горските земи, които са държавна собственост, се прилагат специални правила. В DE: Могат да се прилагат определени условия за реципрочност. В DK: Ограничения върху закупуването на недвижимо имущество от непостоянно пребиваващи физически или юридически лица. Ограничения на закупуването на земеделски имоти от чуждестранни физически и юридически лица. В EE: Нелиберализирани по отношение на придобиването на земеделска и горска земя¹. В EL: Съгласно Закон № 1892/90 гражданите, които желаят да придобият земя в пограничните райони, трябва да получат разрешение от Министерството на отбраната. Във FI: (Острови Оланд): Ограничения по отношение на правото на физическите лица, които не притежават местно гражданство на Острови Оланд, и на юридическите лица да придобиват и притежават недвижимо имущество на Острови Оланд без разрешение от компетентните органи на тези острови. Ограничения по отношение на правото на установяване и на правото на предоставяне на услуги от физически лица, които не притежават местно гражданство на Острови Оланд, и от правни образувания без разрешение от компетентните органи на Острови Оланд.

¹ По отношение на секторите в сферата на услугите тези ограничения не са по-строги от ограниченията, отразени в съществуващите задължения в рамките на ГАТС.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
	В HR: Нелиберализирани по отношение на придобиването на недвижими имоти от доставчици на услуги, които не са установени и учредени в Хърватия. Разрешено е придобиването на недвижими имоти, необходими за предоставянето на услуги, от дружества, установени и учредени в Хърватия като юридически лица. За придобиването на недвижими имоти, необходими за предоставянето на услуги от страна на клонове, се изисква одобрението на Министерството на правосъдието. Не може да се придобиват земеделски земи от чужденци. В HU: Ограничения върху придобиването на земя и недвижимо имущество от чуждестранни инвеститори¹. В IE: За придобиването на всякакви права върху земя в Ирландия от национални или чуждестранни дружества или от чуждестранни граждани е необходимо предварителното писмено съгласие на Комисията за поземлени имоти (Land Commission). Ако съответната земя е предназначена за ползване за промишлени цели (различни от земеделие), това изискване отпада след издаване на съответно удостоверение от Министерството на предприятията, търговията и трудовата заетост. Това законодателство не се прилага за земи, разположени в границите на градовете и населените места. В IT: Покупката на недвижимо имущество от чуждестранни физически и юридически лица е предмет на условие за реципрочност. В LV: Придобиването на земя не е либерализирано. отдаването на земя под аренда е разрешено за максимален срок от 99 години.

¹ По отношение на секторите в сферата на услугите тези ограничения не са по-строги от ограниченията, отразени в съществуващите задължения в рамките на ГАТС.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
	В LT: Придобиването на земя не е либерализирано¹. В MT: Продължават да се прилагат изискванията на малтийското законодателство и разпоредби по отношение на придобиването на недвижимо имущество. В PL: За придобиването, пряко или непряко, на недвижимо имущество от чуждестранни физически или юридически лица е необходимо разрешение. Нелиберализирани по отношение на придобиването на държавна собственост (напр разпоредбите, уреждащи процеса на приватизация). В RO: Физическите лица, които не са с румънско гражданство и пребиваване в Румъния, както и юридическите лица, които не са с румънска националност и чието главно управление не е в Румъния, не могат да придобиват собственост върху поземлени парцели посредством актове <i>inter vivos</i>. В SI: Юридическите лица с чуждестранно капиталово участие, установени в Словения, могат да придобиват недвижимо имущество на територията на Словения. Клоновете², установени в Словения от чуждестранни лица, могат да придобиват само недвижими имоти (с изключение на земя), необходими за упражняването на стопанските дейности, за които са установени.

¹ По отношение на секторите в сферата на услугите тези ограничения не са по-строги от ограниченията, отразени в съществуващите задължения в рамките на ГАТС.

² Според Закона за търговските дружества установените в Словения клонове не се смятат за юридически лица, но по отношение на тяхната дейност третирането е същото, както за дъщерните дружества, което е в съответствие с член XXVIII, буква ж) от ГАТС.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
	В SK: Ограничения върху придобиването на недвижимо имущество от чуждестранни физически и юридически лица. Чуждестранните лица могат да придобиват недвижими имоти чрез учредяване на словашки юридически лица или чрез участие в съвместни предприятия. Нелиберализирани по отношение на земята, включително природните ресурси, езерата, реките и обществените пътища. В ES: За чуждестранните инвестиции в дейности, които са пряко свързани с инвестиции в недвижими имоти за дипломатически мисии на държави, които не са членки на ЕС, се изисква административно разрешение от испанския Министерски съвет, освен ако е налице споразумение за реципрочна либерализация.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
ВСИЧКИ СЕКТОРИ	Обществени услуги ЕС: Услугите, считани за обществени услуги на национално или местно равнище, могат да подлежат на публичен монопол или на изключителни права, предоставени на частни оператори ^{1 2} .

¹ Обществени услуги съществуват в различни сектори, като например услуги, свързани с научни и технически консултации, услуги, свързани с научноизследователската и развойната дейност (НИРД) в областта на социалните и хуманитарните науки, услуги по извършване на технически изпитвания и анализи, услуги в областта на околната среда, здравни услуги, транспортни услуги и спомагателни услуги към всички видове транспорт. Изключителните права за предоставяне на тези услуги често се предоставят на частни стопански субекти, например на оператори, получили концесии от публичните органи, при условие че се поемат някои специфични задължения относно предоставяните услуги. Предвид факта, че обществените услуги често съществуват и на ниво по-ниско от централното, от практическа гледна точка не е подходящо да се прави изчерпателно изброяване по сектори.

² Това ограничение не се отнася до далекосъобщителните и компютърните и свързани услуги.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
ВСИЧКИ СЕКТОРИ	Видове установяване ЕС: Третирането, което се предоставя на дъщерни дружества (на юридически лица от държавите от Меркосур, подписали споразумението), учредени в съответствие със законодателството на държавите — членки на Съюза, и които имат седалище, централно управление или основно място на стопанска дейност в Съюза, не се предоставя на клонове или представителства, установени от юридически лица от държавите от Меркосур, подписали споразумението, в държавите — членки на Съюза¹. В BG: Установяването на чуждестранни доставчици на услуги, включително съвместни предприятия, може да бъде само под формата на дружества с ограничена отговорност или акционерни дружество с най-малко двама акционери. За установяването на клон се изисква разрешение. Нелиберализирани относно представителствата. Представителствата не могат да осъществяват стопанска дейност. В предприятия, в които публичният дял (държавен или общински) в собствения капитал надхвърля 30 %, за прехвърлянето на тези дялове на трети страни се изисква разрешение. В СУ: За предоставянето на правни услуги в областта на вътрешното право (на ЕС и на държавите — членки на Европейския съюз), включително представителство пред съд, се изисква пълноправно членство в адвокатската колегия. За приемането за пълноправно членство в адвокатската колегия се изисква пребиваване (търговско присъствие) и гражданство на ЕС. Само адвокати, вписани в адвокатската колегия, могат да бъдат съдружници, собственици на дялове/акции или членове на съветите на директорите на адвокатско дружество в Кипър.

¹ В съответствие с член 54 от ДФЕС тези дъщерни дружества се считат за юридически лица в ЕС. Доколкото те имат непрекъсната и действителна връзка с икономиката на Европейския съюз, те се възползват от вътрешния пазар на Съюза, което включва, наред с другото, свободата на установяване и предоставяне на услуги във всички държави — членки на Съюза.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
	В ЕЕ: Поне половината от членовете на управителния съвет трябва да пребивават в ЕС. Във FI: Лице с гражданство на държавите от Меркосур, подписали споразумението, извършващо търговска дейност в качеството му на съдружник във финландско командитно или събирателно дружество, се нуждае от разрешение за извършване на търговска дейност и трябва да пребивава постоянно в ЕС. За всички сектори, освен далекосъобщителните услуги, са налице изисквания за национална принадлежност и пребиваване на поне половината от членовете и заместник-членовете на съвета на директорите, както и за управителния директор; могат обаче да се допускат изключения за определени дружества. В сектора на далекосъобщителните услуги се изисква половината от учредителите и половината от членовете на съвета на директорите, както и управителният директор, да са постоянно пребиваващи. Ако учредителят е юридическо лице, по отношение на него също се прилага изискването за пребиваване. Ако организация на държавите от Меркосур, подписали споразумението, възнамерява да упражнява стопанска или търговска дейност чрез създаване на клон във Финландия, се изисква разрешение за осъществяване на търговска дейност. Организация на държавите от Меркосур, подписали споразумението, или физическите лица, които не са граждани на Съюза, се нуждаят от разрешително, за да действат в качеството си на учредител на дружество с ограничена отговорност. Във FR: Изпълнителният директор на промишлено, търговско или занаятчийско предприятие трябва да получи специално разрешение, ако не притежава разрешително за пребиваване. В HU: Търговското присъствие трябва да е под формата на публично дружество с ограничена отговорност, акционерно дружество или представителство. Не се разрешава първоначалното търговско присъствие да бъде под формата на клон, освен за финансовите услуги.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
	В IT: Достъпът до промишлените, търговските или занаятчийските дейности зависи от издаването на разрешение за пребиваване и на специално разрешение за извършване на дейността. В BG, PL: Обхватът на дейностите, осъществявани от представителство на чуждестранно дружество, може да включва само реклама и популяризиране на дружеството майка, което то представлява. В PL: С изключение на финансовите услуги, нелиберализирани по отношение на клоновете. Инвеститори от държавите от Меркосур, подписали споразумението, могат да предприемат и да упражняват стопанска дейност само в рамките на командитно дружество, командитно дружество с акции, дружество с ограничена отговорност и акционерно дружество (когато се предоставят юридически услуги, само в рамките на регистрирано съдружие или командитно дружество). Чуждестранните доставчици на услуги могат да създават представителства със седалище в Полша. Обхватът на действие на дадено представителство може да включва само извършването на дейност по рекламиране и популяризиране на чуждестранните доставчици на услуги. В RO: Едноличният управител или председателят на управителния съвет, както и половината от управителите на търговското дружество, трябва да са румънски граждани, освен ако не е посочено друго в дружествения договор или в устава на дружеството. Мнозинството от одиторите на търговски дружества и техните заместници трябва да бъдат румънски граждани.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
	В SE: Чуждестранно дружество, което не е учредило юридическо лице в Швеция или извършва своята стопанска дейност чрез търговски представител, осъществява своите търговски дейности посредством клон, който е регистриран в Швеция и има независимо управление и отделно счетоводство. Изпълнителният директор на клона и заместник изпълнителният директор, ако такъв бъде назначен, трябва да пребивават в ЕИП. Физическо лице, което не пребивава в ЕИП и осъществява търговски дейности в Швеция, трябва да назначи и регистрира свой представител, отговарящ за дейностите в Швеция, който да пребивава в държавата. За дейностите в Швеция се води отделно счетоводство. Компетентният орган може в отделни случаи да предвиди изключения от изискването за осъществяване на дейност чрез клон и от изискването за пребиваване. Строителните проекти с продължителност по-малко от 1 (една) година, извършвани от дружество, намиращо се извън ЕИП, или от физическо лице, пребиваващо извън ЕИП, са освободени от изискванията за откриване на клон или за назначаване на представител, пребиваващ в държавата. Шведско дружество с ограничена отговорност може да бъде учредено от физическо лице, което пребивава в ЕИП, от шведско юридическо лице или от юридическо лице, учредено в съответствие със законодателството на държава от ЕИП, което има седалище, централно управление или основно място на стопанска дейност в рамките на ЕИП. Съдружие може да бъде учредител само ако всички собственици с неограничена лична отговорност пребивават в ЕИП. Учредителите извън ЕИП могат да поискат разрешение от компетентния орган. За дружества с ограничена отговорност и сдружения за икономическо сътрудничество най-малко 50 % от членовете на съвета на директорите, поне 50 % от заместник членовете на съвета на директорите, изпълнителният директор, заместник изпълнителният директор, както и поне едно от лицата, упълномощени да подписват документи от името на дружеството, ако има такива, трябва да пребивават в ЕИП. Компетентният орган може да предвиди изключения от това изискване. Ако нито един от представителите на дружеството или сдружението не пребивава в Швеция, съветът трябва да определи и да регистрира лице, пребиваващо в Швеция, което е упълномощено да получава документи от името на дружеството или сдружението. Подобни условия съществуват за установяването на всички останали видове правни субекти.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
	В SK: Физическо лице от държавите от Меркосур, подписали споразумението, което трябва да се регистрира в търговския регистър като лице, упълномощено да представлява предприемач, е длъжно да представи разрешително за пребиваване в Словашката република.
ВСИЧКИ СЕКТОРИ	Инвестиции ЕС: нелиберализирани, що се отнася до дейности или услуги, представляващи част от публична пенсионна схема или от законоустановена система за социална сигурност. В BG: В предприятия, в които публичният дял (държавен или общински) в собствения капитал надхвърля 30 %, за прехвърлянето на тези дялове на трети страни се изисква разрешение. Някои стопански дейности, свързани с експлоатацията или използването на държавна или публична собственост, са предмет на концесии, предоставяни съгласно разпоредбите на Закона за концесиите. Чуждестранни инвеститори не могат да участват в приватизацията. Чуждестранните инвеститори и българските юридически лица с контролно чуждо участие се нуждаят от разрешение за: а) проучване, разработване или добив на природни ресурси от териториалните води на морето, континенталния шелф или изключителната икономическа зона; и б) придобиване на контролен дял от капитала на дружества, участващи в някоя от дейностите, изброени в буква а).

Сектор или подсектор	Описание на резервите
	В СУ: Дружествата с чуждестранно участие трябва да имат внесен капитал, пропорционален на техните финансови потребности, а непреливаващите в страната лица трябва да финансираат своето участие чрез внос на валута. Ако участието на непреливаващите в страната лица надхвърля 24 %, всяко допълнително финансиране на потребностите от оборотни или други средства трябва да бъде осигурено чрез местни и чуждестранни източници пропорционално на участието на преливаващите и непреливаващите в страната лица в дружествения капитал. Когато става дума за клонове на чуждестранни дружества, целият капитал за първоначалната инвестиция трябва да бъде предоставен от чуждестранни източници. Вземане на заеми от местни източници се разрешава само след стартирането на проекта, и то с цел финансиране на потребностите от оборотен капитал. Във FI: Придобиването от чуждестранни собственици на акции, които им предоставят повече от една трета от правата на глас в голямо финландско предприятие или в голямо търговско дружество (с повече от 1 000 работници и с оборот, надхвърлящ 168 милиона евро или с общо балансово число¹, надхвърлящо 168 милиона евро), се изисква потвърждение от финландските власти. Това потвърждение може да бъде отказано само ако бъдат засегнати важни национални интереси. Тези ограничения не се прилагат по отношение на далекосъобщителните услуги.

¹ Обща сума на активите или обща сума на задълженията плус капитала.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
	Във FR: Съгласно членове L151-1 и R153-1 и сл. от Паричния и финансов кодекс чуждестранните инвестиции във Франция в секторите, изброени в член R153-2 от този кодекс, са предмет на предварително одобрение от страна на министъра на икономиката. Франция си запазва правото да ограничава чуждестранното участие в наскоро приватизирани дружества до променлива част от публично предложения дружествен капитал, която се определя за всеки отделен случай от френското правителство. В HU: Нелиберализирани за чуждестранното участие в наскоро приватизирани дружества. В IT: Могат да бъдат предоставени или запазени изключителни права за наскоро приватизирани дружества. Правата на глас в наскоро приватизирани дружества може да се ограничават в някои случаи. В продължение на 5 (пет) години от датата на влизане в сила на настоящото споразумение за придобиването на голям дял от дружествения капитал от дружества, които развиват дейност в секторите на отбраната, транспортните услуги, далекосъобщенията или енергетиката, може да се изисква одобрението на компетентните органи. В LT: Предприятия със стратегическо значение за националната сигурност, които трябва да принадлежат на държавата по правото на собственост (дял от капитала, който може да бъде притежаван от частни лица — граждани на държавата или чуждестранни граждани, които не нарушават интересите в областта на националната сигурност, по отношение на инвестициите в предприятие, сектори и съоръжения от стратегическо значение за националната сигурност, както и процедура и критерии за определяне на съответствието на потенциални национални инвеститори и потенциални предприятия участници и т.н.).

Сектор или подсектор	Описание на резервите
	В МТ: Дружества, в които участват юридически или физически лица, които не пребивават в държавата, трябва да разполагат с минимален капитал в акции, от които 50 % трябва да са внесени. Процентът от капитала, притежаван от непребиваващи постоянно лица, трябва да бъде изплатен със средства, произлизащи от чужбина. Съгласно член 17 от Закона относно валутния контрол, непребиваващите постоянно в Малта лица, които желаят да доставят каквато и да е услуга чрез търговско присъствие в Малта, могат да направят това само ако регистрират местно дружество с предварителното съгласие на Централната банка на Малта. В РТ: Чуждестранното участие в новоприватизирани дружества може да бъде ограничено до променлива част от публично търгувания дружествен капитал, която се определя за всеки отделен случай от португалското правителство. В СИ: За финансови услуги разрешението се издава от властите, посочени в раздел „Специфични задължения“ и при условията, които са посочени в тях. Няма ограничения за създаването на ново предприятие (инвестиции „на зелено“).
ВСИЧКИ СЕКТОРИ	Географски зони Във FI: На Острови Оланд има ограничения по отношение на правото на установяване на физически лица, които нямат местно гражданство в Острови Оланд, или на юридически лица.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
1. СЕЛСКО СТОПАНСТВО, ЛОВ, ГОРСКО СТОПАНСТВО	
А. Селско и ловно стопанство (ISIC rev 3.1: 011, 012, 013, 014, 015), с изключение на съветнически и консултантски услуги ¹	ЕС: За производството на селскостопански продукти се прилагат количествени ограничения. В АТ, HR, HU, MT, RO: Нелиберализирани по отношение на селскостопанските дейности. В СY: Участието на инвеститори от подписала споразумението държава от Меркосур е разрешено само до 49 % (четиридесет и девет процента). Във FI: Само граждани на ЕИП, пребиваващи в района за отглеждане на северни елени, могат да притежават право на собственост върху северни елени и да упражняват дейност по отглеждане на северни елени. Може да бъдат предоставени изключителни права. Във FR: За установяването на ферми и земеделски кооперации от инвеститори извън ЕС се прилага разрешителен режим. В IE: Изисква се разрешение за установяване от лица, пребиваващи в подписала споразумението държава от Меркосур, в дейности по мелничарство. В SE: Само народът саами може да притежава стопанство за отглеждане на северни елени и да упражнява дейност по отглеждането им.

¹ Съветническите и консултантските услуги, свързани със селското, ловното и горското стопанство и риболова, са посочени в „Бизнес услуги“, позиции 6.Е.е) и 6.Е.ж).

Сектор или подсектор	Описание на резервите
Б. Горско стопанство и дърводобив (ISIC rev 3.1: 020), с изключение на съветнически и консултантски услуги ¹	В ВГ: Нелиберализирани по отношение на дърводобива.
2. РИБОЛОВ И АКВАКУЛТУРА (ISIC rev 3.1: 0501, 0502), с изключение на съветнически и консултантски услуги ²	ЕС: Нелиберализирани.

¹ Съветническите и консултантските услуги, свързани със селското, ловното и горското стопанство и риболова, са посочени в „Бизнес услуги“, позиции 6.Е.е) и 6.Е.ж).

² Съветническите и консултантските услуги, свързани със селското, ловното и горското стопанство и риболова, са посочени в „Бизнес услуги“, позиции 6.Е.е) и 6.Е.ж).

Сектор или подсектор	Описание на резервите
3. ДОБИВНА ПРОМИШЛЕННОСТ А. Добив на каменни и лигнитни въглища; добив на торф (ISIC rev 3.1: 10) Б. Добив на суров нефт и природен газ¹ (ISIC rev 3.1: 1110) В. Добив на метални руди (ISIC rev 3.1: 13) Г. Други видове добивна промишленост (ISIC rev 3.1: 14)	ЕС: Нелиберализирани по отношение на юридическите лица, контролирани от физически или юридически лица от държава, която не е членка на Съюза, която представлява повече от 5% (пет процента) от вноса на Съюза на петрол и природен газ. Нелиберализирани по отношение на създаването на преки клонове (изисква се учредяване като юридическо лице). ЕС: Резерва относно проучването, изследването и експлоатацията на въглеводороди: в съответствие с Директива № 94/22/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 1994 г. относно условията за предоставяне и ползване на разрешения за проучване, изследване и производство на въглеводороди (ОВ L 164, 30.6.1994 г., стр. 3), когато се окаже, че трета държава не предоставя на субекти от ЕС по отношение на достъпа до тези дейности и тяхното упражняване третиране, сравнимо с това, което ЕС предоставя на субекти от тази държава, Съветът би могъл, по предложение на Комисията, да разреши на държава — членка на Европейския съюз, да откаже разрешение на субект, който е ефективно контролиран от съответната трета държава или от граждани на тази държава (реципрочност). ЕС: Нелиберализирани по отношение на добив на суров нефт и природен газ. В BG, HU, LT, MT, CZ, SK, CY: Нелиберализирани. В ЕС: Резерва относно инвестициите с произход от държави извън ЕС в стратегически полезни изкопаеми.

¹ Не включва услуги, свързани с минното дело, предоставяни срещу възнаграждение или по договор на петролни и газови полета, които са посочени в ЕНЕРГИЙНИ УСЛУГИ, позиция 19.А „Услуги, свързани с минното дело“.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
	В DK: Правото на проучване и добив на въгледороди и геотермален потенциал подлежи на концесия, предоставяна от датския министър на икономиката и бизнеса. Изисква се държавно участие в проучването за добив на въгледороди. Държавата може да изиска от притежателя на лиценз да сключи споразумение за консолидация с други притежатели на лицензи, които имат концесия за съседен район. Оператор, който кандидатства за лиценз, но пребивава извън Дания, трябва да има регистрирано седалище на територията на ЕС. В EL: За придобиване на правото на проучване и експлоатация на рудите с изключение на въгледородите, твърдите горива, радиоактивните руди и геотермичния потенциал е необходима концесия от гръцката държава след одобрение на Министерския съвет. Във FR: Установяването в добивната промишленост на юридическо лице, непребиващо във Франция, трябва да се осъществи под формата на френско или европейско дъщерно дружество, чийто генерален директор трябва да пребивава във Франция или в друга държава — членка на Европейския съюз, и да декларира пребиваването си пред местната префектура. В NL: Изисква се държавно участие за добива на въгледороди. Това включва участие в производствени съоръжения. Държавата може да изиска от притежателя на лиценз да сключи споразумение за консолидация с други притежатели на лицензи, които имат концесия за съседен район. В SI: За проучването и експлоатацията на минерални ресурси, включително регулирани услуги, свързани с минното дело, се изисква установяване във или гражданство на държава от ЕИП, Конфедерация Швейцария или държава — членка на ОИСР, или трета държава при условие на действителна реципрочност. Спазването на условието за реципрочност се проверява от Министерството за минното дело.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
4. ПРОИЗВОДСТВО ¹	
А. Производство на хранителни продукти и напитки (ISIC rev 3.1: 15)	Няма.
Б. Производство на тютюневи изделия (ISIC rev 3.1: 16)	Няма.
В. Производство на текстил и изделия от текстил (ISIC rev 3.1: 17)	Няма.
Г. Производство на облекло; обработка и багрене на кожухарски кожи (ISIC rev 3.1: 18)	Няма.

¹ В този сектор не са включени съветническите услуги, свързани с производството, които са посочени в „Бизнес услуги“ в позиция 6.Е.з).

Сектор или подсектор	Описание на резервите
Д. Дъбене и апретиране на кожи; производство на куфари, ръчни чанти, сарашки или седларски артикули и обувки (ISIC rev 3.1: 19)	Няма.
Е. Производство на дървен материал и изделия от дърво и корк, без мебели; производство на изделия от слама и материали за плетене (ISIC rev 3.1: 20)	Няма.
Ж. Производство на хартия и хартиени продукти (ISIC rev 3.1: 21)	Няма.
З. Издателска и полиграфическа дейност, възпроизвеждане на записани носители ¹ (ISIC rev 3.1: 22, с изключение на издателска и полиграфическа дейност срещу възнаграждение или по договор ²)	В IT: Изискване за гражданство за собственика на издателско или полиграфическо дружество. В SE: Изискване за пребиваване на издателя и собственика на издателско или полиграфическо дружество. В HR: Изискване за пребиваване.

¹ Този сектор се ограничава до производствените дейности. Не са включени свързани с аудио-визия дейности или дейности с културно съдържание.

² Издателската и полиграфическата дейност срещу възнаграждение или по договор са посочени в БИЗНЕС УСЛУГИ, позиция 6.Е.п). „Полиграфическа и издателска дейност“.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
И. Производство на продукти от коксуване (ISIC rev 3.1: 231)	Няма.
Й. Производство на рафинирани нефтопродукти (ISIC rev 3.1: 232)	ЕС: Нелиберализирани по отношение на юридическите лица, контролирани от физически или юридически лица от държава, която не е членка на Съюза, която представлява повече от 5% (пет процента) от вноса на Съюза на петрол и природен газ. Нелиберализирани по отношение на създаването на преки клонове (изисква се учредяване като юридическо лице).
К. Производство на химични вещества и химични продукти, различни от експлозиви (ISIC rev 3.1: 24, с изключение на производството на експлозиви)	Няма.
Л. Производство на изделия от каучук и от пластмаси (ISIC rev 3.1: 25)	Няма.
М. Производство на изделия от други неметални минерални суровини (ISIC rev 3.1: 26)	Няма.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
Н. Производство на основните метали (ISIC rev 3.1: 27)	Няма.
О. Производство на изделия от метали, без машини и оборудване (ISIC rev 3.1: 28)	Няма.
П. Производство на машини	
а) Производство на машини с общо предназначение (ISIC rev 3.1: 291)	Няма.
б) Производство на машини със специално предназначение, различни от въоръжение и муниции (ISIC rev 3.1: 2921, 2922, 2923, 2924, 2925, 2926, 2929)	Няма.
в) Производство на домакински уреди, некласифицирани другаде (ISIC rev 3.1: 293)	Няма.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
г) Производство на офисна, счетоводна и компютърна техника (ISIC rev 3.1: 30)	Няма.
д) Производство на електрически машини и съоръжения, неклаифицирани другаде (ISIC rev 3.1: 31)	Няма.
е) Производство на радио-, телевизионно и далекосъобщително оборудване и апаратура (ISIC rev 3.1: 32)	Няма.
Р. Производство на медицински, високоточни и оптични инструменти, ръчни и други часовници (ISIC rev 3.1: 33)	Няма.
С. Производство на моторни превозни средства, ремаркета и полуремаркета (ISIC rev 3.1: 34)	Няма.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
Т. Производство на друго транспортно оборудване (което не е военно) (ISIC rev 3.1: 35, с изключение на производството на военни плавателни съдове, военни самолети и друго транспортно оборудване за военни цели)	Няма.
У. Производство на мебели; производство, неклассифицирано другаде (ISIC rev 3.1: 361, 369)	Няма.
Ф. Преработване на отпадъци (ISIC rev 3.1: 37)	Няма.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
5. ПРОИЗВОДСТВО; ПРЕНОС И РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ЕЛЕКТРОЕНЕРГИЯ, ГАЗ, ТОПЛИННА ЕНЕРГИЯ И ТОПЛА ВОДА ЗА СОБСТВЕНА СМЕТКА (С ИЗКЛЮЧЕНИЕ НА ПРОИЗВОДСТВОТО НА ЯДРЕНА ЕЛЕКТРОЕНЕРГИЯ)	
А. Производство на електроенергия; пренос и разпределение на електроенергия за собствена сметка (част от ISIC rev 3.1: 4010) ¹	ЕС: Нелиберализирани.
Б. Производство на газ; разпределение на газообразни горива по газопровод за собствена сметка (част от ISIC rev 3.1: 4020) ²	ЕС: Нелиберализирани.

¹ Не включва експлоатация на системи за пренос и разпределение на електроенергия срещу възнаграждение или по договор, които са посочени в ЕНЕРГИЙНИ УСЛУГИ.

² Не включва пренос на природен газ и газообразни горива по тръбопроводи, пренос и разпределение на газ срещу възнаграждение или по договор и продажба на природен газ и газообразни горива, които са посочени в ЕНЕРГИЙНИ УСЛУГИ.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
В. Производство на пара и топла вода; разпределение на пара и топла вода за собствена сметка (част от ISIC rev 3.1: 4030)¹	ЕС: Нелиберализирани по отношение на юридическите лица, контролирани от физически или юридически лица от държава, която не е членка на Съюза, която представлява повече от 5% (пет процента) от вноса на Съюза на петрол и природен газ. Нелиберализирани по отношение на създаването на преки клонове (изисква се учредяване като юридическо лице). В BG, DE, CZ, HU, LT, MT, SK: Нелиберализирани. В AT: Нелиберализирани по отношение на националния режим. В EL: Не може да се издава лиценз за проучване на твърди горива, радиоактивни минерали и геотермална енергия на физически или юридически лица, които не са граждани на ЕС или не са установени в него. За правото на експлоатация е необходима концесия, предоставена от Гърция след одобрение от Министерския съвет. Във FI: Резерва относно инвестициите в предприятие, което упражнява дейност, свързана с ядрената енергия или с ядрената област. Нелиберализирани за преносните и разпределителните мрежи и системи за електроенергия, пара и топла вода. Във FR: Нелиберализирани по отношение на производството на електроенергия. В LV: Държавен монопол в сектора на електроенергията.

¹ Не включва пренос и разпределение на пара и топла вода срещу възнаграждение или по договор и продажба на пара и топла вода, които са посочени в ЕНЕРГИЙНИ УСЛУГИ.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
6. БИЗНЕС УСЛУГИ	
А. Професионални услуги	
а) Правни услуги (CPC 861) ¹ с изключение на правните консултации и услугите за правна документация и удостоверяване, предоставяни от юристи, които имат обществени функции, например нотариуси, съдебни изпълнители („huissiers de justice“) или други държавни служители („officiers publics et ministériels“).	В АТ, ЕС, EL, LT, MT, PL, SK: За придобиването на пълна адвокатска правоспособност, необходима за упражняване на професията в областта на вътрешното право (на ЕС и държавата членка на ЕС), се прилага изискване за гражданство. В SK, съчетано с изискване за пребиваване в SK. В АТ: Участието на юристи от подписала споразумението държава от Меркосур (които трябва да бъдат напълно правоспособни в подписала споразумението държава от Меркосур) в собствения капитал на адвокатска кантора и техният дял от приходите от нейната дейност не могат да надхвърлят 25% (двадесет и пет процента). Те не могат да оказват определящо влияние при вземане на решения.

¹ Включва услуги по предоставяне на правни консултации, услуги по процесуално представителство, услуги по арбитраж и помирение или медиация, както и услуги по изготвяне на юридически документи и удостоверяване. Предоставянето на правни услуги е разрешено само ако се спазват международното публично право, правото на ЕС и на всяка юрисдикция на мястото, където доставчикът на услуги или неговият персонал е квалифициран да упражнява правната професия, и както при предоставянето на друг вид услуги, подлежи на изискванията и процедурите за предоставяне на разрешение, приложими в държавите — членки на Европейския съюз. За юристите, предоставящи правни услуги във връзка с международното публично право и чуждестранното право, тези изисквания и процедури за лицензиране може да са, например, под формата на местни етични кодекси, използване на званието, получено в държавата на произход (освен когато е приравнено към званието в приемащата държава), изисквания към застраховката, единствено регистрация в адвокатската колегия на приемащата държава или облекчен режим за приемане в адвокатската колегия на приемащата държава чрез полагане на изпит за правоспособност и съдебен или служебен адрес в приемащата държава. Правните услуги по въпросите на правото на Съюза по принцип трябва да се предоставят от или чрез правоспособен адвокат, членуващ в адвокатска колегия в държава — членка на Съюза, действащ от свое име, а правните услуги по въпросите на правото на конкретна държава — членка на Съюза, — от или чрез правоспособен адвокат, членуващ в адвокатската колегия на тази държава членка, действащ от свое име. Ето защо може да е необходимо пълноправно членство в адвокатската колегия на съответната държава — членка на Европейския съюз за представителство пред съд или друг компетентен орган в ЕС, тъй като това представителство включва упражняването на националното процесуалното право и правото на ЕС. Въпреки това в някои държави — членки на Европейския съюз, се разрешава чуждестранни адвокати, които не са пълноправни членове на адвокатската колегия, да представляват по граждански дела страна, която е гражданин или принадлежи на държавата, в която този адвокат има право да упражнява професията си.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
	В BE: За пълноправното членство в адвокатската колегия, което е необходимо за услугите по процесуално представителство, се прилага изискване за гражданство. Изключения могат да се предоставят при определени условия (например изискване за пребиваване и реципрочност). Прилагат се квоти за представяване пред „Cour de cassation“ по дела, които не са наказателни. В CY: За предоставянето на правни услуги се прилага изискване за гражданство и пребиваване и се изисква пълноправно членство в адвокатската колегия. За пълноправното членство в адвокатската колегия се прилагат изискване за гражданство и изискване за пребиваване. Само адвокати, вписани в адвокатската колегия, могат да бъдат съдружници, собственици на дялове/акции или членове на съветите на директорите на адвокатско дружество в Кипър. В HR: Представителство на страните пред съд може да се практикува само от членовете на адвокатския съвет на Хърватия (хърватско наименование „odvjetnici“). За членство в адвокатската колегия се изисква гражданство. В DK: Единствено юристи, които притежават датско разрешение да упражняват професията, и адвокатските кантори, регистрирани в Дания, могат да притежават дялове от датска адвокатска кантора. Единствено адвокати, които притежават датски лиценз за упражняване на дейността, могат да участват в управителния съвет на датска адвокатска кантора или да участват в нейното ръководство. За получаването на датски лиценз се изисква да се положи датски изпит по право.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
	Във FR: За предоставянето на правни услуги в областта на френското право, включително представителство пред съд, се изисква пълноправно членство в адвокатската колегия. За приемането за пълноправно членство в адвокатската колегия се изисква пребиваване (търговско присъствие). За предоставянето на правни услуги в областта на вътрешното право (на Европейския съюз и на държавите членки) може да се изисква търговското присъствие да е учредено под някоя от правните форми, позволени съгласно националното законодателство на недискриминационна основа. Някои правни форми („association d’avocats“ и „société en participation d’avocat“) могат да са запазени за юристи, които са пълноправни членове на адвокатската колегия във Франция. За представителството пред „Cour de cassation“ и „Conseil d'Etat“ се прилагат ограничения под формата на квоти. В адвокатско дружество, което предоставя услуги по отношение на френското право или правото на ЕС, дяловото участие и правото на глас може да подлежат на количествени ограничения, свързани с професионалната дейност на съдружниците. В HU: Търговското присъствие трябва да е под формата на съдружие с унгарски адвокат (ügyvéd) адвокатска кантора (ügyvédi iroda), или представителство. В IE: За предоставянето на правни услуги в областта на ирландското вътрешно право, включително представителство пред съд, се изисква пълноправно членство в адвокатската колегия. За приемането за пълноправно членство в адвокатската колегия се изисква пребиваване (търговско присъствие). Юристите в Ирландия са разделени в две отделни категории: адвокати (solicitors) и баристъри (barristers). Организацията Law Society of Ireland е законоустановената професионална организация, която регулира достъпа до упражняване на професията на адвокат (solicitor) в Ирландия. Организацията Honorable Society of King's Inns регулира достъпа до упражняване на професията на баристър (barrister) в Ирландия.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
	В PL: Докато юристите от ЕС могат да ползват и други правни форми, чуждестранните юристи имат достъп само до правните форми на регистрирано съдружие и командитно дружество. В PT: Правоспособност за упражняване на професия в областта на португалското право се признава въз основа на принципа на реципрочност. Изискване за гражданство за достъп до професията на „solicitadores“ и за специалист в областта на индустриалната собственост. Само адвокатските дружества, чиито акции или дялове принадлежат изключително на адвокати, вписани в Португалската адвокатска колегия, могат да упражняват професията в Португалия. В SI: Представителството на клиенти пред съд срещу заплащане се обуславя от търговско присъствие в Словения. Чуждестранен адвокат, който има право да упражнява професията в чужда държава, може да предоставя правни услуги или да упражнява юридическата професия при условията на член 34а от Закона за адвокатурата, ако е изпълнено условието за фактическа реципрочност. Спазването на условието за реципрочност се проверява от Министерството на правосъдието. Търговското присъствие на вписаните в словенската адвокатска колегия адвокати може да е само под формата на еднолично дружество, адвокатско дружество с ограничена отговорност (съдружие) или адвокатско дружество с неограничена отговорност (съдружие). Дейностите на адвокатското дружество се ограничават до предоставянето на правни услуги. Само адвокати могат да бъдат съдружници в адвокатско дружество. В SE: За приемане в адвокатската колегия, необходимо единствено за използването на шведското звание „advokat“, се прилага изискване за пребиваване.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
б) 1. Счетоводство и счетоводни услуги (CPC 86212, различни от „одиторски услуги“, CPC 86213, CPC 86219 и CPC 86220)	В АТ: Участието на счетоводители от подписала споразумението държава от Меркосур (които трябва да са придобили правоспособност съгласно законодателството на своята подписала споразумението държава от Меркосур) в собствения капитал на австрийско юридическо лице и техният дял от приходите от неговата дейност не може да надхвърлят 25% (двадесет и пет процента), ако не са членове на съответния австрийски професионален съюз. В СУ: За получаване на достъп се прилага тест за икономическа необходимост. Основни критерии: състоянието на заетостта в този подсектор. В ДК: За да участват в сдружение с датски правоспособни счетоводители, чуждестранните счетоводители трябва да получат разрешение от Датския бизнес орган. Във FR: Предоставяне само посредством SEL (société anonyme, à responsabilité limitée ou en commandite par actions), AGC (Association de gestion et comptabilité) или SCP (Société civile professionnelle).

Сектор или подсектор	Описание на резервите
б) 2. Одиторски услуги (CPC 86211 и 86212, различни от счетоводни услуги)	В АТ: Участието на одитори от подписала споразумението държава от Меркосур (които трябва да са придобили правоспособност съгласно законодателството на своята подписала споразумението държава от Меркосур) в собствения капитал на австрийско юридическо лице и техният дял от приходите от неговата дейност не може да надхвърлят 25% (двадесет и пет процента), ако не са членове на съответния австрийски професионален съюз. В СУ: На одитори от трети държави се издава специален лиценз при спазване на определени условия. В CZ и SK: Най-малко 60% (шестдесет процента) от капиталовия дял или правата на глас са запазени за граждани на съответната държава. В DK: За да участват в съдружие с датски правоспособни счетоводители, чуждестранните счетоводители трябва да получат разрешение от датската Агенция за търговията и дружествата. Във FI: Изискване за пребиваване на поне един от одиторите във финландско дружество с ограничена отговорност и в дружества, задължени да извършват одит. Одиторът трябва да притежава местен лиценз или да бъде одиторско дружество с местен лиценз. Във FR: За извършването на задължителен одит: предоставяне посредством всеки вид дружество, с изключение на SNC (Société en nom collectif) и SCS (Société en commandite simple). В HR: Няма, освен изискването одитът да се извършва единствено от юридически лица.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
	В LV: Собственикът на акциите или ръководителят на дадено предприятие трябва да бъде заклет одитор в Латвия. В търговски дружества на заклет одитори повече от 50 процента от дяловия капитал с право на глас трябва да бъдат собственост на заклет одитори или търговски дружества на заклет одитори от ЕС. В LT: Не по-малко от 75% от акциите трябва да принадлежат на одитори или одиторски дружества от Съюза. В PL: Одиторските дружества могат да бъдат установени само в определени полски правни форми със седалище в ЕС. В RO: Нелиберализирани. В SE: Само одитори, одобрени в Швеция, правоспособни одитори и регистрирани одиторски дружества могат да извършват услуги по задължителен одит по отношение на някои правни субекти, в това число всички дружества с ограничена отговорност, както и за физически лица. Само одитори, одобрени в Швеция, и регистрирани публични счетоводни дружества могат да притежават дялове или да се сдружават в дружества, които извършват професионален одит (за официални цели). За получаване на правоспособност или одобрение се изисква пребиваване в ЕИП. Званията „одобрен одитор“ и „правоспособен одитор“ могат да бъдат използвани единствено от одитори, одобрени или получили правоспособност в Швеция. Одиторите на кооперативни стопански сдружения и на някои други предприятия, които не са правоспособни или одобрени счетоводители, трябва да пребивават в ЕИП. Компетентният орган може да предвиди изключения от това изискване.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
	В SI: Търговското присъствие трябва да бъде във формата на юридическо лице. Одиторско дружество от трета държава може да притежава дялове или да се сдружава в словенско одиторско дружество, при условие че словенски одиторски дружества могат да притежават дялове или да се сдружават в одиторско дружество съгласно правото на държавата, в която е учредено одиторското дружество от третата държава, във въпросната държава. Изисква се постоянно пребиваване в Словения на поне един член на управителния съвет на одиторско дружество, установено в Словения. В ES: Изискване за гражданство на извършващи задължителен одит одитори и за администратори, директори и съдружници в дружества, различни от включените в обхвата на Директива 2006/43/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 17 май 2006 г. относно задължителния одит на годишните счетоводни отчети и консолидираните счетоводни отчети, за изменение на Директиви 78/660/ЕИО и 83/349/ЕИО на Съвета и за отмяна на Директива 84/253/ЕИО на Съвета (ОВ L 157, 9.6.2006 г., стр. 87).

Сектор или подсектор	Описание на резервите
в) консултантски услуги в областта на данъчното облагане (CPC 863) ¹	В АТ: Участието на данъчни консултанти от подписала споразумението държава от Меркосур (които трябва да са придобили правоспособност съгласно законодателството на своята подписала споразумението държава от Меркосур) в собствения капитал на австрийско юридическо лице и техният дял от приходите от неговата дейност не може да надхвърлят 25% (двадесет и пет процента), ако не са членове на съответния австрийски професионален съюз. В СУ: За получаване на достъп се прилага тест за икономическа необходимост. Основни критерии: състоянието на заетостта в този подсектор. Във FR: Предоставяне само посредством SEL (société anonyme, à responsabilité limitée ou en commandite par actions) или SCP (Société civile professionnelle). В BG, PL, SI, RO: Нелиберализирани.

¹ Не включва услугите по предоставяне на правни консултации и процесуално представителство по данъчноправни въпроси, които са посочени в позиция 6.А.а) „Правни услуги“.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
г) архитектурни услуги и д) услуги по градоустройствено планиране и ландшафтна архитектура (CPC 8671 и CPC 8674)	В BG: За проекти от национално или регионално значение инвеститори от подписала споразумението държава от Меркосур трябва да действат в съдружие с местни инвеститори или като техни подизпълнители. В CY: Изискване за гражданство. Във FR: Архитекти могат да се установяват във Франция само с оглед на предоставянето на архитектурни услуги под някоя от следните правни форми (на недискриминационна основа): SA (sociétés anonymes) и SARL (sociétés anonymes à responsabilité limitée), EURL (entreprise unipersonnelle à responsabilité limitée), SCP (en commandite par actions), SCOP (Société coopérative et participative), SELARL (société d'exercice libéral à responsabilité limitée), SELAFA (société d'exercice libéral à forme anonyme), SELAS (société d'exercice libéral par actions simplifiée) или SAS (Société par actions simplifiée), или като физическо лице, или като съдружник в кабинет на архитекти. В LV: За да се получи разрешение за предоставяне на архитектурни услуги, даващо право за осъществяване на стопанска дейност с пълния обем законни права и отговорности за подписване на проекти, се изискват 3-годишна практика в областта на проектирането в Латвия и университетско образование. В SK: За предоставянето на тези услуги от физическо лице, намиращо се на територията на Словашката република, членството в словашката камара на архитектите или в словашката камара на инженерите е задължително. За членство се изисква пребиваване в Словакия.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
е) инженерни услуги и ж) интегрирани инженерни услуги (CPC 8672 и CPC 8673)	В BG: За проекти от национално или регионално значение инвеститори от подписала споразумението държава от Меркосур трябва да действат в съдружие с местни инвеститори или като техни подизпълнители. В CY: Изискване за гражданство.
з) медицински (включително услуги, предоставяни от психолози) и стоматологични услуги (CPC 9312 и част от CPC 85201)	В CY, EE, FI, MT: Нелиберализирани. В AT: Нелиберализирани, с изключение на психолози и психотерапевти. В DE: Тест за икономическа необходимост, когато лекарите и стоматолозите притежават правоспособност да лекуват лица, регистрирани в схеми за обществено осигуряване. Основни критерии: недостиг на лекари и лекари по дентална медицина в конкретния регион. Във FR: Докато инвеститорите от ЕС могат да осъществяват дейност и под други правни форми, чуждестранните инвеститори имат достъп само до правните форми на „société d'exercice liberal“ (дружество за упражняване на свободна професия) и „société civile professionnelle“ (професионално гражданско дружество). Изисква се френско гражданство. Въпреки това достъпът за чужденци е възможен в рамките на годишни квоти. В HR: Всички лица, предоставящи услуги директно на пациенти или лекуващи пациенти, трябва да имат разрешение от професионалната камара. В LV: Изискване за гражданство, що се отнася до медицинските и денталните услуги. Тест за икономическа необходимост. Основни критерии: недостиг на лекари и лекари по дентална медицина в конкретния регион.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
	В BG, LT: за предоставянето на услуги се изисква разрешително въз основа на план за предоставяне на здравни услуги, изготвен според нуждите, като са взети предвид броят на населението и вече съществуващите медицински и дентални услуги. В PL: Изискване за гражданство. В RO: Нелиберализирани. В SE: Тест за икономическа необходимост, за да бъде определен броят частни кабинети, които ще се субсидират от държавната осигурителна система. В SI: Всички лица, предоставящи услуги директно на пациенти или лекуващи пациенти, се нуждаят от лиценз и разрешение за предоставяне на здравни услуги от Министерството на здравеопазването или медицинската камара. Нелиберализирани по отношение на социалната медицина, санитарните, епидемиологичните, медицинските или екологичните услуги; осигуряването на кръв, кръвни препарати и органи/тъкани за трансплантация и аутопсията.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
и) ветеринарни услуги (CPC 932)	В AT, CY, EE, HU, MT, SI: Нелиберализирани. В BG: Тест за икономическа необходимост. Основни критерии: брой на населението и гъстота на съществуващите стопански субекти. Нелиберализирани са всички услуги, свързани с граничен ветеринарен контрол, превенция, локализиране, лечение и др. на инфекциозни и паразитни епизоотични болести и диагностичен анализ, свързан с тях, и контрол върху животински продукти. Във FR: Изискване за гражданство, ограничено до гражданите на ЕС и ЕИП. Доколкото Меркосур позволява на френски граждани да предоставят ветеринарномедицински услуги, Франция ще позволи на доставчици на услуги от Меркосур да предоставят ветеринарномедицински услуги при същите условия. Правните форми, които може да приема дружество, предоставящо ветеринарни услуги, са ограничени до SEP („société en participation“), SCP („société en commandite par actions“); SEL („société anonyme, à responsabilité limitée ou en commandite par actions“). В SK: Достъпът е ограничен само до физически лица. Изисква се разрешение от ветеринарната администрация. В SE: Тест за икономическа необходимост, за да бъде определен броят частни кабинети, които ще се субсидират чрез държавно финансиране. В ES: Достъпът е ограничен и е само за физически лица.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
й) 1. Акушерски услуги (част от CPC 93191)	В BG, CY, CZ, EE, FI, HU, MT, RO, SK: Нелиберализирани. Във FR: Докато инвеститорите от ЕС могат да осъществяват дейност и под други правни форми, чуждестранните инвеститори имат достъп само до правните форми на „société d'exercice liberal“ (дружество за упражняване на свободна професия) и „société civile professionnelle“ (професионално гражданско дружество). Изисква се френско гражданство. Въпреки това достъпът за чужденци е възможен в рамките на годишни квоти. В HR: Всички лица, предоставящи услуги директно на пациенти/лекуващи пациенти, трябва да имат разрешение от професионалната камара. В LT: Възможно е да се направи тест за икономическа необходимост. Основни критерии: състоянието на заетостта в този подсектор. В SI: Всички лица, предоставящи услуги директно на пациенти или лекуващи пациенти, се нуждаят от лиценз и разрешение за предоставяне на здравни услуги от Министерството на здравеопазването или медицинската камара. В SE: Тест за икономическа необходимост, за да бъде определен броят частни практики, които ще се субсидират от държавната.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
й) 2. Услуги, предоставяни от медицински сестри, физиотерапевти и парамедицински персонал; (част от CPC 93191)	В BG, CY, CZ, EE, HU, MT, SI, SK: Нелиберализирани. В AT: Разрешено е участие на чуждестранни инвеститори само в следните дейности: като медицински сестри, физиотерапевти, ерготерапевти, логопеди, диетолози и нутриционисти. Във FI, SI: Нелиберализирани по отношение на физиотерапевтите и помощния медицински персонал. Във FR: Докато инвеститорите от ЕС могат да осъществяват дейност и под други правни форми, чуждестранните инвеститори имат достъп само до правните форми на „société d'exercice liberal“ (дружество за упражняване на свободна професия) и „société civile professionnelle“ (професионално гражданско дружество). Изисква се френско гражданство. Въпреки това достъпът за чужденци е възможен в рамките на годишни квоти. В HR: Всички лица, предоставящи услуги директно на пациенти или лекуващи пациенти, трябва да имат разрешение от професионалната камара. В LT: Възможно е да се направи тест за икономическа необходимост. Основни критерии: състоянието на заетостта в този подсектор. В PL: Изискване за гражданство. В SE: Тест за икономическа необходимост, за да бъде определен броят частни практики, които ще се субсидират от държавната.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
к) търговски услуги по продажби на дребно на лекарствени продукти, медицински и ортопедични стоки (CPC 63211) и други услуги, предоставяни от фармацевти¹	В AT, BG, CY, CZ, EE, FI, HU, LV, MT, PL, RO, SE, SI, SK: Нелиберализирани. В BE, DE, DK, ES, FR, IT, HR, IE, PT: Разрешение се дава след тест за икономическа необходимост. Основни критерии: Основен критерий е броят и гъстотата на съществуващите аптеки. В DE: Единствено физически лица имат право да предоставят услуги по търговия на дребно с фармацевтични продукти и определени медицински стоки на обществеността. Лица, които не са преминали германския изпит по фармация, могат да получат лиценз единствено да поемат аптека, която вече е съществувала в предходните три години. Лица с гражданство на държава извън ЕИП не могат да получат разрешение за откриване на аптека. Общият брой на аптеките за едно лице е ограничен до една аптека и най-много 3 (три) клона. Във FR: за управляването на аптека се изисква гражданство на държава от ЕИП или на Конфедерация Швейцария. Чуждестранните фармацевти може да получават разрешение за установяване в рамките на годишни квоти. Търговското присъствие трябва, на недискриминационна основа, да е учредено под някоя от следните правни форми, позволени съгласно националното законодателство: SEL („société anonyme, à responsabilité limitée ou en commandite par actions“), SNC („société en noms collectifs“), „société de participations financières de profession libérale de pharmaciens d „officine“ и SARL („sociétés anonyme, à responsabilité limitée“). В ES: Единствено физически лица, които са лицензирани фармацевти, могат да притежават аптеки и имат право да предоставят услуги по продажба на дребно на фармацевтични продукти и на определени медицински стоки (CPC 63211) на обществеността. Никой фармацевт не може да получи повече от един лиценз.

¹ Към доставките на лекарствени продукти за населението, както и към предоставянето на други услуги, съществуват изисквания и процедури за издаване на разрешения и за квалификация, приложими в държавите — членки на Европейския съюз. По принцип правото за извършване на тази дейност е запазено за фармацевти. В някои държави — членки на Европейския съюз, само доставките на лекарствата по рецепта са запазени за фармацевти.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
Б. Компютърни и свързани с тях услуги (CPC 84)	Няма.
В. Услуги в областта на научноизследователската и развойната дейност (НИРД)	
а) Услуги в областта на НИРД — естествени науки (CPC 851)	В АТ, BG, EE, HU, LV, SE, SI: За услуги в областта на НИРД, които получават публично финансиране или държавна подкрепа под каквато и да е форма и следователно не се считат за частно финансирани, изключителни права или разрешения могат да се предоставят само на граждани на държава — членка на Европейския съюз. В BE, HR, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK: Нелиберализирани.
б) Услуги в областта на НИРД — обществени и хуманитарни науки (CPC 852 с изключение на услугите, предоставяни от психолози) ¹	Няма.
в) Интердисциплинарни услуги в областта на НИРД (CPC 853)	В АТ, BG, EE, HU, LV, SE, SI: изключителни права или разрешения във връзка с публично финансираните услуги в областта на НИРД се предоставят единствено на граждани на държавите — членки на Европейския съюз, и на юридически лица от Съюза със седалище в Съюза. В BE, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK: Нелиберализирани.

¹ Част от CPC 85201, която е посочена в позиция 6.А.з). Медицински (включително услуги, предоставяни от психолози) и стоматологични услуги.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
Г. Услуги, свързани с недвижими имоти ¹	
а) Във връзка със собствени или наети имоти (CPC 821)	В BG, CY, CZ, EE, HU, LV, LT, MT, PL, RO, SK, SI: Нелиберализирани.
б) Срещу възнаграждение или по договор (CPC 822)	В BG, CY, CZ, EE, HU, LV, LT, MT, PL, RO, SK, SI: Нелиберализирани. В DK: Разрешението за оторизирани брокери на недвижими имоти може да ограничи обхвата на тяхната дейност.
Д. Услуги по отдаване под наем или на лизинг без оператори	
а) На плавателни съдове (CPC 83103)	В AT, BE, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LT, LV LU, NL, PT, SI, SE: Нелиберализирани по отношение на установяването на дружество, вписано в търговския регистър, за целите на управление на флот, плаващ под националното знаме на държавата на установяване. В LT: Корабите трябва да са собственост на литовски физически лица или на установени в Литва дружества. В SE: За да може да се плава под шведско знаме, в случай на чуждестранно участие в собствеността на корабите трябва да се представи доказателство за преобладаващо шведско влияние в операторската дейност. „Преобладаващо шведско влияние“ означава пропорционално голям дял на шведска собственост на кораба и операторската дейност на кораба да се намира в Швеция. В BG, CY, CZ, MT, PL, RO, SK: Нелиберализирани.

¹ Тези услуги са свързани с професията на брокер на недвижими имоти и не засягат правата или ограниченията за физически лица и правни образувания, закупуващи недвижими имоти.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
б) На въздухоплавателни средства (CPC 83104)	В AT, BE, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LT, LV LU, NL, PT, SI, SE: За отдаването под наем или на лизинг без екипаж (сух лизинг) на въздухоплавателни средства, използвани от въздушни превозвачи от ЕС, се прилагат изискванията за регистрация на въздухоплавателните средства. Споразуменията за сух лизинг, по които е страна въздушен превозвач от ЕС, са предмет на изискванията на правото на ЕС или на националното право в областта на безопасността на въздухоплаването, като например предварително одобрение и други условия, приложими за използването на въздухоплавателни средства, регистрирани в трети държави. За да бъде въздухоплавателното средство регистрирано, може да се изисква то да е собственост на физически лица, отговарящи на специални критерии за гражданство, или на предприятия, отговарящи на специални критерии за собственост на капитала и контрол. В BG, CY, CZ, MT, PL, RO, SK: Нелиберализирани.
в) На други транспортни средства (CPC 83101, CPC 83102 и CPC 83105)	В BG, CY, CZ, LV, LT, MT, PL, RO, SK: Нелиберализирани.
г) На други машини и оборудване (CPC 83106, CPC 83107, CPC 83108 и CPC 83109)	В BG, CY, CZ, MT, PL, RO, SK: Нелиберализирани.
д) На лични и домакински вещи (CPC 832)	В AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI: Нелиберализирани.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
е) Отдаване под наем на далекосъобщителна техника (CPC 7541)	Няма.
Е. Други бизнес услуги	
а) Рекламна дейност (CPC 871)	В RO: Нелиберализирани.
б) Проучване на пазари и изследване на общественото мнение (CPC 864)	В RO, PL: Нелиберализирани.
в) Консултантски услуги в сферата на мениджмънта (CPC 865)	Няма.
г) Услуги, свързани с консултантските услуги в сферата на мениджмънта (CPC 866)	В HU: Нелиберализирани по отношение на арбитражните и помирителните услуги (CPC 86602). В BG: Нелиберализирани.
д) Услуги по технически изпитвания и анализи (CPC 8676)	В BG, CY, CZ, MT, PL, RO, SK: Нелиберализирани.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
е) Съветнически и консултантски услуги, свързани със селското, ловното и горското стопанство (част от CPC 881)	В RO, SI: Нелиберализирани. В CZ: Либерализирани само за консултантски услуги, касаещи методите за подобряване на производителността, намаляване на производствените разходи и подобряване качеството на качеството на производството в областта на селското стопанство, лова и горското стопанство
ж) Съветнически и консултантски услуги, свързани с риболова (част от CPC 882)	В CY, CZ, EE, LV, LT, MT, PL, RO, SK, SI: Нелиберализирани.
з) Съветнически и консултантски услуги, свързани с производството (част от CPC 884 и част от CPC 885)	В AT, BE, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI: Нелиберализирани.
и) Услуги по трудово посредничество и осигуряване на персонал	
и) 1. Набиране на ръководен персонал (CPC 87201)	В AT, BG, CY, CZ, DE, EE, FI, HR, LV, LT, MT, PL, PT, RO, SK, SI: Нелиберализирани. В ES: Държавен монопол.
и) 2. Услуги по трудово посредничество (CPC 87202)	В AT, BG, CY, CZ, DE, EE, FI, HR, LV, LT, MT, PL, PT, RO, SI, SK: Нелиберализирани. В BE, ES, FR, IT: Държавен монопол.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
и) 3. Услуги по осигуряване на помощен персонал за работа в офис (CPC 87203)	В AT, BG, CY, CZ, DE, EE, FI, FR, HR, LV, LT, MT, PL, PT, RO, SK, SI: Нелиберализирани. В IT: Държавен монопол.
и) 5. Услуги по осигуряване на помощен персонал в домакинството, други работници в сектора на търговията или промишлеността, сестрински и друг персонал (CPC 87204, 87205, 87206, 87209)	Във всички държави — членки на Европейския съюз, с изключение на HU: Нелиберализирани. В HU: Няма.
й) 1. Услуги по провеждане на разследване (CPC 87301)	В BE, BG, CY, CZ, DE, ES, EE, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI: Нелиберализирани.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
й) 2. Услуги по безопасност (CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304 и CPC 87305)	В DK: Изискване за гражданство и пребиваване на членовете на съвета. Нелиберализирани по отношение на предоставянето на услуги, свързани с осигуряването на летищна охрана. В BG, CZ, EE, LV, LT, MT, PL, RO, SI, SK: Лиценз може да се предоставя само на граждани и на регистрирани в държавата организации. В ES: За получаване на достъп се изисква предварително разрешение. За да даде такова разрешение, Министерският съвет взема предвид условия като компетентност, професионална етика, независимост и достатъчна степен на защитата при осигуряване на безопасността на населението и поддържане на обществения ред. Във FI: Лицензи за предоставяне на услуги в областта на сигурността може да се предоставят само на физически лица, които пребивават в ЕИП, или на юридически лица, установени в ЕИП. В HR, CY: Нелиберализирани.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
к) Свързани научни и технически консултантски услуги (CPC 8675)	Във FR: За услуги в областта на земемерството достъпът е възможен само посредством SEL (société anonyme, à responsabilité limitée ou en commandite par actions), SCP (société civile professionnelle), SA (sociétés anonymes) и SARL (société anonyme, société à responsabilité limitée). Чуждестранните инвеститори се нуждаят от специално разрешение за услуги по проучване и търсене. В CY: Нелиберализирани. В SI: За проучването и експлоатацията на минерални ресурси, включително регулирани услуги, свързани с минното дело, се изисква установяване във или гражданство на държава от ЕИП, Конфедерация Швейцария или държава — членка на ОИСП, или трета държава при условие на действителна реципрочност. Спазването на условието за реципрочност се проверява от Министерството за минното дело.
л) 1. Поддръжка и ремонт на плавателни съдове (част от CPC 8868)	Няма.
л) 2. Поддръжка и ремонт на оборудване за железопътен транспорт (част от CPC 8868)	В LT: Държавен монопол. В SE: Когато даден инвеститор възнамерява да инсталира собствени съоръжения на терминалите, се прилага тест за икономическа необходимост. Основни критерии: Ограничения, налагани от пространството и капацитета.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
л) 3. Поддръжка и ремонт на моторни превозни средства, мотоциклети, снегомобили и оборудване за автомобилен транспорт; (CPC 6112, CPC 6122, част от CPC 8867 и част от CPC 8868)	В SE: Когато даден инвеститор възнамерява да инсталира собствени съоръжения на терминалите, се прилага тест за икономическа необходимост. Основни критерии: Ограничения, налагани от пространството и капацитета.
л) 4. Поддръжка и ремонт на въздухоплавателни средства и техни части (част от CPC 8868)	Няма.
л) 5. Поддържане и ремонт на продукти от метали, техника (без офис техника), оборудване (без транспортно и офис оборудване) и лични вещи и стоки за бита ¹ (CPC 633, CPC 7545, CPC 8861, CPC 8862, CPC 8864, CPC 8865 и CPC 8866)	Няма.

¹ Ремонтът и поддръжката на транспортно оборудване (CPC 6112, 6122, 8867 и CPC 8868) фигурират в позиции от 6.Е.л) 1. Поддръжка и ремонт на плавателни съдове от 6.Е.л) 4. Поддръжка и ремонт на въздухоплавателни средства и техни части. Услугите по поддръжка и ремонт на офис техника и оборудване, включително компютри (CPC 845), са посочени в позиция 6.Б. Компютърни услуги и свързани с тях услуги.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
м) Почистване на сгради (CPC 874)	Няма.
н) Фотографски услуги (CPC 875)	Няма.
о) Услуги по опаковане (CPC 876)	Няма.
п) Полиграфическа и издателска дейност (CPC 88442)	В HR: Изискване за пребиваване на издателя и редакционната колегия. В LT, LV: Правото на установяване в областта на издателската дейност се предоставя само на регистрирани в държавата юридически лица (без клонове). В PL: Изискване за гражданство за главните редактори на вестници и списания. В SE: Изискване за пребиваване на издателите и собствениците на дружества, занимаващи се с издателска и полиграфическа дейност.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
р) Услуги по организиране на конгреси (част от CPC 87909)	Няма.
с) 1. Услуги по писмени и устни преводи (CPC 87905)	В DK: Разрешението за лицензирани публични писмени и устни преводачи може да ограничи обхвата на тяхната дейност. В HR: Нелиберализирани по отношение на писмените и устните преводи за или пред хърватските съдилища. В PL: Нелиберализирани по отношение на предлагането на услуги на заклет и устни преводачи. В BG, HU, SK: Нелиберализирани по отношение на официалните писмени и устни преводи. В CY: Нелиберализирани по отношение на услугите по писмен и устен превод.
с) 2. Услуги по вътрешен дизайн и други специализирани услуги в областта на дизайна (CPC 87907)	Няма.
с) 3. Услуги по събиране на парични вземания и неуредени задължения (CPC 87902)	В IT, PT: За инвеститорите се прилага изискване за гражданство.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
с) 4. Услуги по събиране на финансова информация за кредитния статус (CPC 87901)	В ВЕ: Във връзка с базата данни за потребителски кредити, за инвеститорите се прилага изискване за гражданство. В ИТ, РТ: За инвеститорите се прилага изискване за гражданство.
с) 5. Копирни услуги (CPC 87904) ¹	Няма.
с) 6. Консултантски услуги по далекосъобщения (CPC 7544)	Няма.
с) 7. Услуги по отговаряне на телефонни обаждания (CPC 87903)	Няма.

¹ Не включва полиграфическите услуги, които попадат в позиция CPC 88442 и са посочени в позиция 6.Е.п). „Полиграфическа и издателска дейност“.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
т) Продажби и маркетинг т) Услуги, свързани със системи за компютърни резервации (CRS)	ЕС: Когато доставчиците на CRS услуги извън ЕС не предоставят на въздушните превозвачи от ЕС третиране, равностойно на предлаганото в ЕС (т.е. недискриминационно), или когато въздушните превозвачи от ЕС не предоставят на доставчиците на CRS услуги третиране, равностойно на предоставяното в ЕС, могат да бъдат приети мерки за предоставяне на равностойно третиране съответно на въздушните превозвачи извън ЕС от страна на доставчиците на CRS услуги, упражняващи дейност в ЕС, или на доставчиците на CRS услуги извън ЕС от страна на въздушните превозвачи от ЕС. В BG: Нелиберализирани по отношение на създаването на преки клонове (изисква се учредяване като юридическо лице).

Сектор или подсектор	Описание на резервите
7. СЪОБЩИТЕЛНИ УСЛУГИ	
А. Пощенски и куриерски услуги (Услуги, свързани с обработка ¹ на пощенски пратки ² , с вътрешно или международно местоназначение, според следния списък на подсектори: i) обработка на адресирани писмени съобщения върху всякакъв вид физически носител ³ , включително услуги на хибридна поща и пряка пощенска реклама, ii) обработка на адресирани колети и пакети ⁴ , iii) обработка на адресирани печатни произведения ⁵ , iv) обработка на пратките, посочени в подточки i) — iii) по-горе, като препоръчани пратки или пратки с обявена стойност, v) услуги на експресна доставка ⁶ във връзка с пратките, посочени в подточки i) — iii) по-горе, vi) обработка на неадресирани пратки, vii) обмен на документи ⁷ .	Няма.

¹ Понятието „обработка“ се отнася до дейности като събиране, сортиране, транспорт и доставка.

² „Пощенски пратки“ са пратките, обработени от всички видове търговски оператори, независимо дали са държавни или частни.

³ Например писма или пощенски картички.

⁴ Включително книги и каталози.

⁵ Списания, вестници и периодични издания.

⁶ Освен по-голямата бързина и надеждност експресната доставка може да включва някои други допълнителни удобства като вземане на пратките от първоначалния пункт, доставка лично на получателя, проследяване на пратката, възможност за промяна на местоназначението и получателя по време на транспорта или изпращане на обратна разписка.

⁷ Предоставяне на средства, включително предоставяне на специални помещения и осигуряване на превоз от трето лице, позволяващи самодоставка чрез взаимна размяна на пощенски пратки между потребителите, абониращи за тази услуга. „Пощенски пратки“ са пратките, обработени от всички видове търговски оператори, независимо дали са държавни или частни.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
Подсектори i), iv) и v) могат да бъдат изключени, ако влизат в обхвата на услуги, които могат да бъдат запазени за кореспондентски пратки, чиято цена е по-ниска с пет пъти от основната държавна цена, при условие че тежат по-малко от 50 грама¹, и за препоръчаните писма при съдебни или административни производства.) (част от CPC 751, част от CPC 71235² и част от CPC 73210³)	

¹ „Кореспондентска пратка“ е писмено съобщение върху какъвто и да било физически носител, което трябва да бъде пренесено и доставено на адреса, посочен от подателя върху самата пратка или върху нейната опаковка. Книгите, каталозите, вестниците и периодичните издания не се считат за кореспондентски пратки.

² Всякакъв вид сухопътен превоз на пощенски и куриерски пратки за собствена сметка.

³ Въздушен превоз на пощенски пратки за собствена сметка.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
Б. Далекосъобщителни услуги Далекосъобщителните услуги изключват услугите, предоставящи или упражняващи редакционен контрол върху предаваното съдържание.	В СУ: Изисква се гражданство за предоставянето на Радио- и телевизионното разпръскване.
а) Всички услуги, състоящи се в предаване и приемане на електромагнитни сигнали чрез всякакви електромагнитни средства ¹ , с изключение на радио- и телевизионното разпръскване ²	Няма. В СУ: Изисква се гражданство за предоставянето на Радио- и телевизионното разпръскване.
8. СТРОИТЕЛСТВО И СВЪРЗАНИ С НЕГО ИНЖЕНЕРНИ УСЛУГИ (CPC 511, CPC 512, CPC 513, CPC 514, CPC 515, CPC 516, CPC 517 и CPC 518)	В СУ: Прилагат се специфични условия, а за граждани на трети държави се изисква разрешение.

¹ Тези услуги не включват обработката на онлайн информационни данни (включително обработка на трансакции) (част от CPC 843), която е посочена в позиция 6.Б. Компютърни услуги и свързани с тях услуги.

² „Радио- и телевизионното разпръскване“ се определя като радиокommunikация, при която предаванията са предназначени за пряко приемане от широката общественост и могат да включват предаване на звук и телевизионно предаване.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
9. ДИСТРИБУТОРСКИ УСЛУГИ (с изключение на дистрибуцията на оръжия, боеприпаси, взривни вещества и други военни материали) Всички подсектори, изброени по-долу	В АТ: Нелиберализирани отношение на дистрибуцията на пиротехнически изделия, запалими изделия, взривни устройства и токсични вещества. Изключителни права или разрешения във връзка с дистрибуцията на фармацевтични продукти и тютюневи изделия се предоставят единствено на лица с гражданство на държава — членка на Съюза, и на юридически лица от Съюза, чието седалище е в Съюза. Във FI: Нелиберализирани по отношение на дистрибуцията на алкохолни напитки и фармацевтични продукти. В HR: Нелиберализирани по отношение на дистрибуцията на тютюневи изделия.
А. Търговско посредничество	
а) Услуги по търговско посредничество във връзка с моторни превозни средства, мотоциклети и снегомобили, както и с части и принадлежности за тях (част от CPC 61111, част от CPC 6113 и част от CPC 6121)	Няма.
б) Други услуги по търговско посредничество (CPC 621)	Няма.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
Б. Услуги по търговия на едро	
а) Услуги за търговия на едро с моторни превозни средства, мотоциклети и снегомобили, както и с части и принадлежности за тях (част от СРС 61111, част от СРС 6113 и част от СРС 6121)	Няма.
б) Услуги за търговия на едро с крайни далекосъобщителни устройства (част от СРС 7542)	Няма.
в) Други търговски услуги по продажби на едро (СРС 622, с изключение на търговия на едро с енергийни продукти ¹)	В FR, IT: Държавен монопол върху тютюна. Във FR: За да се даде разрешение за аптеки за търговия на едро, се прилага тест за икономическа необходимост. Основни критерии: Основен критерий е броят и гъстотата на съществуващите аптеки.

¹ Тези услуги, които включват СРС 62271, се намират в ЕНЕРГИЙНИ УСЛУГИ 19.Г „Услуги по търговия на едро с твърди, течни и газообразни горива и свързани продукти и услуги по търговия на едро с електроенергия, пара и топла вода“.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
В. Услуги по търговия на дребно¹ Услуги за търговия на дребно с моторни превозни средства, мотоциклети и снегомобили, както и с части и принадлежности за тях (CPC 61112, част от CPC 6113 и част от CPC 6121) Услуги за търговия на дребно с крайни далекосъобщителни устройства (част от CPC 7542) Търговски услуги по продажби на дребно на хранителни продукти (CPC 631) Търговски услуги по продажби на дребно на други (неенергийни) стоки с изключение на търговските услуги по продажби на дребно на лекарствени продукти, медицински и ортопедични стоки² (CPC 632, с изключение на CPC 63211 и 63297)	В ES, FR, IT: Държавен монопол върху тютюна. Във FR: Изискване за гражданство за продавачите на тютюневи изделия („buraliste“). В BE, BG, DK, FR, IT, MT, PT: За получаване на разрешение за универсални магазини (във FR и PT — само за големи универсални магазини) се прилага тест за икономическа необходимост. Основни критерии: Брой на функциониращите магазини и въздействие върху тях, гъстота на населението, географско разпределение, въздействие върху условията на пътното движение и разкриване на нови работни места. В IE, SE: Нелиберализирани по отношение на търговията на дребно с алкохолни напитки.

¹ Не включва услугите по поддържане и ремонт, които са посочени в БИЗНЕС УСЛУГИ в 6.Б. Компютърни услуги и свързани с тях услуги 6.Е.л.

Не включва търговските услуги по продажба на дребно на енергийни продукти, които са посочени в ЕНЕРГИЙНИ УСЛУГИ 19.Д. Услуги по търговия на дребно с двигателно гориво (CPC 19) Е. Продажби на дребно на мазут и бутилиран газ, въглища и дърва и услуги по търговия на дребно с електроенергия, (небутилиран) газ, пара и топла вода.

² Продажбите на дребно на фармацевтични продукти, медицински и ортопедични стоки са посочени в ПРОФЕСИОНАЛНИ УСЛУГИ, позиция 6.А.к).

Сектор или подсектор	Описание на резервите
Г. Франчайзинг (CPC 8929)	Няма.
10. ОБРАЗОВАТЕЛНИ УСЛУГИ (само частно финансирани услуги)	
А. Услуги в областта на началното образование (CPC 921) Б. Услуги в областта на средното образование (CPC 922) В. Услуги в областта на висшето образование (CPC 923) Г. Услуги в областта на ученето за възрастни (CPC 924)	ЕС: Когато предоставянето на частно финансирани образователни услуги от чуждестранен доставчик е разрешено, участието на частните оператори в образователната система може да се извършва след получаване на концесия на недискриминационна основа. В АТ: Нелиберализирани по отношение на услугите в областта на висшето образование и за образователните услуги за възрастни чрез радио- или телевизионни предавания. В BG: Нелиберализирани по отношение на предоставянето на услуги в областта на началното или средното образование от чуждестранни физически лица и сдружения и за предоставянето на услуги в областта на висшето образование.. В CZ, SK: Изискване за гражданство за мнозинството от членовете на съвета. Нелиберализирани по отношение на предоставянето на услуги в областта на висшето образование, с изключение на услугите на техническото и професионалното обучение след завършено средно образование (CPC 92310). В CY, FI, MT, RO, SE: Нелиберализирани.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
	В HR: Нелиберализирани по отношение на услугите в областта на основното образование (CPC 921). За услуги в областта на средното образование: няма за юридически лица. В EL: Изискване за гражданство по отношение на мнозинството от членовете на управителния съвет в началните, прогимназиалните и средните училища. Нелиберализирани по отношение на висши учебни заведения, които издават признати от държавата дипломи. В ES, IT: Тест за икономическа необходимост за откриване на частни университети, имащи право да издават признати дипломи или степени. Съответната процедура включва консултиране с парламента. Основни критерии: броят и гъстотата на съществуващите такива институции. Във FR: За преподаването в частно финансирана образователна институция се изисква френско или друго гражданство на ЕС. Независимо от това чуждите граждани може да получат разрешение от съответните компетентни органи, за да преподават в институции за основно, средно и висше образование. Чуждите граждани може също да получат разрешение от съответните компетентни органи за създаване и стопанисване или управление на институции за основно, средно и висше образование. Разрешението се предоставя въз основа на дискреционна преценка. В HU: Броят на учредяваните училища може да бъде ограничен от местните органи (или от централните органи, когато става дума за висши учебни заведения и други институции за висше образование), отговарящи за лицензирането.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
	В SK: Броят на създадените училища може да бъде ограничен от органите. В LV: Нелиберализирани по отношение на осигуряването на услугите в областта на техническото и професионалното средно образование за ученици с увреждания (CPC 9224). В SI: Нелиберализирани по отношение на началните училища. Изискване за гражданство за мнозинството от членовете на съвета в прогимназиалните и средните училища.
Д. Други образователни услуги (CPC 929)	В AT, BE, BG, CY, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SE: Нелиберализирани. В CZ, SK: Частните оператори участват в образователната мрежа чрез концесия. Изискване за гражданство за мнозинството от членовете на съвета.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
11. УСЛУГИ В ОБЛАСТТА НА ОКОЛНАТА СРЕДА А. Отпадъчни води (СРС 9401)¹ Б. Управление на твърди/опасни отпадъци, с изключение на трансграничния превоз на опасни отпадъци а) Услуги по отвеждане и обезвреждане на отпадъци (СРС 9402) б) Санитарно-хигиенни и подобни услуги (СРС 9403) В. Опазване на въздуха и климата (СРС 9404)²	Няма.

¹ Съответства на „Канализационни услуги“.

² Съответства на „Услуги по пречистване на отработени газове“.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
Г. Възстановяване и почистване на почвите и водите а) Третиране и възстановяване на заразени или замърсени почви и води (част от СРС 9406)¹ Д. Намаляване на шума и вибрациите (СРС 9405) Е. Опазване на биологичното разнообразие и ландшафта а) Услуги, свързани с опазване на околната среда и ландшафта (част от СРС 9406) Ж. Други услуги в областта на околната среда и спомагателни услуги (СРС 9409)	

¹ Съответства на части от „Услуги по опазване на природата и ландшафта“.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
12. ФИНАНСОВИ УСЛУГИ	
А. Застрахователна дейност и свързани с нея услуги	В АТ: Лицензът за клонове на застрахователи от подписала споразумението държава от Меркосур трябва да бъде отказан, ако застрахователят в Меркосур няма правноорганизационна форма, отговаряща на или сравнима с акционерно дружество или взаимозастрахователно сдружение. В BG, ES: преди да установи клон или представителство в България или Испания за предоставяне на определени класове застраховки, застрахователи от подписали споразумението държави от Меркосур трябва да са придобили разрешение за предоставяне на същите класове застраховки в подписала споразумението държава от Меркосур за поне 5 години. В ES: не се разрешава създаване на преки клонове за застрахователно посредничество, което се осъществява от дружества, създадени в съответствие със законодателството на държава — членка на Европейския съюз. В ES: За актюерски услуги се изискват пребиваване и подходящ тригодишен професионален опит. В EL: Правото на установяване не обхваща създаването на представителни офиси или друго постоянно присъствие на застрахователни дружества, освен когато тези офиси се установяват като агенции, клонове или главни управления.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
	Във FI: Поне половината от учредителите и членовете на съвета на директорите и на надзорния съвет и изпълнителният директор на застрахователно дружество, което предлага задължително пенсионно осигуряване, трябва да пребивават в ЕИП, освен ако компетентните органи не са позволили изключение от това правило. Чуждестранни застрахователи не могат да получат лиценз за клон във Финландия за извършване на задължително пенсионно осигуряване. Поне един одитор трябва да пребивава постоянно в ЕИП. В IT: Окончателната преценка при издаване на разрешение за установяване на клонове принадлежи на надзорните органи. В BG, PL: За застрахователните посредници се изисква учредяване като местно юридическо лице (без клонове). В PT: За да създадат клон в Португалия, застрахователни юридически лица от държава от Меркосур, подписала споразумението, трябва да докажат поне петгодишен предишен опит в тази дейност. Не се разрешава създаване на преки клонове за застрахователно посредничество, което е запазено за дружества, създадени в съответствие със законодателството на държава — членка на Европейския съюз. В SK: Граждани на държава от Меркосур, подписала споразумението, може да създават застрахователно дружество под формата на акционерно дружество или да провеждат застрахователна стопанска дейност чрез дъщерни дружества, чието седалище е в Словашката република (без клонове). И в двата случая разрешението се издава след извършване на преценка от страна на надзорните органи.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
	В SI: Чуждестранните инвеститори не могат да участват в застрахователни дружества в процес на приватизация. Членството във взаимозастрахователна институция е ограничено до дружества, установени в Словения (без клонове), и местни физически лица. За предоставянето на консултантски услуги и услуги по уреждане на претенции се изисква учредяване като правен субект (без клонове). В SE: Застрахователните брокери, които не са регистрирани в Швеция, могат да се установяват само чрез клон.
Б. Банкови и други финансови услуги (без застраховане)	ЕС: Само дружества със седалище в ЕС могат да извършват дейност като депозитари на активите на инвестиционни фондове. За осъществяване на дейностите по управление на дялови тръстове и инвестиционни дружества се изисква установяването на специализирано управляващо дружество, което има централа и седалище в същата държава — членка на Европейския съюз. В BG: Пенсионното осигуряване трябва да се осъществява чрез участие в пенсионноосигурителни дружества (без клонове). За председателя на управителния съвет и председателя на съвета на директорите се изисква постоянно пребиваване в България. В HR: Няма, с изключение на услугите по сетълмент и клиринг, по отношение на които единственият доставчик в Хърватия е Централната депозитарна агенция (ЦДА). Достъп до предлаганите от ЦДА услуги се предоставя на лица без пребиваване на недискриминационен принцип.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
	В НУ: Клоновете на институции от държава от Меркосур, подписала споразумението, нямат право да предоставят услуги по управление на активите на частни пенсионни фондове, нито по управление на рисков капитал. Управителният съвет на дадена финансова институция трябва да включва поне двама членове, които са унгарски граждани, пребиваващи по смисъла на съответните нормативни актове за чуждестранната валута, и които са постоянно пребиваващи в Унгария от поне една година. В ІЕ: При колективни инвестиционни схеми, създадени като доверителни тръстове и дружества с променлив капитал (различни от предприятия за колективно инвестиране в прехвърляеми ценни книжа, UCITS), доверителят/депозитарят и управляващото дружество трябва да са учредени в Ирландия или в друга държава — членка на Европейския съюз (без клонове). При командитно инвестиционно дружество поне един от неограничено отговорните съдружници трябва да е регистриран в Ирландия. За да стане член на фондовата борса в Ирландия, дадено юридическо лице трябва: а) да има разрешение в Ирландия, за което се изисква то да бъде регистрирано или да е съдружие с главно управление/седалище в Ирландия, или б) да има разрешение в друга държава — членка на Европейския съюз, в съответствие с Директива 2004/39/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 г. относно пазарите на финансови инструменти, за изменение на Директиви 85/611/ЕИО и 93/6/ЕИО на Съвета и Директива 2000/12/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 93/22/ЕИО на Съвета (ОВ L 145, 30.4.2004 г., стр. 1.)

Сектор или подсектор	Описание на резервите
	В IT: За да получи разрешение да управлява системата за сетълмент на ценни книжа чрез установено в Италия дружество, дадено дружество трябва да бъде регистрирано в Италия (без клонове). За да получи разрешение да управлява дейностите на централен депозитар на ценни книжа, установен в Италия, дадено дружество трябва да бъде учредено в Италия (без клонове). При колективни инвестиционни схеми, различни от предприятия за колективно инвестиране в прехвърляеми ценни книжа (ПКИПЦК), хармонизирани съгласно законодателството на ЕС, доверителят/депозитарят трябва да е учреден в Италия или в друга държава — членка на Европейския съюз, и да е установен посредством клон в Италия. Дружествата за управление на ПКИПЦК, които не са хармонизирани съгласно законодателството на ЕС, също се изисква да бъдат учредени в Италия (без клонове). Единствено банките, застрахователните дружества, инвестиционните дружества и дружествата за управление на ПКИПЦК, хармонизирани съгласно законодателството на Съюза, които имат главно управление в Съюза, както и ПКИПЦК, учредени в Италия, могат да извършват дейност по управление на ресурсите на пенсионни фондове. При извършване на продажби по домовете посредниците трябва да използват одобрени финансови агенти, пребиваващи на територията на държава — членка на Европейския съюз. Представителствата на чуждестранни посредници не могат да извършват дейности с цел предоставяне на инвестиционни услуги. В LT: За целите на управлението на активи трябва да се регистрира специализирано управляващо дружество (без клонове). Само дружества със седалище в Литва могат да бъдат депозитари на активите. Поне един от ръководителите на банката трябва да говори литовски език.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
	В РТ: Управлението на пенсионните фондове може да се извършва само от дружества, учредени в Португалия и специализирани за тази цел, и от установени в Португалия застрахователни дружества, които са получили разрешение да извършват дейност по животозастраховане, или от субекти с право да управляват пенсионни фондове в други държави — членки на Съюза (нелиберализирани по отношение на създаването на преки клонове от държави, които не са членки на ЕС). В RO: Клоновете на чуждестранни институции нямат право да предоставят услуги за управление на активи. В SK: Инвестиционни услуги в Словашката република могат да бъдат предоставяни от банки, инвестиционни дружества, инвестиционни фондове и дилъри на ценни книжа с правна форма на акционерни дружества със собствен капитал в размер, съответстващ на законовия (без клонове). В SI: Нелиберализирани по отношение на участието в банки в процес на приватизация и за частни пенсионни фондове (фондове за незадължително пенсионно осигуряване). В SE: Учредителят на спестовна банка трябва да бъде физическо лице, което пребивава в ЕС.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
13. ЗДРАВНИ И СОЦИАЛНИ УСЛУГИ (само частно финансирани услуги)	
А. Болнични услуги (CPC 9311) Б. Услуги за превоз на пациенти с линейка (CPC 93192) В. Услуги, предоставяни в здравни заведения за настаняване, различни от болнични услуги (CPC 93193) Г. Социални услуги (CPC 933)	ЕС: Частните оператори участват в здравната и социалната мрежа чрез концесия. Може да се приложи тест за икономическа необходимост. Основни критерии: брой на съществуващите обекти и въздействие върху тях, транспортна инфраструктура, гъстота на населението, географско разпределение и създаване на нови работни места. В АТ: Нелиберализирани по отношение на услугите за превоз на пациенти с линейка В SI: Всички лица, предоставящи услуги директно на пациенти или лекуващи пациенти, се нуждаят от лиценз и разрешение за предоставяне на здравни услуги от Министерството на здравеопазването или медицинската камара. В BG: Нелиберализирани по отношение на болничните услуги, услугите за превоз на пациенти с линейка и услугите, предоставяни в здравни заведения за настаняване, различни от болничните услуги. В CY, CZ, FI, MT, SE, SK, SI: Нелиберализирани. Във FR: Нелиберализирани за социалните услуги, различни от услугите, свързани с рехабилитационни заведения, почивни домове и домове за стари хора.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
	В HR: Няма, с изключение на това, че в определени географски райони създаването на някои заведения за социални грижи подлежи на ограничения предвид нуждите. Всички лица, предоставящи услуги директно на пациенти или лекуващи пациенти, трябва да имат разрешение от професионалната камара. В HU: Нелиберализирани по отношение на социалните услуги. В PL: Нелиберализирани по отношение услугите за превоз на пациенти с линейка, за услугите, предоставяни в здравни заведения за настаняване, различни от болничните услуги, и за социалните услуги. В BE, DE, ES: Нелиберализиранижения по отношение услугите за превоз на пациенти с линейка, за услугите, предоставяни в здравни заведения за настаняване, различни от болничните услуги, и за социалните услуги, с изключение на рехабилитационни заведения, почивни домове и домове за стари хора. В DE: Услугите по търсене и спасяване и „квалифицираните услуги за превоз на пациенти с линейка“ може да са запазени за субекти с нестопанска цел. Броят на доставчиците на услуги в областта на информационните и комуникационните технологии (ИКТ) може да бъде ограничаван с оглед на гарантирането на оперативната и общата съвместимост и прилагането на съответните стандарти за безопасност.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
14. ТУРИСТИЧЕСКИ УСЛУГИ И УСЛУГИ, СВЪРЗАНИ С ПЪТУВАНИЯ	
А. Хотелиерство, ресторантьорство и кетъринг (CPC 641, CPC 642 и CPC 643) с изключение на кетъринга при услугите на въздушния транспорт¹	В BG: Изисква се учредяване (без клонове). В IT: Прилага се тест за икономическа необходимост за барове, кафенета и ресторанти. Основни критерии: броят и гъстотата на съществуващите такива институции. В HR: За разполагане в защитените зони с особено историческо и културно значение и в национални или природни паркове се изисква одобрение от правителството на Република Хърватия, което може да бъде отказано.
Б. Услуги на туристически агенции и туроператори (включително организатори на екскурзии) (CPC 7471)	В BG: Нелиберализирани по отношение на създаването на преки клонове (изисква се учредяване като юридическо лице). В CY: Нелиберализирани.
В. Екскурзоводски услуги (CPC 7472)	Няма. В CY: Нелиберализирани.

¹ Кетърингът при въздушен транспорт фигурира в СПОМАГАТЕЛНИ УСЛУГИ В ОБЛАСТТА НА ТРАНСПОРТА, в 17.Д.а) Наземни услуги.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
15. УСЛУГИ В ОБЛАСТТА НА ОТДИХА, КУЛТУРАТА И СПОРТА (различни от аудио-визуални услуги)	
А. Развлекателни услуги (включително тези, предлагани от театри, изпълнители на живо, циркове и дискотеки) (CPC 9619)	В CY, CZ, FI, MT, PL, RO, SI, SK: Нелиберализирани. В BG: Нелиберализирани, с изключение на развлекателните услуги, предоставяни от театрални продуценти, вокални групи, вокално-инструментални групи и оркестри (CPC 96191), услугите, предоставяни от автори, композитори, скулптори, изпълнители и други самостоятелни артисти (CPC 96192) и спомагателните театрални услуги (CPC 96193). В EE: Нелиберализирани по отношение на другите развлекателни услуги (CPC 96199), с изключение на услугите, предоставяни от киносалони. В LV: Нелиберализирани, освен по отношение на услугите по експлоатация на киносалони (част от CPC 96199).
Б. Услуги на информационни агенции и пресагенции (CPC 962)	Във FR: Чуждестранното участие в съществуващи дружества, публикуващи издания на френски език, не може да надвишава 20 % от капитала или правата на глас в дружеството. Учредяването на чужди информационни агенции се извършва в съответствие с условията, установени в националната нормативна уредба. Учредяването на пресагенции от чуждестранни инвеститори е подчинено на принципа на реципрочност. В BG, CY, CZ, HU, LT, RO, PL, SK: Нелиберализирани. В PT: дружественият капитал на новинарските дружества, учредени в Португалия под правната форма „Sociedade Anónima“, трябва да бъде съставен от номинални акции.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
В. Услуги, предоставяни от библиотеки, архиви и музеи, и други културни услуги	В BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE: Нелиберализирани. В AT, LT: За участието на частни оператори в мрежите на библиотеките, архивите, музеите и другите услуги в областта на културата се изисква концесия или лиценз.
Г. Услуги в областта на спорта (CPC 9641)	В AT, SI: Нелиберализирани по отношение на услугите на ски училищата и планинските водачи. В BG, CY, CZ, EE, LV, MT, PL, RO, SK: Нелиберализирани.
Д. Услуги на паркове за отдих и плажове (CPC 96491)	Няма.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
16. ТРАНСПОРТНИ УСЛУГИ	
А. Морски транспорт	
а) Международен пътнически транспорт (CPC 7211 без национален каботажен транспорт ¹). б) Международен товарен превоз (CPC 7212 без национален каботажен транспорт ²).	В AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LT, LU, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE: нелиберализирани по отношение на установяването на дружество, вписано в търговския регистър за целите на управление на флот, който плава под националното знаме на държавата на установяване.

- ¹ Без да се засяга обхватът от дейности, които могат да бъдат считани като част от „каботажа“ съгласно съответното национално законодателство, поетите задължения не включват националния каботажен транспорт, за който се предполага, че обхваща пътническият или товарния транспорт между пристанище или точка, разположена в държава — членка на Европейския съюз, и друго пристанище или точка, разположена в същата държава членка, включително върху нейния континентален шелф, както е посочено в Конвенцията на ООН по морско право, както и трафика, който започва и завършва в същото пристанище или точка, разположена в държава — членка на Европейския съюз.
- ² Без да се засяга обхватът от дейности, които могат да бъдат считани като част от „каботажа“ съгласно съответното национално законодателство, поетите задължения не включват националния каботажен транспорт, за който се предполага, че обхваща пътническият или товарния транспорт между пристанище или точка, разположена в държава — членка на Европейския съюз, и друго пристанище или точка, разположена в същата държава членка, включително върху нейния континентален шелф, както е посочено в Конвенцията на ООН по морско право, както и трафика, който започва и завършва в същото пристанище или точка, разположена в държава — членка на Европейския съюз.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
Г. Автомобилен транспорт	
а) Превоз на пътници (CPC 7121 и CPC 7122)	ЕС: Чуждестранните инвеститори нямат право да предоставят транспортни услуги в рамките на държава — членка на Европейския съюз, (каботаж), освен в случай на отдаване под наем на автобус с водач за случаен превоз. ЕС: За таксиметровите услуги се извършва тест за икономическа необходимост. Основни критерии: Брой на съществуващите обекти и въздействие върху тях, гъстота на населението, географско разпределение, въздействие върху условията на пътното движение и разкриване на нови работни места. В АТ, ВГ: Изключителни права или разрешения се предоставят единствено на граждани на държавите — членки на Европейския съюз, и на юридически лица от Съюза със седалище в Съюза. В ВГ, CZ: Нелиберализирани по отношение на създаването на преки клонове (изисква се учредяване като юридическо лице). Във FI, LV: Изисква се разрешение, което не обхваща регистрираните в чужбина превозни средства. В LV и SE: Изискване установените субекти да използват превозни средства с национална регистрация. В ES: Тест за икономическа необходимост по отношение на CPC 7122. Основни критерии: местно търсене.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
	В IT, PT: За предлагането на услуги за ползване на лимузини се прилага тест за икономическа необходимост. Основни критерии: Брой на съществуващите обекти и въздействие върху тях, гъстота на населението, географско разпределение, въздействие върху условията на пътното движение и разкриване на нови работни места. В ES, IE, IT: Тест за икономическа необходимост за междуградски автобусни услуги. Основни критерии: Брой на съществуващите обекти и въздействие върху тях, гъстота на населението, географско разпределение, въздействие върху условията на пътното движение и разкриване на нови работни места. Във FR: Нелиберализирани по отношение на междуградските автобусни услуги.
б) Превоз на товари (CPC 7123 с изключение на транспорта на пощенски и куриерски пратки за собствена сметка ¹)	В AT, BG: Изключителни права или разрешения се предоставят единствено на граждани на държавите — членки на Европейския съюз, и на юридически лица от Съюза със седалище в Съюза. В ES: Може да бъде отказано разрешение за установяване на търговско присъствие в Испания за доставчици на услуги, чиято държава на произход не предоставя ефективен достъп до своите пазари за испанските доставчици на услуги (CPC 7123). В BG, CZ: Нелиберализирани по отношение на създаването на преки клонове (изисква се учредяване като юридическо лице). Във FI, LV: Изисква се разрешение, което не обхваща регистрираните в чужбина превозни средства. В LV и SE: Изискване установените субекти да използват превозни средства с национална регистрация. В IT, SK: Тест за икономическа необходимост. Основни критерии: местно търсене.

¹ Част от CPC 71235, която е посочена в ДАЛЕКОСЪОБЩИТЕЛНИ УСЛУГИ в позиция 7.A. „Пощенски и куриерски услуги“.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
Д. Тръбопроводен транспорт на стоки, различни от горива ¹ (CPC 7139)	В АТ: Изключителни права се предоставят единствено на граждани на държавите — членки на Европейския съюз, и на юридически лица от Съюза със седалище в Съюза.
17. СПОМАГАТЕЛНИ УСЛУГИ В ОБЛАСТТА НА ТРАНСПОРТА ²	
А. Спомагателни услуги в областта на морския транспорт а) Услуги по обработка на морски товари б) Услуги по складиране и съхраняване на товари (част от CPC 742) в) Услуги по митническо оформяне г) Услуги по съхранение и складиране на контейнери д) Услуги по корабно агентиране	В АТ, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE: Нелиберализирани по отношение на установяването на дружество, вписано в търговския регистър за целите на управление на флот, който плава под националното знаме на държавата на установяване. В IT: За услугите по обработка на морски товари тест за икономическа необходимост ³ . Основни критерии: брой на съществуващите обекти и въздействие върху тях, гъстота на населението, географско разпределение и разкриване на нови работни места. В BG: Нелиберализирани по отношение на създаването на преки клонове (изисква се учредяване като юридическо лице). Спомагателни услуги в областта на морския транспорт, изискващи използване на плавателни средства, могат да се предоставят единствено от плавателни средства, плаващи под българско знаме.

¹ Тръбопроводният транспорт на горива е посочен в ЕНЕРГИЙНИ УСЛУГИ, позиция 19.Б.

² Не включва услуги по поддръжка и ремонт на транспортно оборудване, които са посочени в БИЗНЕС УСЛУГИ, 6.Е.л) 1. Поддръжка и ремонт на плавателни съдове от 6.Е.л) 4. Поддръжка и ремонт на въздухоплавателни средства и техни части.

³ Тази мярка се прилага на основата на недискриминационен принцип.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
е) Морски спедиторски услуги ж) Отдаване под наем на плавателни съдове с екипаж (CPC 7213) з) Услуги по тласкане и влачене (CPC 7214) и) Помощни услуги в областта на морския транспорт (част от CPC 745) й) Други помощни и спомагателни услуги (включително кетъринг) (част от CPC 749)	В SI: Само юридически лица, установени в Словения (без клонове), могат да извършват митническо оформяне. Във FI: Услугите могат да се предоставят само от кораби, плаващи под финландски флаг. В HR: Нелиберализирани по отношение на: в) Услуги по митническо оформяне, г) Услуги по съхранение и складиране на контейнери, д) Услуги по корабно агентиране и е) Морски спедиторски услуги. По отношение на: а) Услуги по обработка на товари за превоз по море, б) Услуги по съхранение и складиране, й) Други помощни и спомагателни услуги (включително кетъринг), з) Услуги по тласкане и влачене и и) Помощни услуги в областта на морския транспорт: няма, с изключение на факта, че от чуждестранните юридически лица се изисква да имат установено в Хърватия дружество, на което да бъде предоставена концесия от пристанищните власти след процедура за възлагане на обществена поръчка. Броят на доставчиците на услуги може да бъде ограничен в съответствие с ограниченията в пристанищния капацитет.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
В. Спомагателни услуги в железопътния транспорт а) Услуги по обработка на товари (част от CPC 741) б) Услуги по съхранение и складиране (част от CPC 742) в) Услуги на агенции за превоз на товари (част от CPC 748) г) Услуги по тласкане и влачене (CPC 7113) д) Помощни услуги в железопътния транспорт (CPC 743) е) Други помощни и спомагателни услуги (част от CPC 749)	В BG: Нелиберализирани по отношение на създаването на преки клонове (изисква се учредяване като юридическо лице). Участието в български дружества е ограничено до 49 процента. В CZ: Нелиберализирани по отношение на създаването на преки клонове (изисква се учредяване като юридическо лице). В SI: Само юридически лица, установени в Словения (без клонове), могат да извършват митническо оформяне. В HR: Нелиберализирани по отношение на услугите по тласкане и влачене.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
Г. Спомагателни услуги в областта на автомобилния транспорт а) Услуги по обработка на товари (част от CPC 741) б) Услуги по съхранение и складиране (част от CPC 742) в) Услуги на агенции за превоз на товари (част от CPC 748) г) Даване под наем на търговски пътни превозни средства с водач (CPC 7124) д) Помощни услуги за пътнотранспортно оборудване (CPC 744) е) Други помощни и спомагателни услуги (част от CPC 749)	В АТ: За наемане на търговски пътни превозни средства с водач разрешение може да се предоставя единствено на лица с национална принадлежност на държавите — членки на Съюза, и на юридически лица от ЕС, чието седалище е в ЕС. В BG: Нелиберализирани по отношение на създаването на преки клонове (изисква се учредяване като юридическо лице). Участието в български дружества е ограничено до 49 процента. В CZ: Нелиберализирани по отношение на създаването на преки клонове (изисква се учредяване като юридическо лице). Във FI: Изисква се разрешение за наемане на търговски пътни превозни средства с водач, което не включва превозни средства, регистрирани в чужбина. В SI: Само юридически лица, установени в Словения (без клонове), могат да извършват митническо оформяне. В HR, CY: Нелиберализирани по отношение на отдаването под наем на търговски пътни превозни средства с водач.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
Д. Спонагателни услуги във въздушния транспорт	
а) Услуги по наземно обслужване (включително кетъринг)	В ЕС: Нелиберализирани, освен по отношение на достъпа до пазара. Категориите дейности зависят от големината на летището. Броят на доставчиците на услуги на всяко летище може да бъде ограничен поради ограничения в наличното пространство и до не по-малко от двама доставчици по други съображения. В BG: Нелиберализирани по отношение на създаването на преки клонове (изисква се учредяване като юридическо лице).
б) Услуги по съхранение и складиране (част от CPC 742)	В BG: Нелиберализирани по отношение на създаването на преки клонове (изисква се учредяване като юридическо лице). В PL: По отношение на съхранението на замразени или охладени стоки и на складирането на течности или газове в резервоари категориите дейности зависят от големината на летището. Броят на доставчиците на услуги на всяко летище може да бъде ограничен поради ограничения в наличното пространство и до не по-малко от двама доставчици по други съображения.
в) Услуги на агенции за превоз на товари (част от CPC 748)	В CY, CZ, HU, MT, PL, RO, SK: Нелиберализирани. В BG: Чуждестранни лица могат да предоставят такива услуги само чрез български дружества, в които имат участие до 49 %, и чрез клонове. В SI: Само юридически лица, установени в Словения (без клонове), могат да извършват митническо оформяне.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
Е. Спомагателни услуги в областта на тръбопроводния транспорт на стоки, различни от горива ¹ а) Услуги по съхранение и складиране на стоки, различни от горивата, пренасяни по тръбопроводи (част от CPC 742)	Няма.
18. ДРУГИ УСЛУГИ В ОБЛАСТТА НА ТРАНСПОРТА	
Предоставяне на услуги в комбинирания транспорт	Във всички държави — членки на Европейския съюз, с изключение на AT, BG, CY, CZ, EE, HR, HU, LT, LV, MT, PL, RO, SE, SI, SK: няма, без да се засягат ограниченията, посочени в настоящия списък, които се отнасят до един или друг начин на транспорт. В AT, BG, CY, CZ, EE, HR, HU, LT, LV, MT, PL, RO, SE, SI, SK: Нелиберализирани.

¹ Спомагателните услуги в областта на тръбопроводния транспорт на горива фигурират в ЕНЕРГИЙНИ УСЛУГИ в 19.В и „Услуги по съхранение и складиране на горива, транспортирани по тръбопроводи“.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
19. ЕНЕРГИЙНИ УСЛУГИ	
А. Услуги, свързани с минното дело (CPC 883) ¹	В CY: Нелиберализирани. В SI: За проучването и експлоатацията на минерални ресурси, включително регулирани услуги, свързани с минното дело, се изисква установяване във или гражданство на държава от ЕИП, Конфедерация Швейцария или държава — членка на ОИСР, или трета държава при условие на действителна реципрочност. Спазването на условието за реципрочност се проверява от Министерството за минното дело.
Б. Тръбопроводен транспорт на горива (CPC 7131)	В AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE: Нелиберализирани.

¹ Включва следните услуги, предоставяни срещу възнаграждение или по договор: съветнически и консултантски услуги във връзка с минното дело, подготвянето на терена, инсталирането на сондажна апаратура на терена, сондирането, услугите във връзка със сондирането, инсталирането на обсадни тръби и полагането на тръбопровод, подготвянето и осигуряването на сондиращ разтвор, контрола на твърдата фаза в разтвора, ваденето на попадналите в сондажния кладенец предмети и операциите в сондажния кладенец, геологията на сондажния кладенец и контрола на сондирането, вземането на сондажна ядка, вземането на проби от сондажния кладенец, въжените линии, осигуряването и прилагането на течни добавки (разсоли), осигуряването и инсталирането на допълнителни устройства, циментирането (нагнетяване с помпи), стимулирането (образуване на разломи, киселинна обработка и нагнетяване с помпи), увеличаването на дебита и ремонтните работи по сондажния кладенец, запущването и ликвидирането на сондажния кладенец. Не включва пряк достъп до природни ресурси или тяхното експлоатиране. Не включва дейностите по подготвяне на терена за добив на ресурси, различни от нефт и газ (CPC 5115), които са посочени в позиция 8. СТРОИТЕЛСТВО И СВЪРЗАНИ С НЕГО ИНЖЕНЕРНИ УСЛУГИ.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
В. Услуги по съхранение и складиране на горива, пренасяни по тръбопроводи (част от CPC 742)	В CY, CZ, MT, PL, SK: PL: По отношение на инвеститори от държави, които са доставчици на енергия, може да има забрана за придобиване на контрол над дейността. Нелиберализирани по отношение на създаването на преки клонове (изисква се учредяване като юридическо лице). Във FI: Нелиберализирани — поради съображения, свързани с енергийната сигурност — по отношение на контролирането или притежаването на терминал за втечен природен газ (наричан по-нататък „ВПП“) (включително частите от терминала за ВПП, които се използват за съхранение и регазификация на ВПП) от чуждестранни лица или предприятия.
Г. Търговски услуги по продажби на едро на твърди, течни и газообразни горива и свързани продукти (CPC 62271) и търговски услуги по продажби на едро на електроенергия, пара и топла вода	ЕС: Нелиберализирани по отношение на търговските услуги по продажби на едро на електроенергия, пара и топла вода Във FI: Нелиберализирани по отношение на вноса, търговията на едро и дребно с електроенергия. Прилагат се количествени ограничения под формата на монопол или изключителни права за внос на природен газ, както и за производството и разпределението на топлинна енергия и топла вода. В SK: Нелиберализирани по отношение на създаването на преки клонове (изисква се учредяване като юридическо лице) за течни и газообразни горива.
Д. Услуги за търговия на дребно с двигателно гориво (CPC 613) Е. Търговски услуги по продажби на дребно на мазут, бутилирана газ, въглища и дърва (CPC 63297) и търговски услуги по продажби на дребно на електроенергия, (небутилирана) газ, пара и топла вода	ЕС: Нелиберализирани по отношение на търговия на дребно с двигателно гориво, електроенергия, (небутилиран) газ, пара и топла вода. В BE, BG, DK, FR, IT, MT, PT: За получаването на разрешение за извършване на търговски услуги по продажби на дребно на мазут, бутилирана газ, въглища и дърва в универсални магазини (във Франция и Португалия само за големи магазини) се прави тест за икономическа необходимост. Основни критерии: Брой на функциониращите магазини и въздействие върху тях, гъстота на населението, географско разпределение, въздействие върху условията на пътното движение и разкриване на нови работни места.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
Ж. Услуги, свързани с енергоразпределението (CPC 887)	В AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, IE, HU, IT, LU, LT, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SE: Нелиберализирани, освен по отношение на консултантските услуги; няма за консултантските услуги. В SI: Нелиберализирани, освен по отношение на услугите, свързани с разпределение на газ; няма за услугите, свързани с разпределение на газ.
20. ДРУГИ УСЛУГИ, КОИТО НЕ СА ВКЛЮЧЕНИ ДРУГАДЕ	
а) Услуги по пране, (химическо) чистене и боядисване (CPC 9701)	Няма.
б) Фризьорски услуги (CPC 97021)	В CY: Нелиберализирани. В IT: Прилага се тест за икономическа необходимост въз основа на национално третиране. Основни критерии: брой на населението и гъстота на съществуващите стопански субекти.
а) Козметични услуги, маникюр и педикюр (CPC 97022)	В IT: Прилага се тест за икономическа необходимост въз основа на национално третиране. Основни критерии: брой на населението и гъстота на съществуващите стопански субекти. В CY: Изискване за гражданство.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
г) Други грижи за красотата, неклаифицирани другаде (CPC 97029)	В ИТ: Прилага се тест за икономическа необходимост въз основа на национално третиране. Основни критерии: брой на населението и гъстота на съществуващите стопански субекти. В СУ: Прилага се изискване за гражданство.
д) Спа процедури и нелечебни масажи, доколкото представляват процедури за отмора и поддържане на физическо благосъстояние и не са с медицинска или рехабилитационна цел ¹ (CPC ver. 1.0 97230)	В СУ: Прилага се изискване за гражданство.
е) Услуги по свързване на далекосъобщителни мрежи (CPC 7543)	Няма.

¹ Лечебните масажи и балнеоложките процедури са посочени в позиции 6.А.з) Медицински и дентални услуги, 6.А.й) 2. Услугите, предоставяни от медицински сестри, физиотерапевти и парамедицински персонал, както и здравните услуги, фигурират в 13.А „Болнични услуги“ и 13.В „Услуги, предоставяни в здравни заведения за настаняване, различни от болнични услуги“.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

СПИСЪК НА ОГРАНИЧЕНИЯТА В СЪОТВЕТСТВИЕ С ЧЛЕНОВЕ 18.3, 18.4, 18.8 И 18.9
(КЛЮЧОВ ПЕРСОНАЛ, ДИПЛОМИРАНИ СТАЖАНТИ И ТЪРГОВСКИ
ПРЕДСТАВИТЕЛИ)

1. В списъка на ограниченията в настоящото приложение се посочват икономическите дейности, либерализирани съгласно членове 18.3 и 18.4, и посредством резерви се уточняват ограниченията, които се прилагат за ключовия персонал, дипломираните стажанти и търговските представители в съответствие с членове 18.8 и 18.9. Списъкът в настоящото приложение съдържа две колони със следните съответни елементи:

- а) секторът или подсекторът, в който се прилагат ограничения; и
- б) описание на приложимите ограничения.

Европейският съюз не поема никакви задължения по отношение на ключовия персонал и дипломираните стажанти в икономически дейности, за които не поема задължения за установяване в съответствие с приложение 18-Б, нито поема задължения по отношение на търговски представители, извършващи стопански дейности, за които не поема задължения относно трансграничното предоставяне на услуги в съответствие с приложения 18-А и 18-Б.

2. За целите на настоящото приложение, когато се определят отделните сектори и подсектори:

- а) „СРС“ означава Централната класификация на продуктите, както е определена в член 9.3, буква в);

- б) „CPC ver. 1.0“ означава Централната класификация на продуктите, съставена от Статистическата служба на Организацията на обединените нации, Statistical Papers, Series M, № 77, CPC ver 1.0, 1998 г. и
- в) „ISIC rev 3.1“ означава Международната стандартна отраслова класификация на икономическите дейности, съставена от Статистическата служба на Организацията на обединените нации, Statistical Papers, Series M No 4, ISIC rev 3.1, 2002 г.

- 3. Задълженията за ключов персонал и дипломирани стажанти не се прилагат в случаите, когато замисълът или резултатът от временното им присъствие възпрепятства или въздейства по някакъв друг начин върху изхода от каквито и да е спорове или преговори в областта на трудовото законодателство или управлението.
- 4. Списъкът в настоящото приложение не включва мерки, свързани с изискванията и процедурите за квалификация, с техническите стандарти и с изискванията и процедурите за получаване на лиценз, когато те не представляват ограничение по смисъла на членове 18.3 и 18.4. Дори и да не са включени в списъка по-долу, тези мерки (напр. необходимостта да се получи лиценз, необходимостта от признаване на квалификациите в регулираните сектори, необходимостта от полагане на специални изпити, включително езикови, необходимостта от пощенски адрес на територията на държавата, където се осъществява стопанската дейност) при всички положения се прилагат за ключовия персонал и дипломираните стажанти от държава от Меркосур, подписала споразумението.
- 5. Доколкото в глава 18 не са поети задължения, продължават да се прилагат всички останали изисквания на законовите и подзаконовите разпоредби на страните, отнасящи се до влизането и временния престой, включително разпоредбите, касаещи периода на престой.
- 6. Независимо от разпоредбите на настоящата глава продължават да се прилагат всички изисквания на законовите и подзаконовите разпоредби на страните по отношение на заетостта и мерките за социална сигурност, включително подзаконовите разпоредби относно минималната работна заплата, както и относно колективните трудови договори.

7. Списъкът в настоящото приложение не засяга съществуването на публичен монопол и изключителни права, определени от Европейския съюз в приложение 18-Б.
8. В секторите, в които се извършват тестове за икономическа необходимост, основният критерий е оценката на положението на съответния пазар в държавата — членка на Европейския съюз, или региона, където трябва да се предостави услугата, включително като се взема предвид броят на съществуващите доставчици на услуги и въздействието върху тях.
9. Европейският съюз поема задължения по отношение на достъпа до пазара, както е посочено в член 18.3(1), разграничени по държави членки, когато е приложимо.
10. От съображения за правна сигурност се уточнява, че за Европейския съюз задължението за предоставяне на национално третиране не включва изискването за включване на физически или юридически лица от държавите от Меркосур, подписали споразумението, в обхвата на третирането, предоставяно в определена държава — членка на Европейския съюз, в съответствие с Договора за функционирането на Европейския съюз или съгласно мярка, приета в съответствие с посочения договор, включително прилагането им в държавите членки на Европейския съюз по отношение на:
 - а) физически лица от държава — членка на Европейския съюз, или пребиваващи в държава — членка на Европейския съюз лица; или
 - б) юридически лица, които са учредени или организирани съгласно правото на друга държава членка на Европейския съюз или на Европейския съюз и имат седалище, централно управление или основно място на стопанска дейност в държава — членка на Европейския съюз.

Такова национално третиране се предоставя на юридически лица, които са учредени или организирани съгласно правото на държава членка или на Европейския съюз и чието седалище, централно управление или основно място на стопанска дейност се намира в държава — членка на Европейския съюз, включително тези, които са притежавани или контролирани от физически или юридически лица от държавите от Меркосур, подписали споразумението.

11. В списъка в настоящото приложение се използват следните съкращения:

—	ЕС	Европейски съюз, включително всичките му държави членки
—	ЕИП	Европейско икономическо пространство
—	АТ	Австрия
—	BE	Белгия
—	BG	България
—	CY	Кипър
—	CZ	Чехия
—	DE	Германия
—	DK	Дания
—	EE	Естония
—	EL	Гърция
—	ES	Испания
—	FI	Финландия
—	FR	Франция
—	HR	Хърватия
—	HU	Унгария
—	IE	Ирландия
—	IT	Италия
—	LV	Латвия

—	LT	Литва
—	LU	Люксембург
—	MT	Малта
—	NL	Нидерландия
—	PL	Полша
—	PT	Португалия
—	RO	Румъния
—	SK	Словашка република
—	SI	Словения
—	SE	Швеция

Сектор или подсектор	Описание на резервите
Всички сектори	Обхват на вътрешнокорпоративните трансфери В BG: Броят на служителите, преместени чрез вътрешнокорпоративен трансфер, не трябва да надхвърля 10 % от средногодишния брой на гражданите на ЕС, наети от съответното българско юридическо лице. В случай че са наети по-малко от 100 души, е възможно броят на служителите по вътрешнокорпоративни трансфери, да надхвърли 10 % от общия брой на служителите, като това подлежи на разрешение. В HU: Категорията на лицата, преместени при вътрешнокорпоративен трансфер, е нелиберализирана по отношение на физическо лице, което е било съдружник в юридическо лице от подписала споразумението държава от Меркосур.
Всички сектори	Специалисти¹ ЕС: При оценката на специализираните познания на физическото лице се отчитат не само специфичните за предприятието познания, но и дали лицето има високо ниво на квалификация, включително подходящ професионален опит за даден вид работа или дейност, изискващи специфични технически познания, включително евентуална принадлежност към акредитирана професия.

¹ От съображения за правна сигурност се уточнява, че от мениджърите, ръководните кадри и специалистите може да се изисква да докажат, че притежават професионалните квалификации и опит, необходими в рамките на юридическото лице, към което са прехвърлени.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
Всички сектори	Дипломирани стажанти В BG, HU: За дипломирани стажанти се изисква тест за икономическа необходимост.¹ В AT, DE, ES, FR, HU, LT, SK: Стажът трябва да бъде свързан с получената университетска диплома
Всички сектори	Изпълнителни директори и одитори В AT: Изпълнителните директори на клонове на юридически лица трябва да пребивават в Австрия. Физическите лица в рамките на юридическо лице или клон, които отговарят за спазването на австрийското търговско законодателство, трябва да имат местожителство в Австрия. Във FI: Чуждестранно лице, извършващо търговска дейност в качеството си на частен предприемач, се нуждае от разрешение за извършване на търговска дейност и трябва да пребивава постоянно в ЕС. За всички сектори, с изключение на далекосъобщителните услуги, се прилагат изисквания за гражданство и за пребиваване по отношение на изпълнителния директор на дружество с ограничена отговорност. За предоставяне на далекосъобщителни услуги се изисква постоянно пребиваване на изпълнителния директор. Във FR: Изпълнителният директор на промишлено, търговско или занаятчийско предприятие трябва да получи специално разрешение, ако не притежава разрешително за пребиваване. В RO: Мнозинството от одиторите на търговски дружества и техните заместници трябва да бъдат румънски граждани. В SE: Изпълнителният директор на юридическо лице или клон трябва да пребивава в Швеция.

¹ По отношение на секторите в сферата на услугите тези ограничения не са по-строги от ограниченията, отразени в съществуващите задължения в рамките на ГАТС.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
Всички сектори	Вид предприятие В АТ, СЗ, СК: Лицата, преместени по вътрешнокорпоративен трансфер, дипломираните стажанти и търговските представители трябва да бъдат наети от предприятие, различно от организация с нестопанска цел; иначе са нелиберализирани. Във FI: Висшият ръководен персонал трябва да бъде нает от предприятие, различно от организация с нестопанска цел.
Всички сектори	Признаване ЕС: Директивите на ЕС за взаимното признаване на дипломи се прилагат само по отношение на гражданите на ЕС. Правото да се упражнява регулирана професионална дейност в една държава — членка на Европейския съюз, не означава и право тя да бъде упражнявана в друга държава — членка на Европейския съюз¹.

¹ За да бъде призната квалификацията на граждани на трети държави на цялата територия на ЕС, е необходимо да бъде договорено споразумение за взаимно признаване в рамката, предвидена в член 18.11.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
1. СЕЛСКО СТОПАНСТВО, ЛОВ, ГОРСКО СТОПАНСТВО	
А. Селско и ловно стопанство (ISIC rev 3.1: 011, 012, 013, 014, 015), с изключение на съветнически и консултантски услуги ¹	В АТ, DE, DK, HU, LT, MT, RO: Нелиберализирани по отношение на селскостопанските дейности. В СУ: Участието на инвеститори от подписали споразумението държави от Меркосур е разрешено само до дял от 49 % (четиридесет и девет процента). Във FR: За бъде прието дадено лице за член или за да действа в качеството на директор на селскостопански кооператив се изисква предварително разрешение. Във FI: Само граждани на ЕИП, пребиваващи в района за отглеждане на северни елени, могат да притежават право на собственост върху северни елени и да упражняват дейност по отглеждане на северни елени. Може да бъдат предоставени изключителни права. В IE: Изисква се разрешение за установяване от лица, пребиваващи в подписала споразумението държава от Меркосур, в дейности по мелничарство.

¹ Съветническите и консултантските услуги, свързани със селското, ловното и горското стопанство и риболова, са посочени в „Бизнес услуги“, позиции 6.Е.е).

Сектор или подсектор	Описание на резервите
Б. Горско стопанство и дърводобив (ISIC rev 3.1: 020), с изключение на съветнически и консултантски услуги ¹	В BG, DE, LT: Нелиберализирани по отношение на дърводобива.
2. РИБОЛОВ И АКВАКУЛТУРА (ISIC rev.3.1: 0501, 0502), с изключение на съветнически и консултантски услуги ²	Нелиберализирани.

¹ Съветническите и консултантските услуги, свързани със селското, ловното и горското стопанство и риболова, са посочени в „Бизнес услуги“, позиции 6.Е.е).

² Съветническите и консултантските услуги, свързани със селското, ловното и горското стопанство и риболова, са посочени в „Бизнес услуги“, позиции 6.Е.е).

Сектор или подсектор	Описание на резервите
3. Добивна промишленост¹ А. Добив на каменни и лигнитни въглища; добив на торф (ISIC rev 3.1: 10) Б. Добив на суров нефт и природен газ² (ISIC rev 3.1: 1110) В. Добив на метални руди (ISIC rev 3.1: 13) Г. Други видове добивна промишленост (ISIC rev 3.1: 14)	ЕС: Нелиберализирани по отношение на юридическите лица, контролирани от физически или юридически лица от държава, която не е членка на Съюза, която представлява повече от 5% (пет процента) от вноса на Съюза на петрол и природен газ. Нелиберализирани по отношение на създаването на преки клонове (изисква се учредяване като юридическо лице). Нелиберализирани по отношение на добив на суров нефт и природен газ. В СУ: Нелиберализирани.

¹ Прилага се хоризонталното ограничение по отношение на предоставянето на обществени услуги.

² Не включва услуги, свързани с минното дело, предоставяни срещу възнаграждение или по договор на петролни и газови полета, които са посочени в ЕНЕРГИЙНИ УСЛУГИ, позиция 19.А.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
4. ПРОИЗВОДСТВО ¹	
3. Издателска и полиграфическа дейност, възпроизвеждане на записани носители (ISIC rev 3.1: 22), с изключение на издателска и полиграфическа дейност срещу възнаграждение или по договор ²	В IT: За издателите се прилага изискване за гражданство. В PL: Изискване за гражданство за главните редактори на вестници и списания. В SE: Изискване за пребиваване на издателите и собствениците на дружества, занимаващи се с издателска и полиграфическа дейност.

¹ В този сектор не са включени съветническите услуги, свързани с производството, които са посочени в „Бизнес услуги“ в позиция 6.Е.з).

² Издателската и полиграфическата дейност срещу възнаграждение или по договор са посочени в БИЗНЕС УСЛУГИ, позиция 6.Е.п) „Полиграфическа и издателска дейност“.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
6. БИЗНЕС УСЛУГИ	
А. Професионални услуги	
а) Правни услуги (CPC 861) ¹ С изключение на правните консултации и услугите за правна документация и удостоверяване, предоставяни от юристи, които имат обществени функции, например нотариуси, съдебни изпълнители („huissiers de justice“) или други държавни служители („officiers publics et ministériels“).	В АТ, ЕС, ЕЛ, ЛТ, МТ, РО, SK: За придобиването на пълна адвокатска правоспособност, необходима за упражняване на професията в областта на вътрешното право (на ЕС и държавата членка на ЕС), се прилага изискване за гражданство. В Испания компетентният орган може да предоставя дерогации. В SK това изискване е съчетано с изискване за пребиваване. В СУ, FI: Изискване за гражданство и изискване за пребиваване. За предоставянето на правни услуги се изисква пълноправно членство в адвокатската колегия. За пълноправното членство в адвокатската колегия се прилагат изискване за гражданство и изискване за пребиваване. Само адвокати, вписани в адвокатската колегия, могат да бъдат съдружници, собственици на дялове/акции или членове на съветите на директорите на адвокатско дружество в Кипър.

¹ Включва услуги по предоставяне на правни консултации, услуги по процесуално представителство, услуги по арбитраж и помирение или медиация, както и услуги по изготвяне на юридически документи и удостоверяване. Предоставянето на правни услуги е разрешено само ако се касае за сферите на международното публично право, правото на ЕС и законодателството на всяка юрисдикция на мястото, където доставчикът на услуги или неговият персонал имат адвокатска правоспособност, и, както при предоставянето на друг вид услуги, се прилагат изискванията и процедурите за придобиване на правоспособност/получаване на разрешение, приложими в държавите — членки на Европейския съюз. За юристите, предоставящи юридически услуги във връзка с международното публично право и чуждестранното право, тези изисквания и процедури могат да са под формата и на спазването на местни етични кодекси, използване на званието, получено в държавата на произход (освен когато е приравнено към званието в приемащата държава), изисквания към застраховката, единствено регистрация в адвокатската колегия на приемащата държава или облекчен режим за приемане в адвокатската колегия на приемащата държава чрез полагане на изпит за правоспособност и съдебен или служебен адрес в приемащата държава. Правните услуги по въпросите на правото на ЕС по принцип трябва да се предоставят от или чрез напълно квалифициран юрист с адвокатска правоспособност в държава — членка на Европейския съюз, действащ от свое име, а правните услуги по въпросите на правото на конкретна държава — членка на Европейския съюз — от или чрез напълно квалифициран юрист с адвокатска правоспособност в същата държава членка, действащ от свое име. Ето защо може да е необходимо пълноправно членство в адвокатската колегия на съответната държава — членка на Европейския съюз за представителство пред съд или друг компетентен орган в ЕС, тъй като това представителство включва упражняването на националното процесуалното право и правото на ЕС. Въпреки това в някои държави — членки на Европейския съюз, се разрешава чуждестранни адвокати, които не са пълноправни членове на адвокатската колегия, да представляват по граждански дела страна, която е гражданин или принадлежи на държавата, в която този адвокат има право да упражнява професията си.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
	В BE: За пълноправното членство в адвокатската колегия, което е необходимо за услугите по процесуално представителство, се прилага изискване за гражданство. Изключения могат да се предоставят при определени условия (например изискване за пребиваване и реципрочност). Прилагат се квоти за представляване пред „Cour de cassation“ по дела, които не са наказателни. В BG: Адвокати от подписали споразумението държави от Меркосур могат да представляват само граждани от подписали споразумението държави от Меркосур, и то в условия на реципрочност и сътрудничество с български адвокати. За свързани с правна медиация услуги се изисква постоянно пребиваване. В CZ: За предоставянето на правни услуги, включително представителство пред съд, се изисква пълноправно членство в адвокатската колегия. Прилагат се недискриминационни изисквания за правна форма. За предоставянето на правни услуги в областта на вътрешното право (на ЕС и на държавата — членка на Европейския съюз), включително представителство пред съд, се изискват гражданство на държава от ЕИП или Швейцария и пребиваване в Чехия. В DK: Предоставянето на правни услуги под титлата Advokat е разрешено само за адвокати с датски лиценз за упражняване на професията. Представителството пред съд е запазено основно за адвокати с датски лиценз за практикуване. Други лица, различни от адвокати, които притежават датски лиценз за упражняване на професията, могат да предоставят правни услуги в съответствие с датския Закон за правните услуги, но нямат право да използват титлата Advokat.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
	В ES: За предоставянето на услуги като представители по индустриална собственост се изисква гражданство на държава от ЕИП. В HR: За пълноправното членство в адвокатската колегия, необходимо за предоставяне на услуги по процесуално представителство, се прилагат изискване за гражданство или изискване за гражданство на държава — членка на Европейския съюз. Във FI: За да бъдат вписани в регистъра на патентните агенти, което е необходимо условие за упражняването на професията, патентните агенти трябва да пребивават в държава страна по споразумението за ЕИП. Във FR: За предоставянето на правни услуги в областта на френското право, включително представителство пред съд, се изисква пълноправно членство в адвокатската колегия. За приемането за пълноправно членство в адвокатската колегия се изисква пребиваване (търговско присъствие). За предоставянето на правни услуги в областта на вътрешното право (на Европейския съюз и на държава — членка на Европейския съюз) може да се изисква търговското присъствие да е учредено под някоя от правните форми, позволени съгласно националното законодателство на недискриминационна основа. Някои правни форми могат да бъдат запазени изключително за юристи, които са членове на адвокатската колегия, също на недискриминационна основа. За представителството пред „Cour de cassation“ и „Conseil d'Etat“ се прилагат ограничения под формата на квоти. В адвокатско дружество, което предоставя услуги по отношение на френското право или правото на ЕС, дяловото участие и правото на глас може да подлежат на количествени ограничения, свързани с професионалната дейност на съдружниците.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
	В HU: За пълноправното членство в адвокатската колегия се прилагат изискване за гражданство и изискване за пребиваване. Обхватът на правните дейности на чуждестранните юристи се ограничава до предоставяне на правни консултации, които се провеждат въз основа на договор за сътрудничество, сключен с унгарски адвокат или адвокатска кантора. В LV: За положилите клетва адвокати, за които е запазено правото на процесуално представителство по наказателни производства, се прилага изискване за гражданство. В PT: Изискване за гражданство за достъп до професията на „solicitadores“ и за специалист в областта на индустриалната собственост. В SI: Възмездното представителство на клиенти пред съда зависи от търговското присъствие в Словения. Чуждестранен адвокат, който има право да упражнява професията в чужда държава, може да предоставя правни услуги или да упражнява юридическата професия при условията на член 34а от Закона за адвокатурата, ако е изпълнено условието за фактическа реципрочност. Спазването на условието за реципрочност се проверява от Министерството на правосъдието. Търговското присъствие на вписаните в словенската адвокатска колегия адвокати може да е само под формата на еднолично дружество, адвокатско дружество с ограничена отговорност (съдружие) или адвокатско дружество с неограничена отговорност (съдружие). Дейностите на адвокатското дружество се ограничават до предоставянето на правни услуги. Само адвокати могат да бъдат съдружници в адвокатско дружество. В SE: За приемане в адвокатската колегия, необходимо единствено за използването на шведското звание „advokat“, се прилага изискване за пребиваване.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
б) 1. Счетоводство и счетоводни услуги (CPC 86212, различни от „одиторски услуги“, CPC 86213, CPC 86219 и CPC 86220)	В АТ: За представителството пред компетентните органи се прилага изискване за гражданство. Във FR: За предоставянето на счетоводни услуги и водене на счетоводни книги от чуждестранен доставчик е необходимо решение на министъра на икономиката, финансите и промишлеността, съгласувано с министъра на външните работи. В СУ: На професионалисти от трети държави се издава специален лиценз при спазване на определени условия.
б) 2. Одиторски услуги (CPC 86211 и 86212, различни от счетоводни услуги)	В АТ: За представителство пред компетентните органи и за извършване на одитите, предвидени в специални австрийски закони (напр. Закона за акционерните дружества, Закона за фондовата борса, Закона за банковата дейност и т.н.), се прилага изискване за гражданство. В DK: Изискване за пребиваване. В ES: Изискване за гражданство на извършващи задължителен одит одитори и за администратори, директори и съдружници в дружества, различни от включените в обхвата на Директива 2006/43/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 17 май 2006 г. относно задължителния одит на годишните счетоводни отчети и консолидираните счетоводни отчети, за изменение на Директиви 78/660/ЕИО и 83/349/ЕИО на Съвета и за отмяна на Директива 84/253/ЕИО на Съвета (ОВ L 157, 9.6.2006 г., стр. 87).

Сектор или подсектор	Описание на резервите
	Във FI: Изискване за пребиваване на поне един от одиторите във финландско дружество с ограничена отговорност. В HR: Одиторски услуги могат да бъдат предоставяни единствено от одитори, които притежават официално признат лиценз от хърватската Камара на одиторите. В IT: Изискване за гражданство за администратори, директори и съдружници в дружества, различни от включените в обхвата на Директива 2006/43/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 17 май 2006 г. относно задължителния одит на годишните счетоводни отчети и консолидираните счетоводни отчети, за изменение на Директиви 78/660/ЕИО и 83/349/ЕИО на Съвета и за отмяна на Директива 84/253/ЕИО на Съвета (ОВ L 157, 9.6.2006 г., стр. 87). Изискване за пребиваване на одиторите, които са физически лица. В SE: Само получили разрешение за практикуване в Швеция одитори могат да предоставят услуги по правен одит на някои юридически лица, и по-специално на всички дружества с ограничена отговорност. За получаване на разрешение се изисква пребиваване. В CY: На одитори от трети държави се издава специален лиценз при спазване на определени условия.
в) консултантски услуги в областта на данъчното облагане (CPC 863)¹	В AT: За представителството пред компетентните органи се прилага изискване за гражданство. В BG: За специалисти се прилага изискване за гражданство. В HU: Изискване за пребиваване. В CY: На професионалисти от трети държави се издава специален лиценз при спазване на определени условия.

¹ Не включва услуги по правни съвети и процесуално представителство по данъчноправни въпроси, които са посочени в ПРАВНИ УСЛУГИ, позиция 6.A.a).

Сектор или подсектор	Описание на резервите
г) архитектурни услуги и д) услуги по градоустройствено планиране и ландшафтна архитектура (CPC 8671 и CPC 8674)	В ЕЕ: Поне едно от отговорните лица (ръководител на проект или консултант) трябва да пребивава в Естония. В BG: Чуждестранните специалисти трябва да имат най-малко двугодишен професионален опит в областта на строителството. Изискване за гражданство за услугите по градоустройствено планиране и ландшафтна архитектура. В CZ, EL, HR, HU: Изискване за пребиваване. В CY: Прилага се изискване за гражданство. В SK: Изискване за пребиваване и изискване за гражданство.
е) инженерни услуги и ж) интегрирани инженерни услуги (CPC 8672 и CPC 8673)	В ЕЕ: Поне едно от отговорните лица (ръководител на проект или консултант) трябва да пребивава в Естония. В BG: Чуждестранните специалисти трябва да имат най-малко двугодишен професионален опит в областта на строителството. В HR: Изискване за пребиваване. В EL, HU: Изискване за пребиваване (за CPC 8673 изискването за пребиваване се отнася единствено до дипломираните стажанти). В CY: Прилага се изискване за гражданство. В SK: Изискване за пребиваване и изискване за гражданство.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
з) медицински (включително услуги, предоставяни от психолози) и стоматологични услуги (CPC 9312 и част от CPC 85201)	В CZ, IT, LT, SK: Изискване за пребиваване. В CZ, SK: За чуждестранни физически лица се изисква разрешение от компетентните органи. В BE, LU, SI: За дипломирани стажанти, които са чуждестранни физически лица, се изисква разрешение от компетентните органи. В BG, CY, MT: Изискване за гражданство. В DK: Може да се даде ограничено разрешение за изпълнение на специфична функция за максимален срок от 18 месеца, като се прилага изискване за пребиваване. Във FR: Изискване за гражданство. Въпреки това достъпът е възможен в рамките на годишни квоти. В HR: Всички лица, предоставящи услуги директно на пациенти или лекуващи пациенти, трябва да имат разрешение от професионалната камара. В LV: Тестове за икономическа необходимост за лекари и стоматолози в даден регион. В PL: Чуждестранните лица трябва да получат разрешение, за да упражняват медицинската професия. Чуждестранните лекари разполагат с ограничени изборителни права в рамките на професионалните организации. В PT: Изискване за пребиваване за психолозите.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
и) ветеринарни услуги (CPC 932)	В BG, CY, DE, EL, FR, HR, HU: Изискване за гражданство (във Франция, ограничено до гражданите на ЕС и ЕИП). В CZ, SK: Изискване за гражданство и изискване за пребиваване. В DK, IT: Изискване за пребиваване. В PL: Изискване за гражданство. Чуждестранните лица могат да кандидатстват за разрешително за упражняване на професията.
й) 1. Акушерски услуги (част от CPC 93191)	В BE, LU: За дипломирани стажанти, които са чуждестранни физически лица, се изисква разрешение от компетентните органи. В DK: Може да се даде ограничено разрешение за изпълнение на специфична функция за максимален срок от 18 (осемнайсет) месеца, за което се прилага изискване за пребиваване. Във FR: Изискване за гражданство. Въпреки това достъпът е възможен в рамките на годишни квоти. В HR: Всички лица, предоставящи услуги директно на пациенти или лекуващи пациенти, трябва да имат разрешение от професионалната камара. В CY, HU: Изискване за гражданство. В CZ: Нелиберализирани. В DK: Може да се даде ограничено разрешение за изпълнение на специфична функция за максимален срок от 18 месеца, като се прилага изискване за пребиваване.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
	В IT, SK: Изискване за пребиваване. В LV: Въз основа на тест за икономическа необходимост, определен според общия брой акушерки в даден регион, които са получили разрешение от местните здравни органи. В LT: За чуждестранни физически лица се изисква разрешение от компетентните органи. В PL: Изискване за гражданство. Чуждестранните лица могат да кандидатстват за разрешително за упражняване на професията.
й) 2. Услуги, предоставяни от медицински сестри, физиотерапевти и парамедицински персонал; (част от CPC 93191)	В BE, FR, LU: За дипломирани стажанти, които са чуждестранни физически лица, се изисква разрешение от компетентните органи. В RO, SK: За чуждестранни физически лица се изисква разрешение от компетентните органи. В DK: Може да се даде ограничено разрешение за изпълнение на специфична функция за максимален срок от 18 месеца, като се прилага изискване за пребиваване. В HR: Всички лица, предоставящи услуги директно на пациенти или лекуващи пациенти, трябва да имат разрешение от професионалната камара. В HU, CY: Изискване за гражданство. В LV: Въз основа на тест за икономическа необходимост, определен според общия брой медицински сестри в даден регион, които са получили разрешение от местните здравни органи. В LT: За чуждестранни физически лица се изисква разрешение от компетентните органи. В SK: Изискване за пребиваване.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
к) търговски услуги по продажби на дребно на лекарствени продукти, медицински и ортопедични стоки (CPC 63211) и други услуги, предоставяни от фармацевти ¹	Във FR: за управляването на аптека се изисква гражданство на държава от ЕИП или на Конфедерация Швейцария. Чуждестранните фармацевти може да получават разрешение за установяване в рамките на годишни квоти. В DE, EL, SK, CY: Изискване за гражданство. В HU: Изискване за гражданство, с изключение на продажби на дребно на фармацевтични продукти, медицински и ортопедични стоки (CPC 93191). В IT, PT, SK: Изискване за пребиваване.
Г. Услуги, свързани с недвижими имоти ²	
а) Във връзка със собствени или наети имоти (CPC 821)	В FR, HU, IT, PT: Изискване за пребиваване. В SI: Изискване за гражданство.
б) Срещу възнаграждение или по договор (CPC 822)	В DK: Изискване за пребиваване, освен ако не бъде отменено от датския Орган по въпросите на предприятията. В FR, HU, IT, PT: Изискване за пребиваване. В SI: Изискване за гражданство.

¹ Към доставките на лекарствени продукти за населението, както и към предоставянето на други услуги, съществуват изисквания и процедури за издаване на разрешения и за квалификация, приложими в държавите — членки на Европейския съюз. По принцип правото за извършване на тази дейност е запазено за фармацевти. В някои държави членки само доставките на лекарства, отпускани по лекарско предписание, са запазени за фармацевти.

² Тези услуги са свързани с професията на брокер на недвижими имоти и не засягат правата или ограниченията за физически лица и правни образувания, закупуващи недвижими имоти.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
Д. Услуги по отдаване под наем или на лизинг без оператори	
д) На лични и домакински вещи (CPC 832)	ЕС: Условие за гражданство на специалистите и дипломираните стажанти.
е) Отдаване под наем на далекосъобщителна техника (CPC 7541)	ЕС: Условие за гражданство на специалистите и дипломираните стажанти.
Е. Други бизнес услуги	
д) Услуги по технически изпитвания и анализи (CPC 8676)	В ИТ, РТ: Изискване за пребиваване за биолози и химици аналитици.
е) Съветнически и консултантски услуги, свързани със селското, ловното и горското стопанство (част от CPC 881)	В ИТ: Изискване за пребиваване на агрономи (periti agrari).

Сектор или подсектор	Описание на резервите
й) 2. Услуги по безопасност (CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304 и CPC 87305)	В BE: Изискване за гражданство и изискване за пребиваване на ръководния персонал. В BG, CY, CZ, EE, LV, LT, MT, PL, RO, SI, SK: Изискване за гражданство и изискване за пребиваване. В DK: За мениджърите и летищната охрана се прилагат изискване за гражданство и изискване за пребиваване. В PT: Изискване за гражданство за специализирания персонал. Във FR: Изискване за гражданство за изпълнителните директори и директорите. В IT: За да се получи необходимото разрешение за охранителна дейност и превоз на ценности се прилагат изискване за гражданство и изискване за пребиваване. В ES: Изискване за гражданство за персонала в областта на сигурността.
к) Свързани научни и технически консултантски услуги (CPC 8675)	В BG: За специалисти се прилага изискване за гражданство. В DE: Изискване за гражданство на геодезисти, назначени от държавата. Във FR: Изискване за гражданство за дейностите по измерване на поземлени участъци във връзка с установяване на права на собственост и с поземленото право. В IT, PT: Изискване за пребиваване.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
л) 1. Поддръжка и ремонт на плавателни съдове (част от CPC 8868)	В МТ: Изискване за гражданство.
л) 2. Поддържане и ремонт на железопътно оборудване (част от CPC 8868)	В LV: Изискване за гражданство.
л) 3. Поддръжка и ремонт на моторни превозни средства, мотоциклети, снегомобили и оборудване за автомобилен транспорт (CPC 6112, CPC 6122, част от CPC 8867 и част от CPC 8868)	ЕС: Изискване за гражданство на специалистите и дипломираните стажанти във връзка с поддържането и ремонта на моторни превозни средства, мотоциклети и снегомобили.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
л) 5. Поддържане и ремонт на продукти от метали, техника (без офис техника), оборудване (без транспортно и офис оборудване) и лични вещи и стоки за бита ¹ (CPC 633, CPC 7545, CPC 8861, CPC 8862, CPC 8864, CPC 8865 и CPC 8866)	ЕС: Изискване за гражданство за специалистите и дипломираните стажанти, освен по отношение на: — BE, DE, DK, ES, FR, EL, HU, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SE за CPC 633, 8861, 8866; — BG за услуги по поддържане и ремонт на лични вещи и стоки за бита (с изкл. на бижута): CPC 63301, 63302, част от 63303, 63304, 63309; — AT за CPC 633, 8861—8866; — EE, FI, LV, LT за CPC 633, 8861—8866; — CZ, SK за CPC 633, 8861 – 8865; и — SI за CPC 633, 8861, 8866.
м) Почистване на сгради (CPC 874)	В CY, EE, HR, MT, PL, RO, SI: За специалисти се прилага изискване за гражданство.
н) Фотографски услуги (CPC 875)	В HR, LV: Изисквания за гражданство за специализирани фотографски услуги. В PL: Изискване за гражданство за извършване на фотографски услуги за снимки от въздуха.

¹ Ремонтът и поддръжката на транспортно оборудване (CPC 6112, 6122, 8867 и CPC 8868) фигурират в позиции от 6.Е.л) 1. Поддръжка и ремонт на плавателни съдове от 6.Е.л) 3. Поддръжка и ремонт на моторни превозни средства, мотоциклети, снегомобили и оборудване за автомобилен транспорт.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
п) Полиграфическа и издателска дейност (CPC 88442)	В SE: Изискване за пребиваване на издателите и собствениците на дружества, занимаващи се с издателска и полиграфическа дейност. В HR: Изискване за пребиваване на издателите.
р) Услуги по организиране на конгреси (част от CPC 87909)	В SI: Изискване за гражданство.
с) 1. Услуги по писмени и устни преводи (CPC 87905)	Във FI: Изискване за пребиваване за заклетите писмени преводачи. В CY: Изискване за гражданство и изискване за пребиваване.
с) 3. Услуги по събиране на парични вземания (CPC 87902)	В BE, EL, IT: Изискване за гражданство.
с) 4. Услуги по събиране на финансова информация за кредитния статус (CPC 87901)	В BE, EL, IT: Изискване за гражданство.
с) 5. Копирни услуги (CPC 87904) ¹	ЕС: Условие за гражданство на специалистите и дипломираните стажанти.

¹ Не включва полиграфическите услуги, които попадат в позиция CPC 88442 и са посочени в позиция 6.Е.п). „Полиграфическа и издателска дейност“.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
8. СТРОИТЕЛСТВО И СВЪРЗАНИ С НЕГО ИНЖЕНЕРНИ УСЛУГИ (CPC 511, CPC 512, CPC 513, CPC 514, CPC 515, CPC 516, CPC 517 и CPC 518)	В BG: Чуждестранните специалисти трябва да имат най-малко двугодишен професионален опит в областта на строителството. В СУ: Прилагат се специални условия и се изисква разрешение.
9. ДИСТРИБУТОРСКИ УСЛУГИ (с изключение на дистрибуцията на оръжия, боеприпаси и други военни материали)	В СУ: Изискване за гражданство и изискване за пребиваване енергоразпределението.
В. Услуги по търговия на дребно ¹	В СУ: Изисквания за гражданство за фармацевтични продукти, медицински и ортопедични стоки и други услуги, предоставяни от фармацевти.
в) Услуги за търговия на дребно с хранителни продукти (CPC 631)	Във FR: Изискване за гражданство за продавачите на тютюневи изделия („buraliste“).

¹ Не включва услугите по поддържане и ремонт, които са посочени в БИЗНЕС УСЛУГИ в 6.Е.1) 1, 2, 3 и 5.
Не включва търговските услуги по продажба на дребно на енергийни продукти, които са посочени в ЕНЕРГИЙНИ УСЛУГИ 19.А.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
10. ОБРАЗОВАТЕЛНИ УСЛУГИ (само частно финансирани услуги)	
А. Услуги в областта на началното образование (CPC 921)	Във FR: За преподаването в частно финансирана образователна институция се изисква гражданство на ЕС. Независимо от това чуждестранните граждани може да получат разрешение от съответните компетентни органи, за да преподават в институции за основно образование. Чуждестранните граждани може също да получат разрешение от съответните компетентни органи за създаване и стопанисване или управление на институции за основно образование. Разрешението се предоставя въз основа на дискреционна преценка. В IT: Изискване за гражданство за доставчиците на услуги, които са получили разрешение да издават признати от държавата дипломи. В EL: За учители се прилага изискване за гражданство.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
Б. Услуги в областта на средното образование (CPC 922)	Във FR: За преподаването в частно финансирана образователна институция се изисква гражданство на ЕС. Независимо от това чуждестранните граждани може да получат разрешение от съответните компетентни органи, за да преподават в институции за средно образование. Чуждестранните граждани може също да получат разрешение от съответните компетентни органи за създаване и стопанисване или управление на институции за средно образование. Разрешението се предоставя въз основа на дискреционна преценка. В IT: Изискване за гражданство за доставчиците на услуги, които са получили разрешение да издават признати от държавата дипломи. В EL: За учители се прилага изискване за гражданство. В LV: Изискване за гражданство за образователни услуги във връзка с техническо и професионално средно образование от училищен тип за ученици с увреждания (CPC 9224).

Сектор или подсектор	Описание на резервите
В. Услуги в областта на висшето образование (CPC 923)	Във FR: За преподаването в частно финансирана образователна институция се изисква гражданство на ЕС. Независимо от това чуждестранните граждани може да получат разрешение от съответните компетентни органи, за да преподават в институции за висше образование. Чуждестранните граждани може също да получат разрешение от съответните компетентни органи за създаване и стопанисване или управление на институции за висше образование. Разрешението се предоставя въз основа на дискреционна преценка. В CZ, SK: Изискване за гражданство за услугите на образованието след завършено средно образование, с изключение на техническото и професионалното обучение след завършване на средно образование (CPC 92310). В IT: Изискване за гражданство за доставчиците на услуги, които са получили разрешение да издават признати от държавата дипломи. В DK: За учители се прилага изискване за гражданство.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
12. ФИНАНСОВИ УСЛУГИ	
А. Застрахователна дейност и свързани с нея услуги	В АТ: Клоновете трябва да се ръководят от две физически лица с постоянно пребиваване в Австрия. В ЕЕ: В областта на прякото застраховане в управителния орган на застрахователно акционерно дружество с капиталово участие на държава от Меркосур може да има граждани от подписали споразумението държави от Меркосур, само ако техният брой е пропорционален на участието на Меркосур и в никой случай не представлява повече от половината членове на ръководството. Директорът на дъщерно дружество или независимо дружество трябва да притежава разрешение за постоянно пребиваване в Естония. В ЕС: Изискване за пребиваване на актюерите (или двегодишен професионален опит в областта на актюерските услуги). В ИТ: За актюерската професия се прилага изискване за пребиваване. В НР: Изискване за пребиваване. Във FI: Поне половината от членовете на съвета на директорите и надзорния съвет трябва да имат местожителство в ЕИП, освен когато компетентните органи са разрешили изключение от това правило. Поне един одитор трябва да пребивава постоянно в ЕИП. Генералният представител на застрахователно дружество от държава от Меркосур трябва да пребивава на територията на Финландия, освен ако главното управление на дружеството е в ЕС.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
Б. Банкови и други финансови услуги (без застраховане)	В BG: изисква се постоянно пребиваване в България за изпълнителните директори и управителя. Във FI: един изпълнителен директор и поне един одитор във всички кредитни институции трябва да пребивават в ЕС, освен ако Органът за финансов надзор не е разрешил изключение от това правило. Брокерът (физическо лице) за търговия с деривативни инструменти трябва да е с местопребиваване в ЕС. В IT: Условие за пребиваване на територията на държава — членка на Европейския съюз, за „promotori di servizi finanziari“ (финансови агенти по продажби). В LT: Поне един от ръководителите на банката трябва да говори литовски език. В PL: За поне един от изпълнителните директори на банката се прилага изискване за гражданство. В HR: Изискване за пребиваване. Управителният съвет трябва да ръководи дейността на кредитната институция от територията на Хърватия. Поне един от членовете на управителния съвет трябва да владее добре хърватски език.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
13. ЗДРАВНИ И СОЦИАЛНИ УСЛУГИ (само частно финансирани услуги) А. Болнични услуги (CPC 9311) Б. Услуги за превоз на пациенти с линейка (CPC 93192) В. Услуги, предоставяни в здравни заведения за настаняване, различни от болнични услуги (CPC 93193) Д. Социални услуги (CPC 933)	Във FR: За упражняването на ръководни функции в областта на болничните услуги и услугите на спешния медицински транспорт, услугите, предоставяни в здравни заведения за настаняване (различни от болничните заведения) и социалните услуги е необходимо разрешение. В процеса на издаване на разрешение се взема предвид наличието на местни ръководни кадри. В LV: тест за икономическа необходимост от лекари, стоматолози, акушери, медицински сестри, физиотерапевти и помощен медицински персонал. В PL: чуждестранните лица трябва да получат разрешение, за да упражняват лекарската професия. Чуждестранните лекари разполагат с ограничени изборителни права в рамките на професионалните организации. В HR: Всички лица, предоставящи услуги директно на пациенти или лекуващи пациенти, трябва да имат разрешение от професионалната камара. В SI: Всички лица, предоставящи услуги директно на пациенти или лекуващи пациенти, се нуждаят от лиценз и разрешение за предоставяне на здравни услуги от Министерството на здравеопазването.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
14. ТУРИСТИЧЕСКИ УСЛУГИ И УСЛУГИ, СВЪРЗАНИ С ПЪТУВАНИЯ	
А. Хотелиерство, ресторантьорство и кетъринг (CPC 641, CPC 642 и CPC 643) с изключение на кетъринга при услугите на въздушния транспорт	В BG: броят на чуждестранните управители не трябва да надхвърля броя на управителите, които са български граждани, в случаите, когато публичното (държавно или общинско) участие в собствения капитал на българско дружество надхвърля 50 %. В HR: изискване на гражданство за услуги по настаняване и кетъринг в домашна обстановка и селски домове.
Б. Услуги на туристически агенции и туроператори (включително организатори на екскурзии) (CPC 7471)	В BG: броят на чуждестранните управители не трябва да надхвърля броя на управителите, които са български граждани, в случаите, когато публичното (държавно или общинско) участие в собствения капитал на българско дружество надхвърля 50 %. В HR: одобрение от Министерството на туризма за заемане на длъжността офис мениджър.
В. Екскурзоводски услуги (CPC 7472)	В BG, CY, ES, HR, HU, IT, LT, MT, PL, SK: Изискване за гражданство. В EL: Изисква се диплома от училищата за екскурзоводи към гръцкото Министерство на туризма. Може да се получи освобождаване от това изискване, ако се потвърди отсъствието на екскурзовод за конкретен език. Във FR: Франция си запазва правото да изисква гражданство на ЕС за предоставянето на екскурзоводски услуги на своята територия.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
15. УСЛУГИ В ОБЛАСТТА НА ОТДИХА, КУЛТУРАТА И СПОРТА (различни от аудио-визуалните услуги)	
А. Развлекателни услуги (включително тези, предлагани от театри, изпълнители на живо, циркове и дискотеки) (CPC 9619)	Във FR: необходимо е разрешение за достъп до ръководни функции. Когато се изисква разрешение за повече от 2 (две) години, за да бъде то дадено, се прилага условие за гражданство.
16. ТРАНСПОРТНИ УСЛУГИ	
А. Морски транспорт	
а) Международен пътнически транспорт (CPC 7211 без национален каботажен транспорт). б) Международен товарен превоз (CPC 7212 без национален каботажен транспорт)	ЕС: За екипажите на корабите се прилага изискване за гражданство. В АТ: изискване за гражданство за мнозинството от изпълнителните директори.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
Г. Автомобилен транспорт	
а) Превоз на пътници (CPC 7121 и CPC 7122)	В АТ: Изискване за гражданство на лица и собственици на дялове/акции, упълномощени да представляват правно образувание или съдружие. В DK, HR: Изискване за гражданство и изискване за пребиваване на ръководния персонал. В BG, MT, CY: Изискване за гражданство.
б) Превоз на товари (CPC 7123 с изключение на транспорта на пощенски и куриерски пратки за собствена сметка)	В АТ: Изискване за гражданство на лица и собственици на дялове/акции, упълномощени да представляват правно образувание или съдружие. В BG, MT: Изискване за гражданство. В HR: Изискване за гражданство и изискване за пребиваване на ръководния персонал.
Д. Тръбопроводен транспорт на стоки, различни от горива ¹ (CPC 7139)	В АТ: За изпълнителните директори се прилага изискване за гражданство.

¹ Тръбопроводният транспорт на горива е посочен в ЕНЕРГИЙНИ УСЛУГИ, позиция 19.Б.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
17. СПОМАГАТЕЛНИ УСЛУГИ В ОБЛАСТТА НА ТРАНСПОРТА ¹	
А. Спомагателни услуги в областта на морския транспорт а) Услуги по обработка на морски товари б) Услуги по складиране и съхраняване на товари (част от СРС 742) в) Услуги по митническо оформяне г) Услуги по съхранение и складиране на контейнери д) Услуги по корабно агентиране	В АТ: изискване за гражданство за мнозинството от изпълнителните директори. В ВG, МТ: Изискване за гражданство. В DK: За услугите по митническо оформяне се прилага изискване за пребиваване. В EL: За услугите по митническо оформяне се прилага изискване за гражданство. В IT: За „raccomandatario marittimo“ (корабен агент) се прилага изискване за пребиваване.

¹ Не включва услуги по поддръжка и ремонт на транспортно оборудване, които са посочени в БИЗНЕС УСЛУГИ, 6.Е.л) 1. Поддръжка и ремонт на плавателни съдове от 6.Е.л) 3. Поддръжка и ремонт на моторни превозни средства, мотоциклети, снегомобили и оборудване за автомобилен транспорт.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
е) Морски спедиторски услуги ж) Отдаване под наем на плавателни съдове с екипаж (CPC 7213) з) Услуги по тласкане и влачене (CPC 7214) и) Помощни услуги в областта на морския транспорт (част от CPC 745) й) Други помощни и спомагателни услуги (с изключение на кетъринга) (част от CPC 749)	
Г. Спомагателни услуги в областта на автомобилния транспорт г) Отдаване под наем на търговски пътни превозни средства с водач (CPC 7124)	В АТ: Изискване за гражданство на лица и собственици на дялове/акции, упълномощени да представляват правно образувание или съдружие. В ВГ, МТ: изискване за гражданство. В СУ: Изискване за гражданство на таксиметровите шофьори.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
Е. Спомагателни услуги в областта на тръбопроводния транспорт на стоки, различни от горива¹ а) Услуги по съхранение и складиране на стоки, различни от горивата, пренасяни по тръбопроводи (част от CPC 742)	В АТ: За изпълнителните директори се прилага изискване за гражданство.

¹ Спомагателните услуги в областта на тръбопроводния транспорт на горива са посочени в ЕНЕРГИЙНИ УСЛУГИ, позиция 19.А.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
19. ЕНЕРГИЙНИ УСЛУГИ	
А. Услуги, свързани с минното дело (CPC 883) ¹	В SK: Изискване за пребиваване. В CY: Нелиберализирани.
20. ДРУГИ УСЛУГИ, КОИТО НЕ СА ВКЛЮЧЕНИ ДРУГАДЕ	
а) Услуги по пране, (химическо) чистене и боядисване (CPC 9701)	ЕС: Условие за гражданство на специалистите и дипломираните стажанти.
б) Фризьорски услуги (CPC 97021)	ЕС: Условие за гражданство на специалистите и дипломираните стажанти.

¹ Включва следните услуги, предоставяни срещу възнаграждение или по договор: съветнически и консултантски услуги във връзка с минното дело, подготвянето на терена, инсталирането на сондажна апаратура на терена, сондирането, услугите във връзка със сондирането, инсталирането на обсадни тръби и полагането на тръбопровод, подготвянето и осигуряването на сондиращ разтвор, контрола на твърдата фаза в разтвора, ваденето на попадналите в сондажния кладенец предмети и операциите в сондажния кладенец, геологията на сондажния кладенец и контрола на сондирането, вземането на сондажна ядка, вземането на проби от сондажния кладенец, въжените линии, осигуряването и прилагането на течни добавки (разсоли), осигуряването и инсталирането на допълнителни устройства, циментирането (нагнетяване с помпи), стимулирането (образуване на разломи, киселинна обработка и нагнетяване с помпи), увеличаването на дебита и ремонтните работи по сондажния кладенец, запущването и ликвидирането на сондажния кладенец. Не включва пряк достъп до природни ресурси или тяхното експлоатиране. Не включва дейностите по подготвяне на терена за добив на ресурси, различни от нефт и газ (CPC 5115), които са посочени в позиция 8. Строителство и свързани с него инженерни услуги.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
а) Козметични услуги, маникюр и педикюр (CPC 97022)	ЕС: Условие за гражданство на специалистите и дипломираните стажанти.
г) Други грижи за красотата, неклаифицирани другаде (CPC 97029)	ЕС: Условие за гражданство на специалистите и дипломираните стажанти.
д) Спа процедури и нелечебни масажи, доколкото представляват процедури за отмора и поддържане на физическо благосъстояние и не са с медицинска или рехабилитационна цел ¹ (CPC ver. 1.0 97230)	ЕС: Условие за гражданство на специалистите и дипломираните стажанти.

¹ Лечебните масажи и балнеоложките процедури са посочени в позиции 6.А.з) Медицински (включително услуги на психолози) и дентални услуги, 6.А.й) 2. Услугите, предоставяни от медицински сестри, физиотерапевти и парамедицински персонал, както и здравните услуги, фигурират в 13.А „Болнични услуги“ и 13.В „Услуги, предоставяни в здравни заведения за настаняване, различни от болнични услуги“.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

СПИСЪК НА ЗАДЪЛЖЕНИЯТА ПО ОТНОШЕНИЕ НА ДОСТАВЧИЦИТЕ НА УСЛУГИ
ПО ДОГОВОР
И НЕЗАВИСИМИ СПЕЦИАЛИСТИ
В СЪОТВЕТСТВИЕ С ЧЛЕНОВЕ 18.3 И 18.4

1. В списъка на задълженията в настоящото приложение са посочени икономическите дейности, либерализирани съгласно членове 18.3 и 18.4 за категориите доставчици на услуги по договор и независими специалисти, и са посочени ограниченията, които се прилагат посредством резерви. Списъкът в настоящото приложение съдържа две колони както следва:
 - а) първа колона, която посочва секторът или подсекторът, за който категориите „доставчици на услуги по договор“ и „независими специалисти“ са либерализирани; и
 - б) втора колона с описание на приложимите резерви.

Европейският съюз не поема никакви задължения по отношение на доставчиците на услуги по договор в икономическите сектори, които не са посочени в първата колона от списъка.

2. За целите на настоящото приложение, когато се определят отделните сектори и подсектори:
 - а) „СРС“ означава Централната класификация на продуктите, както е определена в член 9.3, буква в); и

б) „CPC ver. 1.0“ означава Централната класификация на продуктите, съставена от Статистическата служба на Организацията на обединените нации, Statistical Papers, Series M, № 77, CPC ver 1.0, 1998 г.;

3. Ангажиментите по отношение на доставчиците на услуги по договор и независимите специалисти не се прилагат в случаите, когато целта или резултатът от временното им присъствие възпрепятства или въздейства по някакъв друг начин върху изхода от каквито и да било спорове или преговори между синдикати и работодатели.
4. Списъкът на задълженията в настоящото приложение не включва мерки, свързани с изискванията и процедурите за квалификация, с техническите стандарти и с изискванията и процедурите за получаване на лиценз, когато те не представляват ограничение по смисъла на членове 18.3 и 18.4. Тези мерки (напр. необходимостта да се получи лиценз, необходимостта от признаване на квалификациите в регулираните сектори, необходимостта от полагане на специални изпити, включително езикови, необходимостта от пощенски адрес на територията на държавата, където се осъществява стопанската дейност), дори ако не са упоменати в настоящото приложение, при всички положения се прилагат по отношение на доставчиците на услуги по договор и независимите специалисти от държава от Меркосур, подписала споразумението.
5. Доколкото Европейският съюз не е поел задължения, продължават да се прилагат всички изисквания на законовите разпоредби на страните, отнасящи се до влизането и временния престой, включително разпоредбите, касаещи периода на престой.
6. Независимо от разпоредбите на настоящата глава продължават да се прилагат всички изисквания в законовите и подзаконовите актове на всяка от страните, отнасящи се до заетостта и мерките за социална сигурност, включително подзаконовите актове, отнасящи се до минималната работна заплата и колективните трудови договори.
7. Списъкът на задълженията в настоящото приложение не засяга съществуването на публичен монопол или изключителни права в съответните сектори, както е описано в приложение 18-Б.

8. В секторите, в които се извършват тестове за икономическа необходимост, основният критерий е оценката на положението на съответния пазар в държавата — членка на Европейския съюз, или региона от нея, където трябва да се предостави услугата, включително като се взема предвид броят на съществуващите доставчици на услуги и въздействието върху тях.
9. Правата и задълженията, произтичащи от списъка на задълженията в настоящото приложение, нямат непосредствено действие и съответно не предоставят пряко никакви права на физическите или юридическите лица.
10. Влизането и временният престой на доставчици на услуги по договор се подчиняват на следните условия:
 - а) юридическото лице, което наема физическото лице, не е нито агенция за назначаване и предоставяне на услуги по наемане на персонал, нито действа чрез такава агенция;
 - б) физическите лица, които влизат на територията на Европейския съюз, предлагат тези услуги в качеството си на служители на предоставящото услугите юридическо лице в продължение на най-малко една година непосредствено преди датата на подаване на заявлението за влизане в Европейския съюз и към датата на подаване на заявлението за влизане в Европейския съюз притежават най-малко три години професионален опит¹ в сектора на стопанска дейност, който е предмет на договора;

¹ Този професионален опит трябва да бъде придобит след навършване на пълнолетие, както е определено в приложимите законови и подзаконови актове.

- в) физическите лица, които влизат в Европейския съюз, притежават:
- i) диплома за завършено висше образование или квалификация, която удостоверява равностойно ниво на знания¹; и
 - ii) професионални квалификации, ако такива се изискват за упражняване на дейност съгласно законовите и подзаконовите актове на държавата — членка на Европейския съюз, в която се предоставя услугата;
- г) броят на лицата, обхванати от договора за предоставяне на услуга, не превишава броя лица, необходими за изпълнението на договора, съгласно законовите и подзаконовите актове на държавата — членка на Европейския съюз, на чиято територия се предоставя услугата;
- д) в съответствие с буква г) от член 18.10(1) влизането и временният престой на физически лица в Европейския съюз е за срок, който кумулативно не превишава 6 (шест) месеца за всеки период от 12 (дванадесет) месеца или за срока на договора, ако този срок е по-кратък; и
- е) договорът за услуги се отнася до една от следните дейности:
- правни консултации в областта на международното публично право и правото на държава, различна от държава — членка на Европейския съюз;
 - счетоводство и счетоводни услуги;
 - консултантски услуги в областта на данъчното облагане;
 - архитектурни услуги, услуги по градоустройствено планиране и ландшафтна архитектура

¹ Когато образователната или квалификационната степен не е придобита в държавата — членка на Европейския съюз, на чиято територия се предоставя услугата, тази държава — членка на Европейския съюз, може да прецени дали степента е равностойна на образователната степен, изисквана на нейна територия.

- инженерни услуги и интегрирани инженерни услуги;
- компютърни и свързани с тях услуги;
- услуги в областта на научноизследователската и развойната дейност;
- рекламни услуги;
- консултантски услуги в областта на управлението;
- услуги, свързани с консултантските услуги в областта на управлението;
- услуги по технически изпитвания и анализи;
- свързани научни и технически консултантски услуги;
- ремонт и поддръжка на оборудване;
- преводачески услуги;
- строителни услуги;
- дейности по проучване на терени;
- услуги в областта на висшето образование;
- услуги, свързани с околната среда;
- услуги на туристически агенции и туроператори; и
- развлекателни услуги.

11. Влизането и временният престой на независими специалисти по договор се подчиняват на следните условия:

- а) договорът на физическото лице за предоставяне на услуги на краен потребител на територията на Европейския съюз не е сключен чрез агенция по смисъла на СРС 872;
- б) към датата на подаване на заявлението за влизане в ЕС физическите лица, които влизат на територията на ЕС, трябва да притежават най-малко 6 (шест) години професионален опит в сектора на стопанска дейност, който е предмет на договора;

- в) физическите лица, които влизат в Европейския съюз, притежават:
- i) диплома за завършено висше образование или квалификация, която удостоверява равностойно ниво на знания¹; и
 - ii) професионални квалификации, ако такива се изискват за упражняване на дейност съгласно законовите и подзаконовите актове на държавата — членка на Европейския съюз, в която се предоставя услугата;
- г) в съответствие с буква г) от член 18.10(1) влизането и временният престой на физически лица в Европейския съюз е за срок, който кумулативно не превишава 6 (шест) месеца за всеки период от 12 (дванадесет) месеца или за срока на договора, ако този срок е по-кратък; и
- д) договорът за услуги се отнася до една от следните дейности:
- архитектурни услуги, услуги по градоустройствено планиране и ландшафтна архитектура;
 - инженерни услуги и интегрирани инженерни услуги;
 - компютърни и свързани с тях услуги;
 - консултантски услуги в областта на управлението;
 - услуги, свързани с консултантските услуги в областта на управлението; и
 - преводачески услуги.

¹ Когато образователната или квалификационната степен не е придобита в държавата — членка на Европейския съюз, на чиято територия се предоставя услугата, тази държава — членка на Европейския съюз, може да прецени дали степента е равностойна на образователната степен, изисквана на нейна територия.

12. От съображения за правна сигурност се уточнява, че за Европейския съюз задължението за предоставяне на национално третиране не включва изискването за включване на физически или юридически лица от държавите от Меркосур, подписали споразумението, в обхвата на третирането, предоставяно в определена държава — членка на Европейския съюз, в съответствие с Договора за функционирането на Европейския съюз или съгласно мярка, приета в съответствие с посочения договор, включително прилагането им в държавите членки на Европейския съюз по отношение на:

- а) физически лица от държава — членка на Европейския съюз, или пребиваващи в държава — членка на Европейския съюз лица; или
- б) юридически лица, които са учредени или организирани съгласно правото на друга държава членка на Европейския съюз или на Европейския съюз и имат седалище, централно управление или основно място на стопанска дейност в държава — членка на Европейския съюз.

Такова национално третиране се предоставя на юридически лица, които са учредени или организирани съгласно правото на държава членка или на Европейския съюз и чието седалище, централно управление или основно място на стопанска дейност се намира в държава — членка на Европейския съюз, включително тези, които са притежавани или контролирани от физически лица от държавите от Меркосур, подписали споразумението.

13. Европейският съюз поема ангажменти, както е посочено в членове 18.3, 18.4 и 18.10, разграничени по държави — членки на Европейския съюз, ако е приложимо.

14. В списъка по-долу са използвани следните съкращения:

- ЕС Европейски съюз, включително всичките му държави членки
- ЕИП Европейско икономическо пространство
- АТ Австрия

—	BE	Белгия
—	BG	България
—	CY	Кипър
—	CZ	Чехия
—	DE	Германия
—	DK	Дания
—	EE	Естония
—	EL	Гърция
—	ES	Испания
—	FI	Финландия
—	FR	Франция
—	HR	Хърватия
—	HU	Унгария
—	IE	Ирландия
—	IT	Италия
—	LV	Латвия
—	LT	Литва
—	LU	Люксембург
—	MT	Малта
—	NL	Нидерландия
—	PL	Полша
—	PT	Португалия
—	RO	Румъния
—	SK	Словашка република
—	SI	Словения
—	SE	Швеция

Сектор или подсектор	Описание на резервите
ВСИЧКИ СЕКТОРИ	Признаване ЕС: Директивите на ЕС относно взаимното признаване на дипломи се прилагат само за физически лица, които са граждани на държави — членки на Европейския съюз. Правото да се упражнява регулирана професионална дейност в една държава — членка на Европейския съюз, не означава и право тя да бъде упражнявана в друга държава — членка на Европейския съюз¹.
Правни консултации в областта на международното публично право и чуждото право (правото на държава, различна от държава — членка на Европейския съюз). (част от CPC 861)²	Доставчици на услуги по договор: В AT, BE, DE, EE, EL, ES, IE, IT, LU, NL, PL, PT, SE: Няма. В BG, CZ, DK, FI, HU, LT, LV, MT, RO, SI, SK: Тест за икономическа необходимост. В DK: предоставянето на юридически съвети е запазено за юристите, които притежават датско разрешително за упражняване на професията. За получаването на датски лиценз се изисква да се положи датски изпит по право. Във FR: изисква се пълноправно (по опростена процедура) членство в адвокатската колегия чрез полагане на изпит за правоспособност. За достъпа на адвокатите до упражняване на професиите на „avocat auprès de la Cour de Cassation“ и „avocat auprès du Conseil d’Etat“ се прилагат квоти и изискване за гражданство.

¹ За да могат физическите лица от подписалите споразумението държави от Меркосур да получат признаване на квалификациите си в целия ЕС, е необходимо да се договори споразумение за взаимно признаване в рамката, определена съгласно член 18.11.

² Както предоставянето на други услуги, юридическите услуги подлежат на изискванията и процедурите за предоставяне на разрешение, приложими в държавите — членки на Европейския съюз. За юристите, предоставящи юридически услуги във връзка с международното публично право и чуждестранното право, тези изисквания и процедури могат да са под формата и на спазването на местни етични кодекси, използване на званието, получено в държавата на произход (освен когато е приравнено към званието в приемащата държава), изисквания към застраховката, единствено регистрация в адвокатската колегия на приемащата държава или облекчен режим за приемане в адвокатската колегия на приемащата държава чрез полагане на изпит за правоспособност и изискването за съдебен или служебен адрес в приемащата държава. Към настоящото приложение се прилага резерва за правните услуги, изброени в приложения 18-А и 18-Б, от държава — членка на Европейския съюз, за „националното право“, което обхваща „правото на Европейския съюз и на неговите държави членки“.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
	В HR: За пълноправното членство в адвокатската колегия, което е необходимо за услугите по процесуално представителство, се прилага изискване за гражданство. В СУ: Изискване за гражданство и изискване за пребиваване. Пълноправно членство в адвокатската колегия, необходимо за предоставянето на правни услуги, заедно с изискване за пребиваване. Само advocates, вписани в адвокатската колегия, могат да бъдат собственици на дялове/акции или членове на съветите на директорите на адвокатско дружество в Кипър. Независими специалисти: ЕС: Нелиберализирани.
Счетоводство и счетоводни услуги (CPC 86212, различни от „одиторски услуги“, CPC 86213, CPC 86219 и CPC 86220)	Доставчици на услуги по договор: В BE, DE, EE, ES, IE, IT, LU, NL, PL, PT, SI, SE: Няма. В BG, CZ, CY, DK, EL, FI, FR, HU, LT, LV, MT, RO, SK: Тест за икономическа необходимост. В AT: работодателят трябва да е член на съответната професионална организация в държавата на произход, ако съществува такава организация; изискване за гражданство за представителството пред компетентните органи. В СУ: На граждани на трети държави се издава специален лиценз при спазване на определени условия. Във FI: физическото лице трябва да докаже, че владее специални познания във връзка с предоставяната услуга. Нелиберализирани по отношение на счетоводните услуги. Във FR: изисква се разрешение. За да се предоставят счетоводни услуги е необходимо решение на министъра на икономиката, финансите и промишлеността, съгласувано с министъра на външните работи. В HR: Изискване за пребиваване. Независими специалисти: ЕС: Нелиберализирани.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
Консултантски услуги в областта на данъчното облагане (CPC 863) ¹	Доставчици на услуги по договор: В BE, DE, EE, ES, FR, IE, IT, LU, NL, PL, SI, SE: Няма. В CZ, CY, DK, EL, FI, HU, LT, LV, MT, RO, SK: Тест за икономическа необходимост. В AT: работодателят трябва да е член на съответната професионална организация в държавата на произход, ако съществува такава организация; изискване за гражданство за представителството пред компетентните органи. В BG: Изискване за гражданство. В HU, HR: Изискване за пребиваване. В CY: на граждани на трети държави се издава специален лиценз при спазване на определени условия. В PT: Нелиберализирани. Независими специалисти: ЕС: Нелиберализирани.
Архитектурни услуги и услуги по градоустройствено планиране и ландшафтна архитектура (CPC 8671 и CPC 8674)	Доставчици на услуги по договор: В EE, ES, EL, FR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Няма. В BG, CZ, DE, HU, LT, LV, RO: Тест за икономическа необходимост. В DK: Тест за икономическа необходимост, с изключение на престой на доставчици на услуги по договор до 3 (три) месеца. В AT: Нелиберализирани, с изключение на чисто проектантските услуги, за които има тест за икономическа необходимост. В BG, CY, SK: Нелиберализирани. Във FI: физическото лице трябва да докаже, че владее специални познания във връзка с предоставяната услуга. В HU, HR: Изискване за пребиваване.

¹ Не включва правни консултации и правно представителство по данъчноправни въпроси, които фигурират в „Правни консултации по международно публично право и чуждестранно право“.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
	Независими специалисти: В DE, EE, EL, FR, IE, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Няма. Във FI: Няма, освен че физическото лице трябва да докаже, че владее специални познания във връзка с предоставяната услуга. В BE, CZ, DK, ES, HU, IT, LT, RO: Тест за икономическа необходимост. В AT: Нелиберализирани, с изключение на чисто проектантските услуги, за които има тест за икономическа необходимост. В BG, CY, SK: Нелиберализирани. В HU, HR, SK: Изискване за пребиваване.
Инженерни услуги и интегрирани инженерингови услуги (CPC 8672 и CPC 8673)	Доставчици на услуги по договор: В BE, EE, ES, EL, FR, IE, LU, NL, PT, SI, SE: Няма. В CZ, DE, HU, MT, RO: Тест за икономическа необходимост. В DK: Тест за икономическа необходимост, с изключение на престой на доставчици на услуги по договор до 3 (три) месеца. В AT: Нелиберализирани, с изключение на чисто проектантските услуги, за които има тест за икономическа необходимост. В BG, CY, LT, LV, SK: Нелиберализирани. В CZ, HR, HU, IT, PL: Изискване за пребиваване. Във FI: физическото лице трябва да докаже, че владее специални познания във връзка с предоставяната услуга. Независими специалисти: В DE, EE, EL, FR, IE, LU, LV, NL, PT, SI, SE: Няма. В BE, CZ, DK, ES, HU, IT, MT, RO: Тест за икономическа необходимост. В AT: Нелиберализирани, с изключение на чисто проектантските услуги, за които има тест за икономическа необходимост. В BG, CY, LT, SK: Нелиберализирани. В CZ, HR, HU, IT, PL: Изискване за пребиваване. Във FI: физическото лице трябва да докаже, че владее специални познания във връзка с предоставяната услуга.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
Компютърни и свързани услуги (CPC 84)	Доставчици на услуги по договор: В BE, DE, EE, EL, ES, FR, IE, IT, LU, LV, NL, PL, PT, SI, SE: Няма. В AT, BG, CZ, HU, MT, RO, SK: Тест за икономическа необходимост. В DK: Тест за икономическа необходимост, с изключение на престой на доставчици на услуги по договор до 3 (три) месеца. В CY, LT: Нелиберализирани. Във FI: физическото лице трябва да докаже, че владее специални познания във връзка с предоставяната услуга. В HR: Изискване за пребиваване. Независими специалисти: В DE, EE, EL, FR, IE, LU, NL, PL, PT, SI, SE: Няма. Във FI: Няма, освен следното: физическото лице трябва да докаже, че владее специални познания във връзка с предоставяната услуга. В AT, BE, BG, CZ, DK, ES, HU, IT, MT, RO, SK: Тест за икономическа необходимост. В CY, HR, LT, LV: Нелиберализирани.
Услуги в областта на научноизследователската и развойната дейност (CPC 851, 852 с изключение на услугите на психолози ¹ , 853)	Доставчици на услуги по договор: ЕС с изключение на BE: Изисква се споразумение за прием с одобрена научноизследователска организация². ЕС, с изключение на BE, CZ, DK, HR, SK: Няма. В CZ, DK, SK: Тест за икономическа необходимост. В HR: Изискване за пребиваване. В BE: Нелиберализирани. Независими специалисти: ЕС: Нелиберализирани.

¹ Част от CPC 85201, която е посочена в „Медицински и дентални услуги“.

² За всички държави членки, с изключение на DK, одобрението на научноизследователската организация и споразумението за прием трябва да отговарят на условията, посочени в Директива (ЕС) 2016/801 на Европейския парламент и на Съвета от 11 май 2016 г. относно условията за влизане и пребиваване на граждани на трети държави с цел провеждане на научно изследване, следване, стаж, доброволческа дейност, програми за ученически обмен или образователни проекти и работа по програми „au pair“ (ОВ L 132, 21.5.2016 г., стр. 21).

Сектор или подсектор	Описание на резервите
Рекламна дейност (CPC 871)	Доставчици на услуги по договор: В BE, DE, EE, ES, FR, HR, IE, IT, LU, NL, PL, PT, SI, SE: Няма. В AT, BG, CZ, DK, EL, FI, HU, MT, RO, SK: Тест за икономическа необходимост. В CY, LT, LV: Нелиберализирани. Независими специалисти: ЕС: Нелиберализирани.
Консултантски услуги в областта на управлението (CPC 865)	Доставчици на услуги по договор: В BE, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Няма. В AT, BG, CZ, HU, MT, RO, SK: Тест за икономическа необходимост. В DK: Тест за икономическа необходимост, с изключение на престой на доставчици на услуги по договор до 3 (три) месеца. В LT, CY : Нелиберализирани. Независими специалисти: В DE, EE, EL, FI, FR, IE, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Няма. В AT, BE, BG, CZ, DK, ES, HR, HU, IT, MT, RO, SK: Тест за икономическа необходимост. В LT, CY: Нелиберализирани.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
Услуги, свързани с консултантските услуги в областта на управлението (CPC 866)	Доставчици на услуги по договор: В BE, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Няма. В AT, BG, CZ, MT, RO, SK: Тест за икономическа необходимост. В DK: Тест за икономическа необходимост, с изключение на престой на доставчици на услуги по договор до 3 (три) месеца. В HU: тест за икономическа необходимост, освен за арбитражни и помирителни услуги (CPC 86602), които са нелиберализиран сектор. В CY, LT: Нелиберализирани. Независими специалисти: В BE, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Няма. В AT, BG, CZ, MT, RO, SK: Тест за икономическа необходимост. В DK: Тест за икономическа необходимост, с изключение на престой на доставчици на услуги по договор до 3 (три) месеца. В HU: тест за икономическа необходимост, освен за арбитражни и помирителни услуги (CPC 86602), които са нелиберализиран сектор. В CY, LT: Нелиберализирани.
Услуги по извършване на технически изпитвания и анализи (CPC 8676)	Доставчици на услуги по договор: В BE, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LU, NL, PL, SI, SE: Няма. В AT, BG, FI, HU, MT, PT, RO: Тест за икономическа необходимост. В DK: Тест за икономическа необходимост, с изключение на престой на доставчици на услуги по договор до 3 (три) месеца. В CY, CZ, LT, LV, SK: Нелиберализирани. Независими специалисти: ЕС: Нелиберализирани.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
Свързани научни и технически консултантски услуги (CPC 8675)	Доставчици на услуги по договор: В BE, EE, EL, ES, HR, IE, IT, LU, NL, PL, SI, SE: Няма. В AT, CZ, CY, DE, DK, FI, HU, LT, LV, MT, PT, RO, SK: Тест за икономическа необходимост. В DE: няма, освен за геодезисти, назначени от държавата, който сектор е нелиберализиран. Във FI: физическото лице трябва да докаже, че владее специални познания във връзка с предоставяната услуга. Във FR: няма ограничения, освен за геодезически дейности, свързани с установяването на права на собственост и с поземленото право, които са нелиберализиран сектор. В BG: Нелиберализирани. Независими специалисти: ЕС: Нелиберализирани.
Поддръжка и ремонт на изделия от метал, техника (без офис техника), оборудване (без транспортно и офис оборудване) и лични вещи и стоки за бита ¹ (CPC 633, CPC 7545, CPC 8861, CPC 8862, CPC 8864, CPC 8865 и CPC 8866)	Доставчици на услуги по договор: В BE, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Няма. В BG, CZ, CY, DE, DK, HU, IE, LT, RO, SK: Тест за икономическа необходимост. В AT, FI: нелиберализирани, освен в рамките на договор за следпродажбено обслужване и обслужване след отдаване на лизинг; прилага се тест за икономическа необходимост. Независими специалисти: ЕС: Нелиберализирани.

¹ Услугите по поддръжка и ремонт на офис техника и оборудване, включително компютри (CPC 845), са класифицирани в „Компютърни услуги“.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
Преводачески услуги (CPC 87905, с изключение на официални или сертифицирани дейности)	Доставчици на услуги по договор: В BE, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LU, NL, PT, SI, SE: Няма. В AT, BG, CZ, DK, FI, HU, IE, LV, MT, PL, RO, SK: Тест за икономическа необходимост. В CY, LT: Нелиберализирани. В DK: Оторизирани писмени и устни публични преводачи: изискване за пребиваване освен с дерогация, предоставена от Датската агенция за търговията и дружествата. Във FI: Изискване за пребиваване за заклет писмени преводачи. Независими специалисти: В DE, EE, FR, LU, NL, PT, SI, SE: Няма. В AT, BE, BG, CZ, DK, EL, ES, FI, HU, IE, IT, MT, PL, RO, SK: Тест за икономическа необходимост. В CY, HR, LT, LV: Нелиберализирани. В DK: Оторизирани писмени и устни публични преводачи: изискване за пребиваване освен с дерогация, предоставена от Датската агенция за търговията и дружествата. Във FI: Изискване за пребиваване за заклет писмени преводачи.
Строителни и монтажни работи (CPC 51)	Доставчици на услуги по договор: ЕС, с изключение на FR, NL: Нелиберализирани. Във FR: Тест за икономическа необходимост. разрешителното за работа се дава за срок, не по-дълъг от шест месеца. В NL: Няма. Независими специалисти: ЕС: Нелиберализирани.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
Дейности по проучване на терени (CPC 5111)	Доставчици на услуги по договор: В BE, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Няма. В CZ, CY, HU, LT, LV, RO, SK: Тест за икономическа необходимост. В DK: Тест за икономическа необходимост, с изключение на престой на доставчици на услуги по договор до 3 (три) месеца. В AT, BG, FI: Нелиберализирани. Независими специалисти: ЕС: Нелиберализирани.
Услуги в областта на висшето образование (CPC 923)	Доставчици на услуги по договор: EU с изключение на LU: Нелиберализирани. В LU: нелиберализирани, освен по отношение на временното влизане на преподаватели, за които: няма. Независими специалисти: ЕС: Нелиберализирани.
Услуги в областта на околната среда (CPC 9401 ¹ , CPC 9402, CPC 9403, CPC 9404 ² , част от CPC 94060 ³ , CPC 9405, част от CPC 9406, CPC 9409)	Доставчици на услуги по договор: В BE, EE, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LU, NL, PL, PT, SI, SE: Няма. В AT, BG, CZ, DE, DK, EL, HU, LV, MT, RO, SK: Тест за икономическа необходимост. В CY, LT: Нелиберализирани. В SK: Изискване за пребиваване за преработката и рециклирането на използвани батерии и акумулатори, отработени масла, употребявани автомобили и електрическо и електронно оборудване. Независими специалисти: ЕС: Нелиберализирани.

¹ Съответства на „Канализационни услуги“.

² Съответства на „Услуги по пречистване на отработени газове“.

³ Съответства на части от „Услуги по опазване на природата и ландшафта“.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
Услуги на туристически агенции и туроператори (включително водачи на туристическа група ¹) (CPC 7471)	Доставчици на услуги по договор: В AT, CZ, DE, EE, ES, FR, IT, LU, NL, PL, SI, SE: Няма. В BG, EL, FI, HU, LT, LV, MT, PT, RO, SK: Тест за икономическа необходимост. В DK: Тест за икономическа необходимост, с изключение на престой на доставчици на услуги по договор до 3 (три) месеца. В BE, IE: нелиберализирани освен за организаторите на екскурзии (лицата, чиято задача е да придружават групи от по минимум 10 лица, без да имат ролята на екскурзоводи за съответните места), за които: няма. В HR: Изискване за пребиваване. В CY: Нелиберализирани. Независими специалисти: ЕС: Нелиберализирани.
Развлекателни слуги, различни от аудио-визуалните услуги (включително тези, предлагани от театри, изпълнители на живо, циркове и дискотеки) (CPC 9619)	Доставчици на услуги по договор: В ЕС, освен в BE, DE, FR: Тест за икономическа необходимост. В BE, DE, FR: Нелиберализирани. В SI: продължителността на престоя е ограничена до 7 дни за всяко мероприятие. За услугите на циркове и увеселителни паркове престоят се ограничава до 30 дни на календарна година. Независими специалисти: ЕС: Нелиберализирани.

¹ Доставчици на услуги, чиято задача е да придружават групи от по минимум 10 лица, без да имат ролята на екскурзоводи за съответните места.